Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Część XI.

Wydana i rozesłana dnia 7. Czerwca 1851.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Juni 1851.

76.

Cesarski patent z dnia 12. Marca 1851,

(w Dzienniku praw państwa część XXVIII. nr. 89., wydana dnia 18. Kwietnia 1851),

tyczący się przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Chcąc przeprowadzić rozporządzenia ustawy z dnia 7. Września 1848 co do uwolnienia posiadłości ziemskich od ciężarów, z uwzględnieniem obwieszczenia z dnia 24. Kwietnia 1848, wydanego w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 18. Kwietnia 1848, i zarazem ażeby uprawnieni należne im wynagrodzenie odebrali, postanowiliśmy za poradą Naszej Rady ministrów wydać następne postanowienia w przedmiocie zniesienia robocizny i innych powinności inwentaryalnych, tudzież w przedmiocie przeprowadzenia uwolnienia posiadłości ziemskich od ciężarów, w okręgu dawnej Rzeczypospolitej Krakowskiej.

Rozdział I.

O powinnościach, bez wynagrodzenia zniesionych lub znieść się mających.

§. 1.

a) Ponieważ od czasu wcielenia Galicyi zachodniej do księstwa Warszawskiego nie istniał w okręgu dawnej Rzeczypospolitej Krakowskiej ani stosunek

76.

Kaiserliches Patent vom 12. März 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXVIII. Stück, Nro. 89, ausgegeben am 18. April 1851),

betreffend die Durchführung der Grundentlastung in dem Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau.

Wir Franz Joseph der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem 2c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg 2c.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien 2c. 2c.

Um die Anordnungen des Gesetzes vom 7. September 1848 über die Entlastung des Grundes und Bodens unter Berücksichtigung der im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau auf Grundlage des Ministerial-Erlaßes vom 18. April 1848 ergangenen Kundmachung vom 24. April 1848 durchzuführen, und den Berechtigten die ihnen gebührende Entschädigung zukommen zu machen, haben Wir über Einrathen Unseres Ministerrathes nachfolgende Bestimmungen über die Aufhebung der Robot und anderer Inventarialleistungen und über die Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu erlassen befunden:

I. Abschnitt.

Von den ohne Entgeld aufgehobenen oder aufzuhebenden Leistungen.

§. 1.

a) Da im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau seit der Einverleibung Westgaliziens in das Herzogthum Warschau weder ein persönlicher Unterthansverband

osobistego poddaństwa, ani stosunek opieki, ani też prawo juryzdykcyi dominikalnej, równie też i zwierzchnictwo włościańskie (dominikalność) znane nie jest, przeto postanowienia ustępu V. ustawy z dnia 7. Września 1848 miejsca nie mają.

b) Prawo paszenia na ugorach i ścierniskach, wedle ustępu VII. ustawy z dnia 7. Września 1848 zniesione jest bezpłatnie.

Jeżeli zaś komu służy to prawo z jakiego szczególnego tytułu, utrzymuje się takowe jeszcze nateraz w swej mocy, atoliż z zastrzeżeniem wykupienia lub uregulowania tegoż jako służebności.

c) Przymus co do piwa i wódki, t. j. obowiązek pobierania tych napojów na własny użytek, od mającego prawo propinacyi, zniesionem jest ustępem XI. ustawy z dnia 7. Września 1848 bezpłatnie.

Sposób, w jaki wykupienie i uregulowanie wyłącznego prawa produkowania i wyszynku, jak niemniej kontraktowego zobowiązania do pobierania napojów od tychże uprawnionych ma być urządzone, będzie przedmiotem osobnej ustawy.

§. 2.

Na mocy patentu z dnia 7, Marca 1849, wydanego co do prawa o polowaniu, zniesionem zostało bez wszelkiego wynagrodzenia:

a) prawo polowania na obcym gruncie, tudzież

b) pańszczyzny myśliwskie (obławy) i inne powinności, odnoszące się do celów łowieckich.

§. 3.

Oprócz tego, w przeprowadzeniu zasady, wyrzeczonej w ustępie VI. ustawy z dnia 7. Września 1848, uważają się w okręgu Krakowskim za zniesione bez wynagrodzenia:

1. prawo co do spadków bezdziedzicznych, prawo wykupna i prawo pierwszeństwa do kupna byłych panów włości;

2. prawa, służące na mocy dawniejszych ustaw krakowskich tym ostatnim do gruntów, zostających w stałem posiadaniu i użytkowaniu chłopów, a na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 14. Kwietnia 1847, lub ustaw późniejszych zniesione.

Dotychczasowi posiadacze tych gruntów stają się zupełnymi właścicielami takowych, i jako tacy zamieszczeni być mają w księgi gruntowe, albo już obecnie istniejące, albo dopiero zaprowadzić się mające.

W skutek zniesienia praw, wyżej ad 1. i 2. wyszczególnionych, upadają też z drugiej strony ciężary im odpowiadające.

noch ein Schutzverhältniß, noch das obrigkeitliche Jurisdiktionsrecht bestand, daselbst auch die Dorfobrigkeitlichkeit nicht bekannt ist, so finden die Bestimmungen des Absatzes V des Gesetzes vom 7. September 1848 keine Anwendung.

b) Die Brach- und Stoppelweide ist nach dem Absatze VII des Gesetzes vom 7. September 1848 unentgeltlich aufgehoben.

Steht dieselbe Jemanden aus einem speziellen Rechtstitel zu, so bleibt sie derzeit aufrecht, vorbehaltlich ihrer Ablösung oder Regulirung als Servitut.

c) Der Bier- und Branntweinzwang, d. i. die Verpflichtung, diese Getränke von den Propinationsberechtigten zum eigenen Gebrauche abzunehmen, ist durch den Absatz XI des Gesetzes vom 7. September 1848 unentgeltlich aufgehoben.

Die Ablösung und Regelung des ausschließenden Erzeugungs- und Ausschankrechtes, so wie der vertragsmäßigen Verpflichtung zur Getränkeabnahme von Seite dieser Berechtigten bleibt einem besonderen Gesetze vorbehalten.

§. 2.

Durch das in Betreff der Ausübung der Jagd erlassene Patent vom 7. März 1849 ist:

a) das Jagdrecht auf fremdem Grunde und Boden aufgehoben, ohne daß eine Entschädigung gefordert werden kann; ferner sind

b) Jagdfrohnen und andere Leistungen für Jagdzwecke ohne Entschädigung aufgehoben.

§. 3.

Außerdem werden in Durchführung des im VI. Absatze des Gesetzes vom 7. September 1848 ausgesprochenen Grundsatzes für das Krakauer Gebiet ohne Entschädigung aufgehoben erklärt:

1. das Heimfalls-, Einstands- und Verkaufsrecht der ehemaligen Grundherren;

2. jene Rechte, welche den Letzteren auf die im bleibenden Besitze und Genuße der Bauern befindlichen Gründe, kraft der früheren Krakauer Gesetze zugestanden waren, und durch die Allerhöchste Entschließung vom 14. April 1847, oder durch spätere Gesetze aufgehoben worden sind.

Die bisherigen Besitzer dieser Gründe werden vollständige Eigenthümer derselben, und sind als solche in den bereits vorhandenen oder noch zu errichtenden Grundbüchern einzutragen.

Mit der Aufhebung der oben ad 1 und 2 angeführten Rechte entfallen auch die ihnen gegenüberstehenden Lasten.

§. 4.

Znoszą się dalej bezpłatnie następujące powinności

1. Robocizna i opłaty pańszczyźniane, powinności przędzenia i inne powinności w naturaliach i w robociźnie:

a) co do komorników, jeżeli wymienione wyż powinności są opłatą (czynszem za najem), za używanie na mocy kontraktu pomieszkania w cudzym domu, ani też nie są uiszczane od gruntu, danego na uposażenie włości chłopskiej;

b) co do chałupników, którzy osiedli na gruntach chłopskich, gminnych, plebańskich albo dominikalnych, jeżeli powinności opłacane bywają na rzecz byłych właścicieli gruntów.

Za chałupnika uważać należy tego, który posiada dom, albo ogród przy domie.

Jeżeli tacy chałupnicy zostają w używaniu służebności na gruntach, dawniej dominikalnych, wtedy powinności ich należy wprawdzie oszacować wedle zasad, ustanowionych co do wynagrodzenia powinności chłopskich; z tych jednakże ta tylko część ma być wynagrodzoną dawnym uprawnionym, którą chałupnik ma zapłacić jako indemnizacyę, za istniejącą służebność.

Powinności, jakie na siebie przyjęli chałupnicy, obejmując gospodarstwo chłopskie, winny być ocenione i wynagrodzone według zasad, tyczących się powinności, jakie ciążyły na gospodarstwie chłopskiem.

2. Zobowiązanie chłopów tyczące się zbierania i odwozu dziko rosnących płodów, jako to: grzybów, owoców leśnych, dzikiego chmielu, kminku, dębianek (galasu), ślimaków, raków i t. p., o ile te obowiązki nie noszą cechy powinności wzajemnych za przyjętą za nie służebność.

3. Wszelkie powinności pieniężne z tytułu uznanych za zniesione pod 1. i 2. powinności w naturze i robocie.

4. Czynsze od zatrudnień przemysłowych, o ile takowe nie stanowią wynagrodzenia za przyjętą służebność.

5. Czynsze od żarn (żarnowe).

6. Wszelkie zaległości zniesionych bez wynagrodzenia powinności, o ile się tyczą roku użytkowania 1848.

§. 5.

Komisya ministeryalna winna w danych razach stanowić, czyli oprócz wyżej namienionych, inne jeszcze powinności i prawa, bez wynagrodzenia ustać mają, i które odpowiednie im ciężary równocześnie odpaść powinny, przyczem za prawidło służy zasada, wyrzeczona w ustępie VI. ustawy z dnia 7. Września 1848, i analogia ustępu V. tejże ustawy.

§. 4.

Ferner sind folgende Leistungen unentgeldlich aufgehoben:

1. Robot und Robotgelder, die Spinnschuldigkeiten und sonstige Natural- und Arbeitsleistungen aus dem Titel dieser als aufgehoben erklärten Leistungen:

a) bei Innleuten, in so ferne die angeführten Leistungen sich weder als Entgeld (Miethzins) für den vertragsmäßig zustehenden Genuß einer Wohnung im fremden Hause darstellen, noch von einem zur Bestiftung verliehenen Grund entrichtet werden;

b) bei Häuslern, welche auf Bauern-, Gemeinde-, Pfarr- oder herrschaftlichen Gründen sich ansäßig gemacht haben, wenn die Schuldigkeiten an den ehemaligen Grundherrn abgestattet werden.

Als Häusler ist derjenige anzusehen, der bloß ein Haus oder neben dem Hause einen Garten besitzt.

Wenn solche Häusler in dem Genuße von Dienstbarkeiten auf Grundstücken ihrer ehemaligen Grundherren stehen, so sind ihre Leistungen zwar auch nach den für die Entschädigung der bäuerlichen Leistungen aufgestellten Grundsätzen zu verwerthen, von diesen aber nur jener Theil der gewesenen Bezugsberechtigten zu entschädigen, welcher von dem Häusler als Entgelt für die bestehende Servitut zu bezahlen ist.

Leistungen, welche Häusler von einer bäuerlichen Stammwirthschaft übernommen haben, sind nach den für solche auf der Stammwirthschaft bestandenen Schuldigkeiten festgestellten Grundsätzen zu verwerthen und zu entschädigen.

2. Die Verpflichtung der Bauern zur Einsammlung und Abfuhr wildwachsender Naturprodukte, als: Schwämme, Waldobst, wilder Hopfen, Kümmel, Knoppern, Schnecken, Krebsen u. s. w. in so fern diese Verbindlichkeiten nicht die Natur von Gegenleistungen für eine dagegen übernommene Servitut haben.

3. Alle Geldleistungen aus dem Titel der zu 1 und 2 als aufgehoben erklärten Natural- und Arbeitsleistungen.

4. Gewerbszinse, in so fern sie nicht die Natur der Schadloshaltung für eine dagegen übernommene Servitut haben.

5. Alle Handmühlenzinse.

6. Alle Rückstände von Leistungen, welche ohne Entschädigung aufgehoben sind, in so weit sie das Nutzjahr 1848 betreffen.

§. 5.

Die Ministerial-Kommission hat in vorkommenden Fällen zu bestimmen, ob nicht etwa noch andere außer den vorbezeichneten Leistungen und Rechten ohne Entschädigung aufzuhören, und welche ihnen gegenüberstehende Lasten zugleich zu entfallen haben, wobei der Grundsatz des VI. Absatzes des Gesetzes vom 7. September 1848 und die Analogie des V. Absatzes dieses Gesetzes maßgebend sind.

Komisya ministeryalna winna powzięte w tej mierze postanowienia przedłożyć Ministerstwu spraw wewnętrznych do potwierdzenia.

Rozdział II.

O ciężarach w ogólności, za wynagrodzeniem zniesionych i znieść się mających.

§. 6.

Na mocy rozrządzenia ministeryalnego z dnia 18. Kwietnia 1848 l. 878. zniesione zostały, robocizna i inne powinności chłopów, posiadających grunta, za wynagrodzeniem, mającem udzielonem być ze środków krajowych.

Do tegoż jednak wynagrodzenia nie mają żadnego prawa ci właściciele dóbr, którzy poddanych swych od należących powinności bezwarunkowo i bezpłatnie uwolnili, t. j. takowe im darowali.

§. 7.

Każda dziesięcina, na posiadłości stale ciążąca, czy to ona pochodzi ze stosunku chłopa do swego pana, czy to z innego jakiegokolwiekbądź tytułu prawnego, została zniesioną za wynagrodzeniem na mocy ustępów III. i VI. ustawy z dnia 7. Września 1848, wszakże z tą różnicą, iż wynagrodzenie w pierwszym razie ze środków krajowych udzielonem będzie, w drugim zaś opłaconem być ma przez strony, do składania dziesięciny obowiązane.

§. 8.

Przeciwnie zaś powinności w naturze, które oddawane bywały nie w skutek prawa do dziesięciny jako pewna, odnosząca się do całości część dochodów gruntowych w ziemiopłodach, lecz jako niezmienna danina na rzecz kościołów, szkół, probostw, albo na inny cel gmin, na mocy specyalnych tytułów prawnych nie są zniesione ustawą z dnia 7. Września 1848.

Na żądanie obowiązanych, lub też w razie, jeżeli spólnictwo obowiązanych, jako takie, owe powinności oddawać ma, na żądanie większej liczby z nich, daniny takowe mają być wykupione (§. 45. niniejszego patentu).

§. 9.

Grunta folwarczne, znajdujące się na dobrach rządowych, instytutowych jako też na dobrach, do miasta Krakowa należących, zostały przez komisyę włościańską ustanowioną ze strony komisyi dominikalnej dla uregulowania stosunków co do posiadłości chłopskich, albo wydzielone do włości chłopskich za czynsz wieczysty, w cząstkach pomniejszych płacić się mający (wieczysta posiadłość włościańska), albo też większe kompleksa takowych gruntów folwarcznych, tudzież młyny dominikalne, austerye i propinacye wypuszczono w dzierżawę wieczystą (art. 3. i 6. ustawy senatu z dnia 9. Lipca 1844).

Die Ministerial-Kommission hat ihre dießfälligen Beschlüsse der Genehmigung des Ministeriums des Innern zu unterbreiten.

II. Abschnitt.

Von den entgeltlich aufgehobenen und aufzuhebenden Lasten überhaupt.

§. 6.

Mit dem Ministerial-Erlaße vom 18. April 1848, Z. 878, ist die Robot und andere Leistungen der grundbesitzenden Bauern an ihre gewesenen Grundherrschaften gegen die aus Landesmitteln zu leistende Vergütung aufgehoben.

Auf diese Vergütung haben aber jene Grundbesitzer keinen Anspruch, welche den Verpflichteten die gebührenden Leistungen unbedingt und unentgeltlich erlassen, d. i. geschenkt haben.

§. 7.

Jeder auf dem Grundbesitze bleibend haftende Zehent, er mag aus dem Verhältniße des Bauern zu seinem Grundherrn oder aus was immer für einem anderen Rechtstitel entspringen, ist zufolge des Absatzes III und VI des Gesetzes vom 7. September 1848 gegen Entschädigung, jedoch mit dem Unterschiede aufgehoben, daß die Entschädigung im ersten Falle aus Landesmitteln, im zweiten aber von dem Zehentholden selbst zu leisten ist.

§. 8.

Dagegen sind Naturalleistungen, die nicht in Folge des Zehentrechtes als ein aliquoter Theil der Grunderträgnisse in Früchten, sondern als eine unveränderliche Giebigkeit an Kirchen, Schulen, Pfarren oder zu anderen Gemeindezwecken im Grunde besonderer Titel entrichtet werden, durch das Gesetz vom 7. September 1848 nicht aufgehoben.

Auf Verlangen der Verpflichteten, oder, wenn die Leistung einer Gesammtheit von Verpflichteten als solcher obliegt, auf Verlangen der Mehrzahl unter derselben sind derlei Giebigkeiten abzulösen (§. 45 dieses Patentes).

§. 9.

Die auf den Staats-, Instituts- und Stadt Krakauer Gütern vorhandenen Maierhofsgründe sind durch die von der schutzherrlichen Kommission zur Regelung der bäuerlichen Grundbesitzverhältniße eingesetzte Rural-Kommission den Bauernwirthschaften gegen einen immerwährenden Zins in kleineren Abtheilungen zugetheilt (Wieczysta posiadłość włościańska), oder es wurden größere Komplexe dieser Maierhofsgründe, dann herrschaftliche Mühlen, Wirthshäuser und Propinazion in Erbpacht (Dzierzawa wieczysta) vergeben (Art. 3 und 6 des Senatsgesetzes vom 9. Juli 1844).

Powinności od takich gruntów, umową ustanowione, wykupione być mają w skutek ustawy z dnia 7. Września 1848 ustęp 8. lit. a) za wynagrodzeniem, mającem być opłaconem ze strony obowiązanych.

§. 10.

We wszystkich §§fami 6 — 9. wyszczególnionych przypadkach, wartość powinności wedle prawnie należącego się wymiaru stanowi przedmiot wynagrodzenia, uprawnionym przypadającego.

Miara powinności o tyle ma być jako należąca się uważana, o ile nie sprzeciwia się prawomocnym orzeczeniom władz, treści kontraktów, lub też niezaprzeczonemu faktycznemu stanowi posiadania.

Co do dziesięciny w ogólności, równie jak co do wszystkich powinności z środków krajowych, wynagrodzonemi być mających, oznaczoną będzie wartość wedle dalszych postanowień niniejszego patentu, a co do powinności wykupnych, podług zwyczajnych cen miejsca i czasu, gdzie i kiedy takowe wypełnione być powinny.

§. 11.

Tak w pierwszym, jak w drugim przypadku ściśle tej zasady trzymać się trzeba, że od wartości powinności, na realności ciążących, potrąconą być winna oznaczona według tej samej zasady wartość należytości wzajemnych, odpowiadających rzeczonym powinnościom.

Czysta wartość zniesionych należytości, w ten sposób oznaczona, podlega wedle ustępu VI. niniejszego patentu przepisanym potrąceniom, a pozostająca potem reszta stanowi miarę wynagrodzenia albo wykupienia, uprawnionym przynależącego się.

§. 12.

Postanowienia niniejszego przepisu dotyczą przeto:

1. Oznaczenia wartości:

a) zniesionych kosztem krajowym powinności chłopskich (§§. 6, 7, 16, 17, i 18.);

b) powinności, przez obowiązanych wykupić się mających (§. 33);

c) zaległości z roku użytkowania 1848, co do powinności, tu właśnie §. 12. ad 1. a) wyszczególnionych.

2. Obliczenia rocznej renty i kapitału, z tytułu wynagrodzenia lub wykupienia.

§. 13.

Nie będzie zastosowaną ustawa z dnia 7. Września 1848 do kontraktów czasowego wypuszczenia w pacht i dzierżawę gruntów; ani też do owych grun-

Die von derlei Gründen bedungenen Leistungen sollen zufolge des Gesetzes vom 7. September 1848, Absatz 8 lit. a, gegen die von Seite der Verpflichteten zu leistende Entschädigung abgelöst werden.

§. 10.

In allen §. 6 — 9 angeführten Fällen bildet der Werth der Schuldigkeit nach dem rechtlich gebührenden Ausmaße den Gegenstand der den Berechtigten zu leistenden Vergütung.

Das Ausmaß der Schuldigkeit ist in so ferne als gebührend anzunehmen, als es nicht den rechtskräftigen Erkenntnissen der Behörden, dem Inhalte der Verträge oder dem unbestrittenen faktischen Besitzstande widerspricht.

Der Werth wird hiernach beim Zehent überhaupt, so wie bei allen aus Landesmitteln zu entschädigenden Leistungen nach den weiteren Weisungen dieses Patentes, bei ablösbaren Leistungen aber nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und wann dieselben zu erfüllen sind, veranschlagt.

§. 11.

In einem und dem anderen Falle ist der Grundsatz festzuhalten, daß von dem Werthanschlage der auf einer Realität haftenden Leistungen der auf der nämlichen Grundlage zu ermittelnde Werth der in den ersteren begründeten Gegenleistungen in Abzug zu bringen ist.

Der auf solche Art ermittelte reine Werth der aufgehobenen Leistungen unterliegt noch den im VI. Abschnitte dieses Patentes vorgeschriebenen Abzügen, und der darnach verbleibende Rest bildet das Maß der den Berechtigten gebührenden Entschädigung oder Ablösung.

§. 12.

Die Weisungen dieser Vorschrift beziehen sich demnach:

1. auf die Werthermittlung:

a) der aus Landesmitteln aufgehobenen bäuerlichen Leistungen (§§. 6, 7, 16, 17 und 18);

b) der von den Verpflichteten abzulösenden Leistungen (§. 33);

c) der das Nutzjahr 1848 betreffenden Rückstände aus den hier §. 12 ad 1. a) angeführten Leistungen.

2. Auf die Berechnung der Jahresrente und des Kapitales aus dem Titel der Entschädigung oder Ablösung.

§. 13.

Auf zeitliche Grundpacht- und Grundbestandverträge, so wie auf jene herrschaftlichen Grundstücke, welche aus dem Dienstverhältniße als Entgelt auf einen durch den

tów dominikalnych, które na czas pewny, ograniczony trwaniem stosunku służbowego lub innym jakim warunkiem tytułem odpłaty przeszły w posiadanie urzędników i sług.

§. 14.

Z wyjątkiem paszenia po ugorach i ścierniskach, jeżeli takowe nie zasadza się na szczególnym tytule prawnym (§. 1.), nie dotyczą niniejsze postanowienia innych służebności, zachodzących między chłopami, a byłymi ich panami

§. 15.

Co do służebności, bez względu na osobę uprawnionego służy za prawidło zasada, ustawą z dnia 7. Września 1848 Rozdz. VII. i VIII. e) wyrzeczona, na mocy której takowe uregulowane lub za wynagrodzeniem zniesione być mają. Co do warunków i sposobu uregulowania lub zniesienia tych praw za odpłatą, tudzież co do wpływu, jaki w tej mierze wywierać mają organa komisyi uwolnienia gruntowego, pozostawiają się dotyczące postanowienia późniejszemu specyalnemu rozporządzeniu, a zanim te nastąpią i wykonane zostaną, owe prawa nadal pozostać i wykonywać się winny.

Rozdział III.

O dochodzeniu wartości należytości chłopskich, kosztem kraju zniesionych.

§. 16.

Jako powinności chłopskie, ze środków krajowych wynagrodzić się mające, uważane być mają te powinności, które dawnym właścicielom dóbr uiszczane były od tych gruntów

a) które na dniu 1. Listopada 1815 były w posiadaniu osób ze stanu chłopskiego i w posiadaniu tychże na dniu 14. Kwietnia 1847 jeszcze się znajdowały;

b) które przed dniem 14. Kwietnia 1847 drogą zamiany albo w skutek regulacyi gruntowej czasowo, lub nazawsze na mocy wyraźnych lub domniemalnych kontraktów chłopom udzielone zostały, za odebrane im grunta, a w których posiadaniu znajdowali się ci na dniu 14. Kwietnia 1847;

c) od gruntów, w których używanie weszli chłopi dopiero po 1. Listopada 1815, względem których atoliż udowodnionem jest, iż chłopi przed tymże czasem znajdowali się w posiadaniu takowych

Przeciwnie powinności od tych gruntów, które dopiero po 1. Listopada 1815 chłopom na fundacyę na czas niepewny udzielone zostały z gruntów, byłych przed tymże czasem dominikalnych, a w posiadaniu których znajdowali się chłopi na dniu 14. Kwietnia 1847, ze strony zobowiązanych będą wykupione.

Fortbestand desselben, oder sonst eine Bedingung beschränkten Zeitraum in den Besitz der Beamten und Diener gelangt sind, findet das Gesetz vom 7. September 1848 keine Anwendung.

§. 14.

Mit Ausnahme der Brach- und Stoppelweide, in so ferne sich dieselbe nicht auf einen speziellen Rechtstitel gründet (§. 1), bleiben andere zwischen den Bauern und ihren gewesenen Grundherren bestehenden Dienstbarkeiten fortan unberührt.

§. 15.

Für die Dienstbarkeiten ohne Unterschied des Servitutsberechtigten gilt der mit dem Gesetze vom 7. September 1848, Abschnitt VII und VIII e), ausgesprochene Grundsatz, daß dieselben zu reguliren oder gegen Entgelt aufzuheben sind. Ueber die Bedingungen und die Art der Regulirung oder entgeltlichen Aufhebung dieser Rechte, so wie über den Einfluß, den die Organe der Grundentlastung hierauf zu nehmen haben, werden die Verfügungen einer besonderen Verordnung vorbehalten. Bis diese erfolgen und vollzogen sind, haben dieselben fortzubestehen und sollen gehandhabt werden.

III. Abschnitt.

Von der Werthsermittlung der auf Kosten des Landes aufgehobenen bäuerlichen Leistungen.

§. 16.

Als bäuerliche aus Landesmitteln zu entschädigende Leistungen sind jene anzusehen, die an die gewesenen Grundherren von Grundstücken entrichtet werden.

a) Die am 1. November 1815 im Besitze von Personen des Bauernstandes waren und sich im Besitze der Letzteren am 14. April 1847 noch befanden;

b) von Gründen, welche vor dem 14. April 1847 im Wege des Tausches oder der Grundregulirungen zeitlich oder auf immerwährende Zeit kraft ausdrücklicher oder stillschweigender Verträge den Bauern für die ihnen entzogenen Gründe verliehen wurden, und in deren Besitze sie sich am 14. April 1847 befanden

c) von Gründen, zu deren Genuß die Bauern zwar erst nach dem 1. November 1815 gelangt sind, wo aber erwiesen ist, daß dieselben vor diesem Zeitpunkte im Besitze derselben waren.

Dagegen sollen Leistungen von Grundstücken, die erst nach dem 1. November 1815 den Bauern zur Bestiftung auf unbestimmte Zeit aus den vor diesem Zeitpunkte herrschaftlichen Gründen verliehen worden sind, und in deren Besitze sie sich am 14. April 1847 befanden, von den Verpflichteten abgelöst werden.

§. 17.

Chłopi na dobrach parafialnych osiedli, którzy chłopskie powinności uiszczali proboszczowi jako właścicielowi gruntu, niemniej też mieszkańcy miast Chrzanowa, Trzebini i Nowej-Góry, uważani będą co do zniesienia ciężarów, na ich posiadłości ciążących, i co do wynagrodzenia tychże, równie jak inni chłopi na dobrach prywatnych. Czynsze z gruntów domowych, których opłacenie obowiązkiem było osiadłych mieszkańców miast rzeczonych, wykupione być mają przez zobowiązanych.

§. 18.

Jeżeli grunta dominikalne oddane zostały chłopom na mocy kontraktu w czasowe użycie, takowe zaś z chłopskiemi tak są zmieszane, iż ich odłączenie wykonaćby się już nie dało; albo jeżeli powinności od tego lub owego gatunku gruntów in concreto były uiszczane, a już więcej ani dojść ani oznaczyć się nie daje, jaka część powinności przypada na każdy z obudwóch gruntów wymienionych, natenczas takie pańskie grunta za chłopskie uważane będą, i wszelkie należności wedle zasad dla chłopskich powinności ustanowionych, wynagrodzone być mają.

Postanowienie to miejsce ma i w tym przypadku, gdy przy przedsięwziętych regulacyach gruntów, tak chłopskie jak pańskie grunta razem pomieszane, i chłopom grunta z całego gruntów kompleksu do czasowego użytku oddane zostały, bez różnicy, czy im przy tym podziale przypadły grunta li tylko chłopskie, czy jedynie tylko pańskie, czy tak jedne jak drugie razem

§. 19.

Powinności, które kosztem kraju wynagrodzone być mają, dzielą się na powinności:

a) w naturaliach,
b) w robocie,
c) w pieniądzach, tudzież
d) na pochodzące z kontraktów reluicyjnych.

§. 20.

a) Co do powinności w naturze.

Oznaczeniu wartości podlegają jako powinności w naturaliach owe powinności, których uiszczenie w naturze prawnie wymaganem być mogło, jakkolwiek je na jakiś czas zamieniono na powinności w pieniądzach lub w robocie.

Powinności te obliczane będą w pieniądzach według cen, które przepisane były instrukcyą z roku 1833 dla komisyi włościańskiej, ustanowionej do uregulowania stosunków chłopskich, a które jej służyły za podstawę do oszacowania powinności chłopskich na dobrach rządowych i instytutowych.

Komisya ministeryalna te ceny do wiadomości podać winna.

§. 17.

Die auf Pfarrgütern ansäßigen Bauern, die die bäuerlichen Leistungen an den Pfarrer als Grundherrn entrichteten, so wie die Insassen der Städte Chrzanów, Trzebinia und Nowagóra sind in Absicht auf die Aufhebung der auf ihrem Grundbesitze haftenden Lasten und deren Entschädigung gleich allen anderen Bauern auf Privatgütern zu behandeln. Hausgrundzinse, deren Zahlung den Insassen der genannten Städte oblag, sind von den Verpflichteten abzulösen.

§. 18.

Wenn herrschaftliche Gründe den Bauern im Grunde eines Vertrages in die zeitliche Benützung überlassen wurden, diese Gründe aber mit den bäuerlichen so vermengt sind, daß ihre Ausscheidung nicht mehr möglich ist, oder wenn die Schuldigkeiten von der einen oder der anderen Gattung Gründe in concreto entrichtet wurden, und sich nicht mehr erheben und bestimmen läßt, welcher Antheil von Schuldigkeiten auf jede der bemerkten beiden Gattungen Gründe entfällt, so sind derlei herrschaftliche Gründe als bäuerliche zu betrachten und sämmtliche Schuldigkeiten nach den für bäuerliche Leistungen aufgestellten Grundsätzen zu entschädigen.

Diese Bestimmung hat auch für den Fall Anwendung, wenn bei vorgenommenen Grundregulirungen bäuerliche und herrschaftliche Gründe zusammengeworfen und den Bauern Gründe aus dem ganzen Grundkomplexe in die zeitliche Benützung überlassen wurden, gleichviel, ob ihnen bei dieser Vertheilung bloß bäuerliche, oder bloß herrschaftliche, oder Gründe beider Gattungen zufielen.

§. 19.

Die aus Landesmitteln zu entschädigenden Leistungen zerfallen:

a) in Naturalien,

b) durch Arbeit,

c) im Gelde, dann

d) in Leistungen, die aus Reluizionsverträgen herrühren.

§. 20.

a) Bei Naturalleistungen.

Jene Leistungen sind als Naturalleistungen der Werthbestimmung zu unterziehen, deren Abstattung in natura rechtlich gefordert werden konnte, obwohl sie zeitweilig in Geld oder Arbeitsleistungen umgestaltet wurden.

Diese Leistungen werden nach jenen Preisen, welche der zur Regulirung der bäuerlichen Verhältnisse eingesetzten Rural-Kommission in der Instrukzion vom Jahre 1833 vorgezeichnet wurden, und ihr als Masstab zur Bewerthung der bäuerlichen Leistungen auf Staats- und Institutsgütern dienten, zu Gelde berechnet.

Die Ministerial-Kommission hat diese Preise bekannt zu machen.

§. 21.

Gdyby się znachodziły na dobrach prywatnych powinności, dla których w instrukcyi, w poprzedzającym paragrafie wspomnionej, nie ma cen wyrażonych, natenczas wartość onychże oznaczona być ma według cen nowego katastru, a gdyby i te nie istniały, według dziesięcioletniego przecięcia cen targowych miasta Krakowa, obliczonego od roku 1839 aż do roku 1848, z opuszczeniem roku najdroższego i najtańszego, którato wartość służyć ma za podstawę przy dochodzeniu wynagrodzenia.

§. 22.

Dziesięcina dominikalna, opłacana w stałej sumie reluicyjnej, uważaną być ma jako stała danina pieniężna.

§. 23.

b) Co do powinności w robocie.

Wartość powinności w robocie (robocizny) oznaczona będzie według owych cen, według których takowe oszacowane zostały przez komisyę włościańską na mocy instrukcyi z roku 1833.

§. 24.

Wartość robocizny, tak zwanej wydziałowej (zakładnej) t. j. wartość pewnych robót, które wykonane być musiały bez względu, ile dni na nie się obraca, należy tam, gdzie udowodnić można, iż powstały z robót, na dni wymierzonych, i gdzie oznaczyć się da liczba takowych, ocenić podług tej miary, a gdzie zaś to miejsca nie ma, ani też między uprawnionym a obowiązanym co do owego stosunku porozumienia osiągnąć nie można, należy ocenić wartość według zdania ludzi w rzeczy biegłych, którzy wyrzekną, ile potrzeba dni pańszczyźnianych, do uskutecznienia należnej roboty za pomocą środków zwyczajnych.

§. 25.

W ten sam sposób postąpić należy z owemi robociznami, które odbywać winni byli włościanie, albo też całe gminy przy pewnych robotach spólnie lub kolejno, n. p. przy spólnej uprawie, lub pilnowaniu pewnych pól i łąk, i t. p.

§. 26.

Oznaczone w ten sposób summy szacunkowe robót zakładnych, spólnie lub kolejno odbywanych, należy tam, gdzie tego zachodzi potrzeba, rozłożyć stosunkowo między pojedyńczych członków gromady, w miarę podziału, dokonanego w ostatnich trzech łatach, od roku 1846 wstecz licząc.

Jeżeli się do takich należytości konkretalnych przyczyniali komornicy i chałupnicy, żadnych nie posiadający gruntów, albo ogród tylko posiadający, w takim razie bezpłatnie znosi się przypadająca na nich część tej powinności (§. 4. niniejszego patentu).

§. 21.

Sollten auf Privatgütern Leistungen vorkommen, für welche in der im vorhergehenden Paragraphe erwähnten Instrukzion keine Preise zu finden sind, so ist der Werth derselben nach den Preisen des neuen Katasters, und wenn auch diese mangeln, nach einem zehnjährigen vom Jahre 1839 bis 1848 mit Hinweglassung des theuersten und wohlfeilsten Jahres berechneten Durchschnitte der Marktpreise der Stadt Krakau zu bestimmen, und der Ausmittlung der Entschädigung zum Grunde zu legen.

§. 22.

Der grundherrliche Zehent, so weit er in eienm fixen Reluizions-Betrage vorkommt, ist als eine fixe Geldabgabe zu behandeln.

§. 23.

b) Bei Arbeitsleistungen.

Die Arbeitsleistungen (Roboten) werden nach jenen Preisen verwerthet, nach welchen dieselben von der Rural-Kommission auf Staats- und Institutsgütern zufolge der Instrukzion vom Jahre 1833 zu Geld veranschlagt worden sind.

§. 24.

Der Werth der sogenannten gemessenen Robot, d. i. jener für bestimmte Arbeiten, welche ohne Rücksicht auf die dazu verwendeten Tage verrichtet werden mußten, ist, wo das Entstehen dieser Roboten aus den nach Tagen bestimmten und das Maß dieser letzteren nachgewiesen werden kann, nach diesen Behelfen, wo dieß nicht der Fall ist, und über das Zurückführungsverhältniß zwischen den Berechtigten und Verpflichteten kein Einverständniß erzielt werden kann, nach dem Ermessen der Sachverständigen, wie viel Robottage zur Zustandebringung der schuldigen Arbeit mit gewöhnlichen Mitteln benöthiget werden, zu veranschlagen.

§. 25.

Auf gleiche Art ist bei jenen Roboten zu verfahren, welche Grundwirthe oder ganze Gemeinden zu benannten gemeinschaftlich oder reihenweise unter sich zu leistenden Arbeiten, als z. B. zur gemeinschaftlichen Bearbeitung oder Hütung gewißer Felder und Wiesen u. s. w. zu leisten verpflichtet waren.

§. 26.

Die so ermittelten Anschlagungsbeträge für gemessene gemeinschaftlich oder reihenweise verrichtete Arbeiten sind dort, wo es nöthig ist, nach Maßgabe der in den letzten drei Jahren von dem Jahre 1846 zurückgerechnet, stattgefundenen Vertheilung unter die einzelnen Gemeindeglieder verhältnißmäßig umzulegen.

Haben zu solchen Konkretal-Leistungen Inleute nnd Häusler, die entweder gar keine Gründe oder nur einen Garten besitzen, beigetragen, so hat der auf dieselben entfallende Theil dieser Leistung unentgeltlich wegzufallen (§. 4 dieses Patentes)

§. 27.

Jeżeli w niektórych miejscach przy odbywaniu należnych robót za nie odpłatę uiszczano, tedy i tę zapłatę uważać należy jako powinność wzajemną.

§. 28.

c) Przy daninach pieniężnych.

Stałe daniny pieniężne oceniać się mają według istniejącego wymiaru.

§. 29.

d) Co do powinności, z kontraktów reluicyjnych pochodzących.

Pod kontraktami reluicyjnemi rozumie się tu wszystkie w jakimkolwiekbądź czasie zawarte układy między byłymi dziedzicami, a osobami ze stanu chłopskiego, na mocy których przy oddaniu na własność użytkową gruntów dawniej pańskich, czyli to z rozdrobnieniem, czyli bez rozdrobnienia takowych, istniejące potąd powinności w naturaliach i w robocie całkowicie, albo częściowo

a) na inne w pewnych czasu oddziałach wracające powinności w naturaliach, i w pieniądzach na zawsze, albo

b) tylko do czasu z zastrzeżeniem powrotu do pierwotnej powinności zamienione (zreluowane) zostały.

§. 30.

W wypadkach pod a) oznaczonych służą nowsze powinności, na mocy takich ugód zaprowadzone, za przedmiot indemnizacyi, która ma być oznaczoną według zasad, co do powinności chłopskich, w ogólności przyjętych.

W tym tylko przypadku, w którym wartość nowej powinności, zaprowadzonej przez układy reluicyjne większą jest, jak wartość, któraby wypadła, gdyby powinność, mająca być zreluowaną, obliczoną została w pieniądzach podług miary, służącej za prawidło dla komisyi włościańskiej przy oszacowaniu powinności chłopskich na dobrach rządowych i instytutowych; powinność pierwotna stanowić ma podstawę wynagrodzenia. Gdzie w drodze uregulowania gruntów pomieszane zostały wszystkie dawne chłopskie grunta ze wszystkiemi pańskiemi gruntami, i z całego kompleksu tak pomieszanych gruntów chłopom nowe grunta z nowemi powinnościami wydzielone były, wzięte będą za podstawę przy oszacowaniu ustanowione czynsze pieniężne.

§. 31.

Jeżeli jedna tylko część powinności zreluowaną, pozostała zaś reszta podług pierwotnego wymiaru w naturze uiszczaną była, natedy podlega pierwsza zawartym w §. 30. postanowieniom, a ostatnia ogólnemu wynagrodzenia wymiarowi.

§. 27.

Wurde in manchen Orten bei Abstattung der schuldigen Arbeiten ein Entgelt geleistet, so ist auch dieses als Gegenleistung zu behandeln.

§. 28.

c) Bei Geldabgaben.

Unveränderliche Geldgiebigkeiten sind nach dem bestehenden Ausmaße zu veranschlagen.

§. 29.

d) Bei Leistungen, die aus Reluizionsverträgen herrühren.

Unter den Reluizionsverträgen sind hier alle, in was immer für einem Zeitpunkte geschlossenen Verträge zwischen den ehemaligen Grundherrschaften und den Personen des Bauernstandes verstanden, mit welchen, sei es nun mit oder ohne Zerstückung und Ueberlassung ehemals herrschaftlicher Gründe in das Nutzungseigenthum, die bisher bestandenen Natural- und Arbeitsleistungen ganz oder zum Theile

a) entweder in andere wiederkehrende Natural- und Geldleistungen für immer, oder

b) nur zeitlich gegen Rückkehr zu der ursprünglichen Schuldigkeit umgewandelt (reluirt) wurden.

§. 30.

In den zu a) bezeichneten Fällen bilden die durch solche Verträge eingeführten neueren Schuldigkeiten den Gegenstand der Entschädigung, welche nach den für bäuerliche Leistungen überhaupt geltenden Grundsätzen zu ermitteln ist.

Nur in dem Falle, in welchem der Werth der durch Reluizionsverträge eingeführten neuen Schuldigkeit größer ist, als jener, welcher entfallen würde, wenn man die zu reluirende Schuldigkeit nach den Maßstäben, die der Rural-Kommission zur Bewerthung der bäuerlichen Leistungen auf Staats- und Institutsgütern zur Richtschnur gedient haben, zu Geld berechnet hätte, hat die ursprüngliche Schuldigkeit die Grundlage der Entschädigung zu bilden. Wo im Wege der Grundregulirung sämmtliche altbäuerliche mit sämmtlichen herrschaftlichen Gründen vermengt, und aus dem Komplexe so vermengter Gründe den Bauern neue Gründe mit neuen Leistungen verliehen worden sind, sollen die festgesetzten Geldzinse zur Basis der Bewerthung genommen werden.

§. 31.

Wurde nur ein Theil der Leistungen reluirt, der Ueberrest aber nach dem ursprünglichen Ausmaße in natura geleistet, so unterliegt der erstere den im §. 30 enthaltenen Bestimmungen und der letztere dem allgemeinen Entschädigungsmaßstabe.

§. 32.

W przypadkach oznaczonych §. 29. lit. b. przedmiotem oszacowania i indemnizacyi nie mają być daniny, które tylko jakiś czas istniały, i które uiszczano jako reluicyę pierwotnej powinności, lecz właśnie taż sama powinność pierwotna.

Rozdział IV.

O oznaczeniu wartości powinności wykupnych.

§. 33.

Do powinności wykupnych t. j. przez samych zobowiązanych wynagrodzić się mających należą:

a) Każda do gruntu stale przywiązana dziesięcina, nie wynikająca ze stosunku chłopa, jako takowego do swojego pana (§. 7.);

b) powinności z kontraktów emfiteutycznych, czynszu wieczystego i dzierżawy wieczystej, tudzież czynszu z domowych gruntów mieszczan Chrzanowa, Trzebini i Nowej-Góry, równie też i powinności z gruntów w końcu §. 16. wymienionych;

c) powinności w naturaliach, które uiszczano nie w skutek prawa do dziesięciny jako pewną, odnoszącą się do całości część dochodów gruntowych w ziemiopłodach, lecz jako niezmienną daninę na rzecz kościołów, szkół i probostw lub na inny cel gmin, na mocy specyalnych tytułów prawnych;

d) powinności wzajemne w przypadkach pod b) i c) wyżej namienionych.

§. 34.

Ponieważ powinności wykupne, w §. 33. lit. c. wspomnione, ustawą z dnia 7. Września 1848 nie są zniesione, przeto postanowienie to (§. 33 lit. c.) ściśle ma być wykładane, a pod temi wykupnemi niezmiennemi powinnościami w naturaliach nie rozumieją się więc:

a) te, które wprawdzie zobowiązany uiszczać miał, lecz nie z tytułu posiadania gruntu;

b) które się nie zasadzają na fundacyi, lub innym podobnym tytule specyalnym lecz może na obowiązku, który ma na sobie gmina, na zasadzie prawnego postanowienia (n. p. obowiązku konkurencyi) do utrzymywania zakładu, dla którego daninę uiszczano, albo

c) które w pieniądzach płacone były.

§. 35.

Patentem z dnia 7. Marca 1849 uznanem zostało za wykupne także prawo polowania, tam gdzie według istniejących dowodów zasadza się takowe na kontrakcie, wzajemnie obowiązującym, zawartym z właścicielem gruntu, onem prawem obciążonego; jednakże sposób i warunki tegoż wykupienia, będą w tej mierze bliżej oznaczone w osobnym przepisie, później wydać się mającym.

§. 32.

In den Fällen §. 29, lit. b) sind nicht die für einige Zeit bestandenen als Reluizion einer ursprünglichen Leistung entrichteten Abgaben, sondern die ursprüngliche Leistung Gegenstand der Verwerthung und Entschädigung.

IV. Abschnitt.

Von der Werthsbestimmung der ablösbaren Leistungen.

§. 33.

Zu den ablösbaren, d. i. von den Verpflichteten selbst zu entschädigenden Leistungen gehören:

a) Jeder auf dem Grunde bleibend haftende Zehent, in so ferne derselbe nicht aus dem Verhältniße des Bauers, als solchen zu seinen Grundherren entspringt (§. 7);

b) Leistungen aus emphiteutischen Erbzins- und Erbpachtverträgen, ferner Hausgrundzinse der Städtler zu Chrzanow, Trzebinia und Nowagóra, und Leistungen von den im Schlußsatze des §. 16 erwähnten Grundstücken;

c) Naturalleistungen, die nicht in Folge des Zehentrechtes als ein aliquoter Theil der Grunderträgnisse in Früchten, sondern als eine unveränderliche Giebigkeit an Kirchen, Schulen, Pfarren, oder zu anderen Gemeindezwecken im Grunde besonderer Titel entrichtet werden;

d) die Gegenleistungen in den oben ad b) und c) angeführten Fällen.

§. 34.

Da die im §. 33, lit. c) erwähnten ablösbaren Leistungen in dem Gesetze vom 7. September 1848 nicht aufgehoben wurden, so ist diese Bestimmung (§. 33, lit. c) strenge auszulegen, und es sind daher unter diesen ablösbaren unveränderlichen Naturalleistungen solche nicht verstanden:

a) welche der Verpflichtete nicht als Grundbesitzer zu leisten hatte;

b) welche sich nicht auf eine Stiftung oder einen anderen ähnlichen speziellen Titel, sondern allenfalls auf die, der Gemeinde im Grunde einer gesetzlichen Bestimmung (z. B. der Konkurrenzpflicht) obliegende Verpflichtung, die Anstalt, für welche die Abgabe geleistet wird, zu erhalten, gründen, oder

c) in Geldbeträgen geleistet werden.

§. 35.

Durch das Patent vom 7. März 1849 ist auch das Jagdrecht, wo es sich erweislich auf einen, mit dem Eigenthümer des damit belasteten Grundes abgeschloßenen entgeltlichen Vertrag gründet, für ablösbar erklärt worden; die Modalitäten dieser Ablösung werden jedoch in dieser Beziehung in einer später zu erlassenden Vorschrift näher bestimmt werden.

§. 36.

a) Dziesięcina.

Istniejąca dawniej w okręgu Krakowa dziesięcina snopowa została w skutek regulaminu dziesięcinnego z roku 1816 zamienioną albo na stałą daninę pieniężną, albo na daninę w ziarnie.

W pierwszym przypadku dziesięcina wedle przepisu §. 28. niniejszego rozporządzenia w pieniądzach będzie obliczona, w drugim przypadku zaś, należy (osyp ziarnowy) dziesięcinę w ziarnie żyta i jęczmienia oszacować w pieniądzach, wedle przecięcia cen targowych z poprzedzających lat dwudziestu, od roku 1845 wstecz licząc, z wyłączeniem roku najdroższego i najtańszego; oznaczona w ten sposób kwota przyjętą będzie za roczną dziesięciny wartość.

Gdyby się wydarzyło, że tu i owdzie jeszcze uiszczaną bywa dziesięcina w snopie, natenczas będzie rzeczą Komisyi ministeryalnej, uczynić wnioski do wydać się mających przepisów, dotyczących oznaczenia wartości rocznej takowej dziesięciny.

§. 37.

b) Powinności wedle §. 33. b).

Przedmiotem oznaczenia wartości z tego stosunku są przeto:

1. Powinności obowiązanego
   a) w pieniądzach,
   b) w daninach in natura i
   c) w robociznach in natura.
2. Wzajemne obowiązki właściciela głównego.

§. 38.

Powinności obowiązanego, w pieniądzach uiszczać się mające, będą oznaczone wedle postanowień §. 28. niniejszego patentu.

§. 39.

Wynagrodzenie za daniny w naturze oznaczonem będzie podług zwykłych cen tego miejsca i czasu, gdzie i kiedy powinność ma być uiszczoną.

Toż samo ma się rozumieć co do robocizn w naturze, o ile takowe nie należą do zwyczajnych t. j. takich, które odbywał albo sam zobowiązany, albo najemnicy, albo też w pańszczyźnie odrabiane bywały.

§. 40.

Wartość ta oznaczoną być ma co do ziemiopłodów, mających cenę targową, wedle przecięcia cen najbliższego miejsca targowego z lat 6, zacząwszy od roku 1843 aż włącznie do roku 1848, co do innych zaś produktów i prac niezwyczajnych, według cen reluicyjnych, istniejących w przeciągu ostatnich sześciu lat, zacząwszy od roku 1843 aż włącznie do roku 1848, a w braku tychże według

§. 36.

a) Zehent.

Im Krakauer Gebiete wurde der bestandene Garbenzehent in Folge des Zehentregulativs vom Jahre 1816 entweder in eine fixe Geldabgabe oder in Getreideschüttung umgewandelt.

Im ersteren Falle wird derselbe nach der Vorschrift des §. 28 dieser Verordnung zu Gelde berechnet, im zweiten Falle aber wird die ermittelte Zehentkörnerschüttung an Korn und Gerste nach dem Durchschnitte der Marktpreise der vorhergegangenen zwanzig Jahre, vom Jahre 1845 zurückgerechnet, jedoch mit Ausscheidung des theuersten und wohlfeilsten Jahres, zum Gelde veranschlagt, und der so ermittelte Betrag als Jahreswerth des Zehents angenommen.

Sollte sich ergeben, daß hier und da noch der Garbenzehent geleistet wird, so wird es Sache der Ministerial-Kommission seyn, die zu erlassenden Bestimmungen zur Ausmittlung des Jahreswerthes des Zehents in Antrag zu bringen.

§. 37.

b) Leistungen nach §. 33 b).

Die Gegenstände der Verwerthung aus diesem Verhältnisse sind:

1. Die Leistungen des Verpflichteten

a) im Gelde,

b) in Naturalabgaben, und

c) in Naturalarbeitsleistungen.

2. Die Gegenleistungen des Obereigenthümers.

§. 38.

Die Leistungen des Verpflichteten im Gelde sind nach der Bestimmung des §. 28 dieses Patentes zu veranschlagen.

§. 39.

Die Vergütung der Abgaben in natura ist nach den gemeinen Preisen des Ortes und der Zeit, wo und in welcher die Leistung abzustatten ist, auszumitteln.

Dieß gilt auch von den Naturalarbeitsleistungen, in so ferne sie nicht zu den gewöhnlichen, d. i. solchen gehören, welche entweder von dem Verpflichteten selbst, oder durch Taglöhner, oder durch Roboten verrichtet wurden.

§. 40.

Die Ermittlung dieses Werthes geschieht bei Früchten, die einen Marktpreis haben, nach dem Durchschnitte der Preise des nächsten Marktortes von 6 Jahren, vom Jahre 1843 bis einschließlich 1848, bei anderen Erzeugnissen und bei den nicht gewöhnlichen Arbeitsleistungen nach den innerhalb der letzten sechs Jahre, vom Jahre 1843 bis einschließlich 1848 etwa bestandenen Reluizionspreisen, in Ermanglung der letzteren

oznaczyć się mającej średniej ceny tych sześciu lat; a nareszcie co do zwyczajnych robocizn, według zasad, ustanowionych co do wynagrodzenia powinności chłopskich.

§. 41.

Wzajemne powinności ze strony właściciela głównego bądź in natura, bądź w pieniądzach, oszacowane będą równie jak powinności właścicieli użytkujących.

Tycze się to szczególnie obowiązku dostarczania pewnej ilości drzewa na sprzęty i budowle, lub innych materyałów budowlanych, których roczna wartość podług powyższych cen ma być obliczoną, o ile ten obowiązek nie ma charakteru służebności lasowej.

Jezeli dostarczanie takowych materyałów nie dzieje się co rok, lecz jest umówione na pewne dłuższe termina, i na pewne, w nieoznaczonym upływie czasu zachodzące wypadki, wtedy oznacza się wartość rocznej ilości stosunkowo do stałej liczby lat, w drugim zaś przypadku, jeżeli między właścicielem głównym, a właścicielem użytkującym ugoda nie nastąpi według liczby lat, oznaczyć się mającej przez biegłych w sztuce, w przeciągu których wracać się może zdarzenie, od którego zawisło wspomnione dostarczanie, z uwzględnieniem gatunku i w taki sam sposób oznaczyć się mającej średniej ilości drzewa potrzebnego.

§. 42.

Jeżeli do pewnych prac wyraźnie zastrzeżone było dostarczenie pańszczyzny, albo jeżeli owe prace tego są rodzaju, iż je można było opędzić robocizną, natenczas należy oszacować te powinności, których objętość w razie potrzeby przez biegłych ma być oznaczoną, po oznaczeniu części, na jeden rok przypadającej, według cen, za robociznę chłopską istniejących w owej gminie, do której obowiązany należy.

§. 43.

W jaki sposób oznaczyć należy indemnizacyę tam, gdzie właściciel główny obowiązany jest dzierżawcy wieczystemu co do budowy pewnych budynków lub urządzeń fabrycznych, o tem winna Komisya ministeryalna za poprzedniem zezwoleniem Ministeryum spraw wewnętrznych wydać potrzebne postanowienia, po przekonaniu się o potrzebie wydania takowych.

§. 44.

Prawa co do pobierania wody zostają w swej mocy aż do wydania ustawy, regulującej i własność i użytkowanie wód, takowe przeto obecnie nie są jeszcze przedmiotem obecnej czynności tyczącej się zniesienia i wynagrodzenia.

§. 45.

Niezmienne powinności w naturaliach §. 33. lit. c.

Do oszacowania tych powinności i obowiązków wzajemnych, jeżeli jakie zachodzą, zastosować należy §§. 39. aż do 41.

nach dem zu erhebenden Durchschnittspreise dieser sechs Jahre und endlich bei den gewöhnlichen Arbeitsleistungen nach den, für die Entschädigung der bäuerlichen Leistungen aufgestellten Grundsätzen.

§. 41.

Die Gegenleistungen der Obereigenthümer in natura oder im Gelde werden, so wie die Leistungen der Nutzungseigenthümer verwerthet.

Dieß gilt insbesondere für den Fall einer Verpflichtung zur Abgabe von gewissen Quantitäten an Zeug- und Bauholz oder sonstigen Baumaterialien, deren Jahreswerth nach diesen Preisen zu berechnen ist, so lange diese Verpflichtung nicht die Natur einer Waldservitut hat.

Ist die Abgabe nicht jährlich, sondern für bestimmte längere Zeiträume und für bestimmte im ungewissen Zeitverlaufe eintretende Fälle bedungen, dann hat die Ermittlung des Jahresbetrages nach Verhältniß der fixen, oder im zweiten Falle, wenn kein Uebereinkommen zwischen dem Obereigenthümer und dem Nutzungseigenthümer zu Stande kommt, durch Kunstverständige zu bestimmende Zahl der Jahre, binnen welchen das, die Abgabe bedingende Ereigniß wiederkehren kann, mit Rücksicht auf die Beschaffenheit und die in gleicher Art zu ermittelnde durchschnittliche Menge des erforderlichen Gehölzes zu geschehen.

§. 42.

Ist zu gewissen Arbeiten die Beistellung von Roboten ausdrücklich bedungen, oder sind jene von der Art, daß sie durch Robotarbeit bestritten werden konnten, so sind diese Leistungen, deren Umfang nöthigenfalls durch Sachverständige zu bestimmen ist, nachdem der auf Ein Jahr entfallende Antheil ermittelt worden, nach den Preisen für die bäuerliche Robot in jener Gemeinde, welcher der Verpflichtete angehört, zu veranschlagen.

§. 43.

Wie die Entschädigung zu ermitteln sei, wenn der Obereigenthümer dem Erbpächter zu gewissen Baulichkeiten an Gebäuden oder Werksvorrichtungen verpflichtet ist, darüber hat die Ministerial-Kommission die nöthigen Bestimmungen, nachdem sie sich über die Nothwendigkeit diese zu erlassen, überzeugt haben wird, nach vorläufig vom Ministerium des Innern eingeholter Genehmigung zu erlassen.

§. 44.

Die Wasserbezugsrechte bleiben bis zur Erlassung eines das Eigenthum und die Benützung der Wässer regelnden Gesetzes aufrecht und bilden daher vorläufig keinen Gegenstand dieser Aufhebungs- und Entschädigungs-Verhandlung.

§. 45.

Unveränderliche Naturalleistungen §. 33, lit. c).

Auf die Verwerthung dieser Leistungen und etwaigen Gegenleistungen finden die §§. 39 bis 41 dieses Patentes Anwendung.

W ogóle co do powinności tego rodzaju ściśle trzymać się należy tej zasady, iż wykupienie ich nie z urzędu, lecz wtedy tylko nastąpić ma, jeżeli tego żądają albo mający prawo do pobierania, albo gmina, do której obowiązani należą, albo też w przypadkach, gdzie zobowiązanie to nie zawisło od związku gminnego, większość zobowiązanych w przeciągu terminu, który w tej mierze przez Komisyę ministeryalną osobnym edyktem będzie ogłoszony.

W kwestyi, czyli powinność wykupić się mająca, uiszczaną bywa w skutku prawa do dziesięciny lub nie, decyduje Komisya ministeryalna.

§. 46.

Zanim wykupienie nastąpi, muszą być wypełniane powinności w §. 33. lit. b), c) i d) wyszczególnione.

Rozdział V.

O zaległościach.

§. 47.

Jako zaległości należy uważać i dochodzić:

a) powinności, które na mocy §. 16. niniejszego patentu od chłopów uiszczone być miały byłym właścicielom gruntów w czasie od 1. Lipca 1847 aż do 15. Maja 1848;

b) wynagrodzenie, należące się byłym właścicielom gruntów, za wymienione wyżej pod a) powinności za przeciąg czasu od 15. Maja 1848 aż do końca Października 1848, równie jak wynagrodzenie, które za ten czas do kasy rządowej mają spłacić obowiązani z powodu istniejących służebności.

§. 48.

Ad a). Przy oznaczeniu co do liczby zaległości za czas od 1. Lipca 1847 aż do 15. Maja 1848, postępować należy wedle zasad, ustanowionych w niniejszym patencie co do oznaczenia wartości powinności chłopskich.

§. 49.

Te zaległości należy po ich sprawdzeniu według wolnego wyboru obowiązanych albo natychmiast spłacić do rąk mających prawo do ich odebrania, albo odwozić w ratach, równocześnie z terminami podatkowemi przypadających do kas podatkowych, z których do rąk uprawnionych wydane będą.

W razie bezzwłocznej zupełnej zapłaty wszystkich zaległości za czas od 1. Lipca 1847 aż do 15. Maja 1848, korzysta obowiązany 10 procentów z summy zapłacić się mającej.

W razie, jeżeli obowiązany obierze zapłatę w ratach, nie należy mu zezwolić więcej, jak rat sześć.

Zwrócenie należytości, w roku 1848 istotnie uiszczonych, nie ma miejsca.

Im Allgemeinen ist bei Leistungen dieser Art als Grundsatz festzuhalten, daß ihre Ablösung nicht von Amtswegen, sondern nur dann stattzufinden habe, wenn dieselbe entweder von dem Bezugsberechtigten oder von der Gemeinde, welcher die Pflichtigen angehören, oder in den Fällen, wo die Verpflichtung von dem Gemeindeverbande unabhängig ist, von der Mehrzahl der Verpflichteten innerhalb desjenigen Zeitpunktes verlangt wird, welcher dießfalls von der Ministerial-Kommission durch ein besonderes Edikt wird kundgemacht werden.

Ueber die Frage, ob die abzulösende Leistung in Folge des Zehentrechtes entrichtet werde oder nicht? entscheidet die Ministerial-Kommission.

§. 46.

Bis die Ablösung erfolgt, müssen die im §. 33, lit. b), c) und d) angeführten Leistungen erfüllt werden.

V. Abschnitt.

Von den Rückständen.

§. 47.

Als Rückstände sind zu behandeln und zu ermitteln:

a) Leistungen, welche zufolge des §. 16 dieses Patentes von den Bauern an die gewesenen Grundherren für die Zeit vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 abzustatten waren;

b) die Entschädigung, welche den gewesenen Grundherren für die oben ad a) angeführten Leistungen für die Zeit vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 gebührt, so wie die wegen bestehender Servituten von den Verpflichteten für diese Zeit zu entrichtende Vergütung an die Staatskassen.

§. 48.

Zu a). Bei der ziffermäßigen Ausmittlung der Rückstände für die Zeit vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 ist nach den in diesem Patente für die Verwerthung bäuerlicher Leistungen aufgestellten Grundsätzen vorzugehen.

§. 49.

Diese Rückstände sind nach deren Richtigstellung nach freier Wahl der Verpflichteten entweder sogleich bar zu Handen des zum Empfange Berechtigten zu entrichten, oder in gleichen, mit den Steuerterminen zusammenfallenden Raten an die Steuerkassen abzuführen, und von diesen an die Berechtigten zu erfolgen.

Im Falle der sogleichen vollständigen Bezahlung aller Rückstände für die Zeit vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 kommt dem Verpflichteten ein zehnperzentiger Erlaß von dem zu bezahlenden Betrage zu Guten.

Im Falle der gewählten Ratenzahlung dürfen dem Verpflichteten nicht mehr als sechs Raten gestattet werden.

Eine Rückerstattung der im Jahre 1848 wirklich geschehenen Leistungen findet nicht statt.

Przeciwnie zaś rozciąga się działalność niniejszego przepisu na zaległości, w mowie będące, o ile nie zostały uiszczone.

§. 50.

Do b). Chcąc byłym właścicielom dóbr udzielić wynagrodzenie za zaległości za czas od 15. Maja 1848 aż do końca Października 1848 roku, należy obliczyć przypadającą na ten przeciąg czasu część renty indemnizacyjnej, wedle przepisów niniejszego patentu oznaczonej, którato część, jako zapadła, natychmiast uprawnionym ma być wypłaconą, o ile nie zachodzą pretensye, należące się od uprawnionego kasom rządowym i do kompenzacyi zdolne.

Jak oznaczyć należy renty, na ten przeciąg czasu przypadające, które zobowiązani mają płacić do kas rządowych jako odpłatę z powodu dalszego używania służebności istniejących, o tem stanowić będzie osobna ustawa, tycząca się wykupienia albo regulacyi służebności.

Rozdział VI.

O oznaczeniu renty i kapitału wynagrodzenia i wykupienia, równie jak o ich umorzeniu.

§. 51.

Od oznaczonej wartości wszystkich, ustawą z dnia 7. Września 1848 i niniejszym patentem za wynagrodzeniem lub wykupieniem zniesionych powinności potrąca się wartość należytości wzajemnych.

W jaki sposób oznaczyć należy wartość powinności wzajemnych, ustanowionem jest przy pojedynczych powinnościach.

Jeżeli przy tem, względem każdego pojedynczego zobowiązanego przedsięwziąć się mającem bilansowaniu okaże się, oznaczona wartość powinności równą wartości wzajemnych powinności, w takim razie traci uprawniony prawa do jakiejkolwiek indemnizacyi, ale i w takim razie, gdyby oznaczona wartość wzajemnych powinności przewyższała obrachowaną wartość powinności, indemnizacya za nadwyżkę nie ma miejsca.

§. 52.

Od oznaczonej w ten sposób wartości wszelkich w niniejszym patencie orzeczonych powinności potrącić należy jako wyrównanie ryczałtowe piętnaście od sta (15%) na podatki, które uprawniony od tych poborów opłacać był miał, na koszta ściągnienia takowych, tudzież na wydarzające się niedobory.

§. 53.

Przy powinnościach, od zobowiązanych wykupić się mających, stanowi przeto reszta ich wartości, która pozostaje po odtrąceniu, w §§. 51. i 52. wyrażonem, miarę należącego uprawnionym wynagrodzenia.

Dagegen erstreckt sich die Wirksamkeit dieser Vorschrift auf die fraglichen Rückstände, in so ferne sie nicht abgestattet worden sind.

§. 50.

Zu b). Um den gewesenen Grundherren die Entschädigung der Rückstände für die Zeit vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 zuzuwenden, ist der auf diesen Zeitabschnitt entfallende Theil der nach den Weisungen dieses Patentes ermittelten Entschädigungsrente zu berechnen, und als vollständig fällig, den Berechtigten sogleich zu erfolgen, in so ferne keine den Staatskassen gebührenden, zur Kompensirung geeigneten Forderungen an den Berechtigten bestehen.

Wie die auf diesen Zeitraum entfallenden, und von den Verpflichteten an die Staatskassen als Entgelt wegen des Fortgenußes bestehender Dienstbarkeiten zu zahlenden Renten auszumitteln sind, wird das, über die Ablösung oder Regelung der Servituten zu erlassende besondere Gesetz bestimmen.

VI. Abschnitt.

Von der Ausmittlung der Rente und des Kapitals der Entschädigung und Ablösung, so wie von deren Tilgung.

§. 51.

Von dem Werthanschlage aller durch das Patent vom 7. September 1848, und durch das gegenwärtige Patent gegen Entschädigung oder Ablösung aufgehobenen Leistungen wird der Werth der Gegenleistungen in Abzug gebracht.

In welcher Art der Werth der Gegenleistungen zu erheben ist, ist bei den einzelnen Leistungen festgesetzt.

Wenn bei dieser, bezüglich jedes einzelnen Verpflichteten, vorzunehmenden Bilanzirung der Werthanschlag der Leistungen und der Gegenleistungen sich gleich groß zeigt, so entfällt die Anforderung des Berechtigten auf irgend eine Entschädigung, es findet aber auch in dem Falle, wenn der Werthanschlag der Gegenleistungen den der Leistungen übersteigen sollte, für den Ueberschuß keine Entschädigung statt.

§. 52.

Von dem auf solche Weise ermittelten Werthe aller Arten der in diesem Patente behandelten Leistungen sind fünfzehn von Hundert (15%) für die Steuern, die der Berechtigte von diesen Bezügen zu leisten hatte, die Kosten der Einhebung und die sich ergebenden Ausfälle als Pauschalausgleichungen in Abzug zu bringen.

§. 53.

Bei den von den Verpflichteten abzulösenden Leistungen bildet demnach der, nach den in den vorhergehenden §§. 51 und 52 bezeichneten Abzügen verbleibende Rest ihres Werthanschlages das Maß der den Berechtigten gebührenden Entschädigung.

§. 54.

Toż samo też stosuje się z reguły, i do powinności chłopskich, kosztem kraju zniesionych.

Wyjątek wtedy ma miejsce, jeżeli chłopi mieli prawo wykonywania służebności na gruntach dawniej dominikalnych, lub to prawo po dziś dzień jeszcze wykonywują, i albo się już zrzekli dalszego używania, albo się go zrzekają takowego przy tem pertraktowaniu względem wymierzenia wynagrodzenia.

W takim razie od należącej się indemnizacyi oprócz wzajemnych powinności (§. 51.), i przytoczonych w §. 52. 15% potrącić jeszcze należy roczną wartość byłych służebności, a przy takim przeto składzie rzeczy dopiero po odciągnieniu wszystkich wyż wspomnianych pozycyj, potrącić się mających, pozostająca reszta stanowi rentę indemnizacyjną, do wypłacenia gotową.

§. 55.

Wynagrodzenie za zniesione powinności chłopskie będzie wypłacone uprawnionym całkowicie stósownie do wymiaru, §. 54. ustanowionego za pośrednictwem kas krajowych, zupełnie kosztem krajowym; jednakże chłopi, którzy pozostać chcą w używaniu służebności, istniejących między nimi a byłymi panami dóbr, opłacać winni roczną wartość służebności do kas rządowych.

Jeżeli chłopi wykonują służebności pochodzące ze związku poddańczego w skutek podziału dóbr na gruntach innego państwa, nie zaś swego własnego, natenczas służebność ma w swej mocy być utrzymaną, do służebności zaś prawo mający, obowiązani są opłacać czynsz za używanie tej służebności do kas rządowych, przez które od swych powinności zostali wykupieni.

Kwoty z powodu dalszego używania służebności, do kas rządowych opłacać się mające, powinny być obliczone tylko między skarbem państwa a do służebności prawo mającymi, i o ile tylko być może, oznaczone być mają zawsze drogą dobrowolnej ugody, którą zawsze tentować należy, w razie zaś, gdyby się to uskutecznić nie dało, drogą rozstrzygnienia, przez organa, które do przeprowadzenia niniejszego rozporządzenia są ustanowione.

Przy oznaczeniu co do liczby tych spłat, należących się do kas rządowych, z powodu nadal istniejących służebności, postępować należy w ten sam sposób, jak przy oznaczeniu rocznej wartości ustałych służebności, w przypadkach §. 54. niniejszego patentu odciągnąć się mającej, przyczem, aby uchylić liczne badania co do objętości i wartości służebności, ściśle trzymać się należy zasady, iż kwota, oznaczona tak w jednym jak drugim przypadku, nie może przewyższać trzeciej części wartości dawniejszych powinności, że jednak mającym prawo do służebności, którzy sądzą, że mogą złożyć dowody, iż war-

§. 54.

Das nämliche gilt in der Regel auch bei den bäuerlichen, auf Kosten des Landes aufgehobenen Leistungen.

Eine Ausnahme tritt dann ein, wenn die Bauern auf den Gründen ihrer gewesenen Herrschaften Dienstbarkeiten auszuüben berechtiget waren, oder noch sind, und auf deren weiteren Fortgenuß entweder schon verzichtet haben, oder bei dieser Verhandlung wegen Ermittlung der Entschädigung verzichten.

In diesem Falle ist von der gebührenden Entschädigung außer den Gegenleistungen (§. 51) und den im § 52 bezeichneten 15% noch der Jahreswerth der bestandenen Dienstbarkeiten in Abzug zu bringen, und es bildet daher in diesem Falle erst der nach Abschlag aller oben angeführten Abzugsposten verbleibende Rest die den Berechtigten flüssig zu machende Entschädigungsrente.

§. 55.

Die Entschädigung für die aufgehobenen bäuerlichen Leistungen ist nach dem §. 54 festgesetzten Ausmaße aus Landesmitteln unter Vermittlung der Staaskassen an die Berechtigten vollständig zu erfolgen, nur werden jene Bauern, welche in dem Genuße der zwischen ihnen und den ehemaligen Grundherren bestehenden Dienstbarkeiten verbleiben wollen, den Jahreswerth der Servituten an die Staatskassen zu entrichten haben.

In so ferne Bauern eine aus dem grundherrlichen Verbande entspringende Dienstbarkeit in Folge einer Gütertheilung auf Grundstücken einer anderen, als ihrer unmittelbaren Grundherrschaft ausüben, so hat diese Dienstbarkeit aufrecht zu bleiben, die Servitutsberechtigten sind aber verpflichtet, den Zins für den Genuß dieser Dienstbarkeit an die Staatskassen, durch die sie von ihren Schuldigkeiten freigekauft werden, zu entrichten.

Die wegen des Fortgenußes der Servituten an die Staatskassen zu zahlenden Beträge sind nunmehr bloß zwischen dem Staatsschatze und den Servitutsberechtigten zu berechnen, und so viel nur immer möglich, durch ein stets zu versuchendes gütliches Uebereinkommen, im Falle aber dieses nicht gelingen sollte, durch die Entscheidung der zur Durchführung dieser Verordnung aufzustellenden Organe festzusetzen.

Bei Ermittlung der Ziffer dieser wegen der fortbestehenden Dienstbarkeiten an die Staatskassen zu leistenden Zahlungen ist sich eben so, wie bei Ermittlung des in den Fällen des §. 54 des gegenwärtigen Patentes in Abzug zu bringenden Jahreswerthes der aufgehörten Dienstbarkeiten zu benehmen, und hierbei, um die vielfältigen Erhebungen über den Umfang und Werth der Servituten zu beseitigen, der Grundsatz festzuhalten, daß der in dem einen wie in dem anderen Falle ermittelte Betrag den dritten Theil des Werthes der bestandenen Schuldigkeiten nicht übersteigen dürfe, daß es aber den Servitutsberechtigten, welche vermeinen, den Beweis liefern zu können, daß der

tość ich prawa do służebności mniej wynosi, niżeli trzecia część zniesionych ich powinności, zastrzeżonem zostaje, mniejszą powinność udowodnić i likwidować.

W jaki sposób mający prawo do służebności tak w jednym jak w drugim przypadku wykazać ma wartość służebności, ustanowionem będzie w ustawie względem wykupienia lub regulacyi serwitutów.

W przypadkach, gdzie za używanie takiej służebności obecnie już czynsz pieniężny, lub inna powinność w naturze prawnie oddawaną bywa, poprzestać należy albo na tym czynszu pieniężnym, albo na wartości tych powinności, mającej być obrachowanej podług zasad, w rozdziale III. niniejszego patentu ustanowionych.

Kwota, w jeden z tych sposobów ustanowiona, którą mający prawo do służebności opłacać mają do kas rządowch, nie może pod żadnym względem służyć za miarę przy czynnościach wedle §. 15. niniejszego patentu względem tych służebności nastąpić mających.

§. 56.

Wynagrodzenie, jakie się należy według miary w §. 53. wyrażonej, za powinności wykupne sam obowiązany spłacić winien.

Wyjątek od tej reguły ma miejsce w tym razie, gdy kwota tej indemnizacyi albo sama przez się, albo połączona z powinnościami, które według poprzedzającego paragrafu od tego samego gruntu ponosić winien, 40% czystego dochodu z obciążonych gruntów przewyższa.

W takim razie kwota, przypadająca na obowiązanego do zapłaty, o ile takowa przewyższa wyż wspomniany wymiar 40 procentów, zaliczona będzie z funduszów krajowych, a o ile te nie starczą, ze skarbu państwa z tem ograniczeniem, iż obowiązany nie mniej, jak trzecią część obrachowanej wartości dawnej swej powinności opłacać ma.

W braku innych wiarogodnych dowodów, oznaczony będzie czysty dochód przez biegłych w rzeczy znawców.

Od dochodu z gruntów potrącone będą koszta uprawy, a to przy polach ornych 50%, przy łąkach 30%, równie jak od dochodu z budynków koszta utrzymania 15%.

Przytem atoliż nie z urzędu, lecz na żądanie zobowiązanych postępować należy.

§. 57.

Kwota mająca się opłacać wedle §. 55. niniejszego patentu z powodu dalszego używania służebności przez uprawnionych, jako też wynagrodzenie, podług poprzedzającego paragrafu uprawnionemu od zobowiązanego przynależące, do tej

Werth ihres Servitutsrechtes weniger, als das Drittheil ihrer aufgehobenen Schuldigkeiten betrage, vorbehalten bleibe, die mindere Gebühr nachzuweisen und zu liquidiren.

Wie der Servitutsberechtigte in dem einen, so wie in dem anderen Falle die Nachweisung über den Werth der Dienstbarkeit zu liefern hat, wird in dem Gesetze über die Ablösung oder Regulirung der Servituten festgesetzt werden.

In jenen Fällen, wo für den Genuß einer solchen Dienstbarkeit jetzt schon ein Geldzins oder eine andere Naturalleistung rechtmäßig besteht, hat es bei diesem Geldzinse oder bei dem nach den im III. Abschnitte dieses Patentes aufgestellten Grundsätzen zu berechnenden Werthe dieser Leistungen zu verbleiben.

Der auf eine dieser Arten festgestellte, von den Servitutsberechtigten an die Staatskassen zu entrichtende Betrag darf bei den nach §. 15 dieses Patentes wegen dieser Servituten bevorstehenden Verhandlungen in keiner Richtung maßgebend seyn.

§. 56.

Die nach dem im §. 53 ausgesprochenen Ausmaße gebührende Entschädigung für die ablösbaren Schuldigkeiten ist von dem Verpflichteten allein zu entrichten.

Eine Ausnahme von dieser Regel findet statt, wenn der Betrag dieser Entschädigung für sich allein, oder so ferne er mit den nach dem vorhergehenden Paragraphe ihm von denselben Grundstücken obliegenden Leistungen zusammentrifft, vereint mit den letzteren 40 Perzent des Reinertrages der belasteten Grundstücke überschreitet.

In einem solchen Falle ist der Betrag, um welchen die den Verpflichteten treffende Zahlungspflicht das bemerkte Ausmaß von 40 Perzent übersteigt, mit der Beschränkung aus den Landesmitteln, und so weit es an denselben fehlt, aus dem Staatsschatze vorzustrecken, daß der Verpflichtete nicht weniger als ein Drittheil des nach §. 51 ausgemittelten Voranschlages seiner früheren Schuldigkeit zu entrichten hat.

Der Reinertrag ist, wenn keine anderen glaubwürdigen Behelfe vorliegen, durch Sachverständige zu erheben.

Von dem Ertrage der Grundstücke sind bei Aeckern 50 Perzent, bei Wiesen 20 Perzent an Kulturaufwand, und von jenem der Gebäude 15 Perzent an Regiekosten abzuschlagen.

Es ist aber hierbei nicht von Amtswegen, sondern nur über Verlangen der Verpflichteten vorzugehen.

§. 57.

Sowohl der nach §. 55 des gegenwärtigen Patentes wegen des Fortgenußes der Dienstbarkeiten von den Servitutsberechtigten zu entrichtende Betrag, als auch die nach dem vorhergehenden Paragraphe dem Berechtigten von den Verpflichteten zukommende

kasy rządowej ma być spłacone, która ku temu będzie naznaczona, a to ratami z góry, przypadającemi równocześnie ze zwyczajnemi terminami podatkowemi.

§. 58.

Uprawnieni pobierać będą należne im kwoty wynagrodzenia z kas rządowych w półrocznych ratach z dołu.

Te raty bieżą co do powinności, z funduszów krajowych wynagrodzić się mających, od 1. Listopada 1848, przy wykupnych zaś od dnia 1. Listopada tego roku, w którym ustaje powinność pierwotna.

§. 59.

Renta wynagrodzenia, obliczona i ciążąca na zobowiązanych (§. 53.), wynagrodzenie, od mających prawo do służebności opłacać się mające wedle §. 55. do skarbu rządowego, równie jak kapitał, na miejsce renty wstępujący, stanowi ciężar na posiadłości, od której owa renta lub toż wynagrodzenie przypada, stojący przedewszystkiemi ciężarami hipotecznemi, używający wszelkich pierwszeństw zarówno z podatkami cesarskiemi, i jako taki jeszcze przed zamieszczeniem w księgi hipoteczne uważany być winien.

Rozdział VII.

O pobieraniu rent indemnizacyi i wykupienia, i o zaspokojeniu uprawnionych, tudzież o zaliczkach dla tychże.

§. 60.

Będzie najpierwszem zadaniem ustawodawstwa, obmyślić środki ku temu, ażeby obowiązani, którzy w skutek §§. 53. i 55. niniejszego patentu spłaty czynić mają, jeżeli zamiast oznaczonej rocznej renty spłacić wolą kapitał renty albo natychmiast, albo w pewnej liczbie równych rat rocznych w summie, zawierającej w sobie dwadzieścia razy rentę roczną, do tego stanu byli doprowadzeni, aby sposobem, ile możności pojedyńczym, prędkim i słusznym zupełnie swemu obowiązkowi zadosyć uczynili, w którymto celu wydane będą osobne postanowienia, dotyczące założenia i rozwinięcia funduszu umorzenia i zakładów kredytowych krajowych.

Osobnem rozporządzeniem oznaczy się, jakim sposobem, i jak dalece przeprowadzone będą w całym okręgu Krakowskim, ustanowione Naszym patentem z dnia 25. Września 1850 zasady, względem uiszczenia wynagrodzenia w kapitale za pobory, w skutek przeprowadzenia uwolnienia gruntowego zniesione, lub wykupić się mające.

§. 61.

Przedmiotem szczególnego badania, na drodze oznaczonej kartą konstytucyjną, będzie utworzenie funduszu z środków krajowych, w skutek ustawy z dnia

Entschädigung ist an diejenige Staatskasse, welche hierzu wird bezeichnet werden, in mit den üblichen Steuerterminen zusammenfallenden antizipativen Raten einzuzahlen.

§. 58.

Die Berechtigten erhalten die ihnen gebührende Entschädigungsrente aus den Staatskassen in halbjährigen dekursiven Raten.

Diese laufen bei den aus Landesmitteln zu entschädigenden Leistungen vom 1. November 1848, bei ablösbaren aber vom 1. November desjenigen Jahres, in welchem die ursprüngliche Leistung aufhört.

§. 59.

Die zur Last der Verpflichteten ermittelte Entschädigungsrente (§. 53), die nach §. 55 von dem Servitutsberechtigten an den Staatsschatz zu leistende Vergütung, so wie das an die Stelle der Rente tretende Kapital, ist eine auf dem Grundbesitze, von dem jene Rente oder diese Vergütung gebührt, vor allen Hypothekarlasten bestehende, die Vorrechte der landesfürstlichen Steuern genießende Last, und als solche auch noch vor vollzogener Eintragung in die öffentlichen Bücher zu behandeln.

VII. Abschnitt.

Von der Einhebung der Entschädigungs- und Ablösungsbeträge und der Befriedigung der Berechtigten, dann von den Vorschüssen an die Letzteren.

§. 60.

Es wird die dringendste Aufgabe der Gesetzgebung sein, Vorsorge zu treffen, daß die Verpflichteten, welche zufolge der §§. 53 und 55 des gegenwärtigen Patentes Zahlungen zu leisten haben, wenn sie es vorziehen, statt der ausgemittelten jährlichen Rente das Kapital der Rente sogleich, oder in einer Zahl gleicher Jahresraten mit dem Zwanzigfachen des Betrages der Jahresrente zu entrichten, in die Lage gesetzt werden, sich auf die möglichst einfache, schnelle und billige Weise ihrer Verpflichtung vollständig zu entledigen, zu welchem Zwecke besondere Bestimmungen über die Errichtung und Ausbildung eines Tilgungsfondes und von Landes-Kreditsanstalten erfließen werden.

Wie und wie weit die in Unserem Patente vom 25. September 1850 aufgestellten Grundsätze über die Leistung der Kapitalsentschädigung für die in Folge der Durchführung der Grundentlastung aufgehobenen oder ablösbaren Bezüge im gesammten Krakauer Gebiete durchgeführt werden sollen, bleibt einer besonderen Verfügung vorbehalten.

§. 61.

Einen Gegenstand der besonderen Erwägung auf dem durch die Verfassungsurkunde festgesetzten Wege wird es ausmachen, in Folge des Gesetzes vom 7. September

7. Września 1848 ust. VIII. lit. d) służącego do pokrycia wynagrodzenia, należnego uprawnionym za pośrednictwem skarbu państwa.

§. 62.

Spłaty ze strony obowiązanych, i wypłaty na rzecz uprawnionych odbywać się będą obecnie za pośrednictwem kas rządowych, które wyłącznie uważać należy za wierzycieli względem zobowiązanych, a za dłużników względem uprawnionych.

§. 63.

Do kas publicznych wpływać mają:

1. Renty, które zobowiązani wpłacać mają w ratach zwyczajnych, z terminami podatkowemi jednocześnie przypadających.

2. Kapitały indemnizacyi, albo wykupienia lub częściowe kwoty kapitałowe.

3. Zaległości zobowiązanych z roku użytkowania 1848.

4. Dotacya zaliczek, które dla uprawnionych tymczasowo skarb państwa dostarcza.

5. Dotacya spłat, które tymczasowo skarb państwa pokrywa na rachunek kraju.

§. 64.

Zobowiązany może się od płacenia renty zupełnie lub stosunkowo uwolnić:

a) przez złożenie całego lub jednej części, ze strony uprawnionego niezakwestyonowanego, kapitału wynagrodzenia i wykupienia, jeżeli się obowiązany przed komisyą powiatową do tego gotowym być deklaruje, w przeciągu dni 14 po złożeniu tej deklaracyi;

b) także po ukończeniu pertraktacyi indemnizacyjnej przez wpłacenie całego kapitału, lub przez spłaty umniejszające, w ilości dwudziestu złt. r. mon. konw., lub w kilkonasób tej sumy, jeżeli zobowiązany przedsięwzięcie to na pół roku wprzód w pierwszej połowie miesięcy Maja i Listopada oznajmi w urzędzie poborowym.

We wszystkich tych przypadkach odbywa się wpłata do kasy podatkowej.

§. 65.

Sciągnienie spłat od zobowiązanych uskutecznia się na tej samej drodze i za pomocą tych samych środków, jakie są przepisane co do ściągnienia podatków bezpośrednich, z któremi pretensye do owych zapłat w przypadkach upadłości i egzekucyi, równych używają przywilejów pierwszeństwa.

§. 66.

Skoro zobowiązany w sposób powyżej wskazany, dług swój kapitałowy całkiem lub częścią umorzył, ma mu być doręczony kwit, od stępla wolny, moc ekstabulacyjną mający.

1848, Abs. VIII, lit. d) aus Landesmitteln einen Fond zur Deckung der den Berechtigten unter Vermittlung des Staatsschatzes zukommenden Entschädigung zu bilden.

§. 62.

Derzeit wird die Einzahlung der Verpflichteten und die Auszahlung an die Berechtigten durch die Staatskassen vermittelt, welche allein als Gläubiger der Ersteren und als Schuldner der Letzteren anzusehen sind.

§. 63.

In die Staatskassen haben einzufließen:

1. die Renten, welche die Verpflichteten in den mit den Steuerterminen zusammenfallenden Raten einzuzahlen haben;
2. die Entschädigungs- oder Ablösungskapitale oder Theilbeträge derselben;
3. die Rückstände der Verpflichteten aus dem Nutzjahre 1848;
4. die Dotazion für die an die Berechtigten einstweilen auszufolgenden Vorschüsse;

5. die Dotazion für die auf Rechnung des Landes einstweilen durch den Staatsschatz zu leistenden Zahlungen.

§. 64.

Der Verpflichtete kann sich von der Bezahlung der Rente ganz oder verhältnißmäßig befreien:

a) durch den Erlag des ganzen von dem Berechtigten nicht beanständeten Entschädigungs- und Ablösungskapitales oder eines Theiles desselben, wenn sich der Verpflichtete vor der Bezirks-Kommission hierzu bereit erklärt, binnen 14 Tagen nach Abgabe dieser Erklärung;

b) auch nach Beendigung der Entschädigungsverhandlung durch die Einzahlung des ganzen Kapitales, oder durch Abschlagszahlungen in der Höhe von zwanzig Gulden Konv. Münze oder eines Mehrfachen dieser Summe, wenn der Verpflichtete dieses Vorhaben ein halbes Jahr im Vorhinein in der ersten Hälfte der Monate Mai und November vor dem Steueramte anmeldet.

In allen diesen Fällen hat die Einzahlung an die Steuerkasse zu geschehen.

§. 65.

Die Einbringung der Zahlungen von den Verpflichteten wird auf demselben Wege und durch dieselben Maßregeln bewirkt, welche für die Einbringung der direkten Steuern, mit denen die Forderungen auf jene Zahlung das gleiche Vorrecht in Konkurs- und Exekuzionsfällen genießen, vorgeschrieben sind.

§. 66.

Sobald der Verpflichtete auf die vorangedeutete Art seine Kapitalsschuld ganz oder zum Theile getilgt hat, ist ihm die löschungsfähige stempelfreie Quittung zukommen zu lassen.

§. 67.

Właściwa kasa rządowa wydaje każdemu uprawnionemu arkusze płatnicze, na jego, i na imię uprawnionego dobra lub uprawnionej prebendy opiewające, na które w półrocznych, od 1. Listopada *decursive* bieżących ratach wypłacane będą renty indemnizacyi i wykupienia.

Co do zaległości, z roku użytkowego 1848 wpływających do kas rządowych, będą wydane osobne asygnacye płatnicze.

§. 68.

Wydawanie tych dokumentów niezwłocznie będzie uskutecznione, skoro oznaczenie należącego uprawnionemu kapitału indemnizacyi, lub wykupenia stało się prawomocnem.

Jeżeli oznaczenie to częściowo musi być odroczone, tedy w wydaniu tych dokumentów co do summy likwidalnej nie może żadna zachodzić przeszkoda.

§. 69.

Osobnem rozporządzeniem ustanowi się sposób, w jaki postępować należy z kapitałami wykupna, do urzędów poborczych albo całkiem, albo częściowo odwiezionych.

§. 70.

Jeszcze przed oznaczeniem należnego wynagrodzenia albo wykupienia, będą uprawnionym wypłacane zaliczki, a to w sposób w tym względzie ustanowiony, i w mierze, oznaczonej przez ministrów, do wykonania ustawy z dnia 7. Września 1848 powołanych.

Dla zwrócenia tych zaliczek zaprowadzono już zarazem potrzebne środki, przez potrącenie takowych od renty wynagrodzenia.

Rozdział VIII.

O przeprowadzeniu niniejszego patentu.

§. 71.

Nasi ministrowie spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów otrzymali polecenie do przeprowadzenia niniejszego patentu, a zarazem są powołani do najwyższego kierunku czynności co do uwolnienia gruntów od ciężarów, w okręgu byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej.

§. 72.

Celem bezpośredniego jego przeprowadzenia utworzoną będzie osobna Komisya ministeryalna, przez którą interesa tak uprawnionych, jak zobowiązanych równie będą zastąpione.

§. 73.

Likwidacya z interesowanymi i rozstrzygnienie w pierwszej instancyi poruczone będzie osobnym komisyom powiatowym.

§. 67.

Die betreffende Staatskasse fertiget jedem Berechtigten auf seinen und den Namen des berechtigten Gutes oder der berechtigten Pfründe lautende Zahlungsbogen zu, auf welche in halbjährigen, vom 1. November laufenden dekursiven Raten die Entschädigungs- und Ablösungsraten ausgezahlt werden.

Ueber die in die Staatskassen einfließenden Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 werden besondere Zahlungsanweisungen ausgegeben.

§. 68.

Die Ausfertigung dieser Urkunden ist sogleich zu veranlassen, sobald die Ausmittlung des einem Berechtigten gebührenden Entschädigungs- oder Ablösungskapitals in Rechtskraft erwachsen ist.

Muß letztere theilweise verschoben bleiben, so darf die Ausfertigung dieser Urkunden über die liquide Summe nicht gehindert werden.

§. 69.

Wie die von dem Verpflichteten an die Steuerämter ganz oder zum Theile abgeführten Ablösungskapitale zu behandeln sind, wird in einer besonderen Verordnung festgesetzt werden.

§. 70.

Den Berechtigten werden noch vor der Ermittlung der ihnen gebührenden Entschädigung oder Ablösung Vorschüsse nach einem von den mit dem Vollzuge des Gesetzes vom 7. September 1848 beauftragten Ministern vorgezeichneten Maßstabe und den dießfalls festgesetzten Modalitäten flüßig gemacht werden.

Hierbei ist für die Rückvergütung dieser Vorschüsse durch Abrechnung von der Entschädigungsrente bereits Vorsorge getroffen worden.

VIII. Abschnitt.

Von der Durchführung dieses Patentes.

§. 71.

Unsere Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen sind mit der Durchführung dieses Patentes und mit der obersten Leitung des Grundentlastungsgeschäftes im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau beauftragt.

§. 72.

Zur unmittelbaren Durchführung desselben soll eine eigene Ministerial-Commission errichtet werden, bei welcher die Interessen der Berechtigten und der Verpflichteten gleichmäßig vertreten seyn sollen.

§. 73.

Die Liquidirung mit den Betheiligten und die Entscheidung in erster Instanz soll eigenen Bezirks-Kommissionen übertragen werden.

§. 74.

Złożenie, zakres działania i postępowanie tych komisyj będzie uregulowanem na mocy osobnego rozporządzenia.

Dano w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 12. Marca 1851.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. F. Krauss. Bach. Csorich. Bruck. Thun. Thinnfeld. K. Krauss. Kulmer.

77.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 15. Marca 1851,

o organach, które mianowane będą do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w obwodzie byłego wolnego Miasta Krakowa i jego okręgu, i o postępowaniu, jakie te organa zachować mają.

W skutek najwyższego upoważnienia, danego najwyższem postanowieniem z dnia 12. Marca 1851 Minister spraw wewnętrznych, porozumiawszy się z Ministerstwami sprawiedliwości i skarbu, wydał następujące rozporządzenie o organach, które mianowane być mają do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu, i o postępowaniu, jakie te organa zachować mają.

Rozdział I.

Organa do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów.

§. 1.

Naczelny kierunek dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, oraz, jak dalece to następującemi postanowieniami wyraźnie nie jest orzeczonem, rozstrzygnienie w ostatniej instancyi kwestyi przy takowem zachodzących należy do Ministerstwa spraw wewnętrznych, tudzież sprawiedliwości i skarbu.

Podania w przedmiotach takowych do Ministerstw wystosowane przekładają się Ministerstwu spraw wewnętrznych.

§. 2.

W obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu wykonują dzieło uwolnienia gruntu od ciężarów Komisya ministeryalna i komisye powiatowe.

§. 74.

Die Zusammensetzung, der Wirkungskreis und das Verfahren dieser Kommissionen wird durch eine besondere Verordnung geregelt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am 12. März 1851.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Ph. Krauß. Bach. Csorich. Bruck. Thun. Thinnfeld. C. Krauß. Kulmer.

77.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 15. März 1851,

über die zur Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu bestellenden Organe und das von ihnen einzuhaltende Verfahren.

In Folge der mit Allerhöchster Entschließung vom 12. März 1851 ertheilten Allerhöchsten Genehmigung hat der Minister des Innern, einvernehmlich mit den Ministerien der Justiz- und der Finanzen nachstehende Verordnung über die zur Durchführung der Grundentlastung im Gebiete des ehemaligen Freistaates Krakau zu bestellenden Organe, und das von ihnen einzuhaltende Verfahren zu erlassen befunden.

I. Abschnitt.

Organe zur Durchführung der Grundentlastung.

§. 1.

Den Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen steht die oberste Leitung des Grundentlastungs-Geschäftes, und in soweit es durch die folgenden Anordnungen ausdrücklich geschieht, auch die Entscheidung über die dabei vorkommenden Fragen in letzter Instanz zu.

Die in derlei Angelegenheiten an die Ministerien gerichteten Eingaben gehen an das Ministerium des Innern.

§. 2.

In dem ehemaligen Krakauer Gebiete wird die Grundentlastung durch eine Ministerial-Kommission, und durch Bezirks-Kommissionen ausgeführt

§. 3.

Komisyę ministeryalną składają Komisarz ministeryalny przy takiejże komisyi w Krakowie do przeprowadzenia uwolnienia gruntu od ciężarów w ziemiach koronnego kraju galicyjskiego wysadzonej, z członków tejże komisyi, o ile do stanu urzędników należą, nakoniec z trzech asesorów wybranych z pośród uprawnionych, i trzech z pośród zobowiązanych, którzy sprawy swych komitentów popierać, i w komisyi z równem prawem głosowania, jak inni jej członkowie, obecnymi być mają.

W przysiędze członków Komisyi ministeryalnej, wziętych ze stanu urzędników ma być wyraźna wzmianka o sprawach uwolnienia gruntu w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu.

§. 4.

Asesorów, tudzież wyręczycieli dla każdego z nich, którzyby w razie ciągłego przydłuższego przeszkodzenia lub zupełnego braku, tegoż miejsce zajmowali, obierają uprawnieni i zobowiązani trybem, w §§. 5. do 18. tego rozporządzenia przepisanym.

§. 5.

Wybory zastępców i wyręczycieli rozpisuje Komisarz ministeryalny za porozumieniem się z Namiestnikiem.

Cała ziemia byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu stanowi jeden obwód wyborczy.

§. 6.

Każdy obywatel państwa austryackiego, będący w używaniu praw obywatelskich i politycznych, a umiejący czytać i pisać, może być wybranym na zastępcę lub wyręczyciela tegoż.

§. 7.

W przypuszczeniu zupełnego używania praw obywatelskich i politycznych ze strony uprawnionych uzdolniony jest do czynnego wyboru;

a) każdy właściciel dóbr, z których posiadaniem połączone było prawo pobierania powinności włościańskich. Przy dobrach rządowych krajowa dyrekcya skarbowa oznacza osobę, która wykonać ma czynne prawo wyboru

b) każdy do pobierania dziesięciny uprawniony;

c) właściciel zwierzchni względnie do powinności wynikających z kontraktu emfiteutycznego, o wieczysty czynsz lub wieczystą dzierżawę zawartego;

d) kościoły, szkoły i gminy względem powinności wykupnych

§. 8.

Kobiéty, będące właścicielkami dóbr, wykonują prawo wyborcze przez małżonków, lub osobno upoważnionych pełnomocników.

§. 3.

Die Ministerial-Kommission besteht aus dem Ministerial-Kommissär, der zur Durchführung der Grundentlastung in den Gebietstheilen des Kronlandes Galizien zu Krakau aufgestellten Ministerial-Kommission, aus den Mitgliedern der letzteren, in soweit sie dem Beamtenstande angehören, und endlich aus drei Beisitzern der Berechtigten, und drei Beisitzern der Verpflichteten, welche die Interessen ihrer Kommittenten geltend zu machen, und der Kommission mit gleichem Stimmrechte, wie ihre übrigen Mitglieder, beizuwohnen haben.

In dem Eide der Mitglieder der Ministerial-Kommission aus dem Beamtenstande ist der Grundentlastungs-Geschäfte für das ehemalige Krakauer Gebiet ausdrücklich Erwähnung zu machen.

§. 4.

Die Beisitzer, und für jeden derselben einen Ersatzmann, der bei bleibender längerer Verhinderung oder gänzlichen Abgang dessen Stelle einzunehmen hat, wählen die Berechtigten und Verpflichteten, in der durch die §§. 5 bis 18 dieser Verordnung festgesetzten Art.

§. 5.

Die Wahl der Vertreter und Ersatzmänner wird von dem Ministerial-Kommissär im Einvernehmen mit dem Statthalter ausgeschrieben.

Das ganze ehemalige Krakauer Gebiet bildet Einen Wahlbezirk.

§. 6.

Jeder österreichische Staatsbürger, welcher sich in dem Genuße der bürgerlichen und politischen Rechte befindet, und des Lesens und Schreibens kundig ist, kann zum Vertreter oder dessen Ersatzmann gewählt werden.

§. 7.

Unter der Voraussetzung, des Vollgenußes der bürgerlichen und politischen Rechte ist von Seite der Berechtigten aktiv wahlfähig:

a) jeder Eigenthümer eines Gutes, mit dessen Besitze das Recht zum Bezuge bäuerlicher Leistungen verbunden war. Bei Staatsgütern bestimmt die Landes-Finanz-Direkzion die Person, welche das aktive Wahlrecht auszuüben hat;

b) der zum Zehentbezuge Berechtigte;

c) der Obereigenthümer in Absicht auf die aus einem emphiteutischen Erbzins- oder Erbpachtvertrage herrührenden Schuldigkeiten, und

d) Kirchen, Schulen und Gemeinden in Betreff der ablösbaren Leistungen.

§. 8.

Frauenspersonen, welche Eigenthümerinnen eines Gutes sind, üben das Wahlrecht durch ihren Ehegatten, oder besonders zu bestellende Bevollmächtigte aus.

§. 9.

Współwłaściciele jednych i tychże samych dóbr mają swe prawo przelać na jednego pełnomocnika.

§. 10.

Przy dobrach, należących do kościołów, lub innych duchownych korporacyj albo prebend, wykonywa wybór teraźniejszy posiadacz prebendy, albo przełożony duchownej korporacyi, przy dobrach gmin pełnomocnik, którego wydział gminy obierze, przy dobrach publicznego jakiego zakładu, małoletnich lub kurandów zastępcy tychże, którzy do tego nie potrzebują dalszego zatwierdzenia od władzy administracyjnej, albo sądowej.

Opiekunki mają ustanowić pełnomocnika do wykonania prawa wyborczego.

§. 11.

W dniu, który na wezwanie Komisarza ministeryalnego Prezes rządu naznaczy i należycie ogłosi, uprawnieni w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu, zebrawszy się jako wyborcy w mieście Krakowie, pod przewodnictwem i sprawą Prezesa rządu, lub przezeń zamianowanego Komisarza rządowego, który prócz aktuaryusza z pośród zgromadzonych wyborców przybierze sobie ludzi zaufania na świadków, iż wybory wolno i bez wpływu przedsięwzięto, wybierają ustnie i publicznie trzech zastępców i wyręczycieli tychże, nazwiska ich do protokółu podając.

§. 12.

W dniu oznaczonym wybory przedsięwzięte i ukończone być powinny. Wyborca, nie stawiący się w tym dniu, nie ma prawa dania swej kréski, i musi poddać się pod uchwałę większości.

§. 13.

Wybranymi na zastępców uprawnionych, lub wyręczycieli tychże są ci, którzy bezwzględną większość głosów za sobą mają. Gdyby przy pierwszem głosowaniu nie można było osiągnąć tego rezultatu, do ściślejszego wyboru przystąpić należy.

Przytem ograniczą się wyborcy na osoby, które przy pierwszym wyborze po tych, co bezwzględną większość głosów dla siebie pozyskały, względnie największą ilość głosów za sobą miały.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga los, kto w wyborze ściślejszym uwzględniony być może.

Ilość osób, które pod ściślejszy wybór wzięte być mają, jest zawsze w dwójnasób większą jak ilość osób, jeszcze się wybrać mających.

§. 9.

Miteigenthümer eines und desselben Gutes haben ihre Berechtigung auf einen Bevollmächtigten zu übertragen.

§. 10.

Bei Gütern, welche Kirchen oder anderen geistlichen Körperschaften oder Pfründen gehören, übt die Wahl der gegenwärtige Besitzer der Pfründe, oder der Vorsteher der geistlichen Körperschaft, bei Gemeindegütern der durch den Gemeindeausschuß zu benennende Bevollmächtigte, bei Gütern einer öffentlichen Anstalt, der Minderjährigen oder Kuranden, die Vertreter derselben, ohne weitere Genehmigung der Administrativ- oder gerichtlichen Behörde aus.

Vorminderinnen müssen einen Bevollmächtigten zur Ausübung des Wahlrechtes ernennen.

§. 11.

An einem über Aufforderung des Ministerial-Kommissärs von dem Regierungs-Präsidenten festzusetzenden und gehörig kund zu machenden Tage versammeln sich die Berechtigten des ehemaligen Krakauer Gebietes als Wähler in der Stadt Krakau, und wählen unter dem Vorsitze und der Leitung des Regierungs-Präsidenten oder des von ihm zu bestellenden landesfürstlichen Kommissärs, welcher außer dem nöthigen Aktuar, sich Vertrauensmänner, als Zeugen der frei und ohne Einfluß vorgenommenen Wahl aus den versammelten Wählern beigesellt, drei Vertreter und deren Ersatzmänner mündlich und öffentlich durch Angabe des Namens zu Protokoll.

§. 12.

Die Wahl muß am festgesetzten Tage ohne Unterbrechung vorgenommenen und beendet werden. Wer von den Wählern an diesem Tage nicht erscheint, hat kein Recht seine Wahlstimme abzugeben, und muß sich dem Beschluße der Mehrheit fügen

§. 13.

Zu Vertretern der Berechtigten und deren Ersatzmänner gewählt sind diejenigen, welche die absolute Mehrheit der abgegebenen Stimmen haben

Konnte dieses Ergebniß durch die erste Abstimmung nicht erzielt werden so ist zu der engern Wahl zu schreiten.

Hierbei haben sich die Wähler auf jene Personen zu beschränken, die bei der ersten Wahl nach denjenigen, welche die absolute Mehrheit erlangten, die relativ meisten Stimmen für sich hatten.

Bei Stimmengleichheit wird durch das Loos entschieden, wer bei der engeren Wahl berücksichtiget werden darf.

Die Zahl der in die engere Wahl zu bringenden Personen ist immer die doppelte von der Zahl der noch zu wählenden.

Głosy padające na osoby, nie wzięte pod ściślejszy wybór, za nieważne uważać należy. W razie zachodzącej przy ściślejszym wyborze równości głosów, los rozstrzyga.

§. 14.

Wybranemu zastępcy i wyręczycielowi wydanym będzie certyfikat, przez Prezesa rządu lub jego zastępcę i przez mężów zaufania wystawiony, i pieczęcią urzędową opatrzony.

Protokół wyboru wraz z dowodami należytego ogłoszenia dnia wyborów należy przełożyć Komisarzowi ministeryalnemu.

§. 15.

Podobnież trybem w §§. 11. do 14. przepisanym zobowiązani, do których należą emfiteuci, wieczyści czynszownicy, i wieczyści dzierżawcy, wybierają swych zastępców i wyręczycieli tychże, z tą jedynie różnicą, że w tych wyborach biorą udział nie zobowiązani z osoby swojej, ale mężowie zaufni mianowani przez zobowiązane gromady.

W tym celu każda zobowiązana gromada wybierze wolnemi głosy jednego męża zaufnego, i opatrzy go odpowiednym dokumentem, którymby przy wyborach mógł się wykazać z danego sobie upoważnienia.

§. 16.

Prezes rządu ma, o ile to być może, osobiście kierować wyborami, w szczególności wkłada się nań obowiązek, ażeby stosownem przymówieniem się wpływał na wyborców, by zachowali przyzwoitość, jakiej ważność tego aktu wymaga.

§. 17.

Wszelkie w rzeczach wyborców spisane protokóły i wydane dokumenta wolne są od stępla.

§. 18.

Wybrani zastępcy i wyręczyciele tak uprawnionych, jakoteż i zobowiązanych, powołani na członków Komisyi ministeryalnej winni są na wezwanie Komisarza ministeryalnego stawić się w czasie przezeń oznaczonym, i przed nim pismem wierzytelném od Prezesa rządu wydanem wykazać się, poczem przez niego uroczyście zaprzysiężeni być mają.

Mandat, którym opatrzeni są asesorowie, wysłani z pomiędzy uprawnionych i zobowiązanych, trwa, pokąd nie ukończy się dzieło zniesienia ciężarów.

§. 19.

Przy Komisarzu ministeryalnym jest bezpośrednie spraw kierownictwo; od niego zależy wewnętrzny podział i urządzenie całej manipulacyi; on przodkuje przy obradach Komisyi ministeryalnej, oznacza zachować się mający porządek

Jede Stimme, welche auf eine nicht in die engere Wahl gebrachte Person fällt, ist als ungiltig zu betrachten. Ergibt sich bei der engeren Wahl Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

§. 14.

Dem gewählten Vertreter und Ersatzmann ist eine Beglaubigung einzuhändigen, welche von dem Regierungs-Präsidenten oder dessen Stellvertreter, und den Vertrauensmännern ausgefertiget, und mit dem ämtlichen Siegel versehen sein muß.

Das Wahlprotokoll ist mit den Belegen über die gehörige Verlautbarung des Wahltages dem Ministerial-Kommissär zu übersenden.

§. 15.

In der durch die §§. 11 bis 14 vorgeschriebenen Art wählen auch die Verpflichteten mit Inbegriff der Emphiteuten, Erbzins- und Erbpachtleute ihre Vertreter und die Ersatzmänner der letzteren mit dem einzigen Unterschiede, daß sich an dieser Wahl nicht die einzelnen Verpflichteten, sondern die von den verpflichteten Gemeinden ernannten Vertrauensmänner betheiligen.

Zu diesem Behufe hat jede verpflichtete Gemeinde durch freie Wahl einen Vertrauensmann zu bestimmen, und ihn diesfalls mit einer schriftlichen Urkunde zu versehen, damit er sich bei der Wahlhandlung über seine Eigenschaft ausweisen könne.

§. 16.

Der Regierungs-Präsident hat wo möglich die Wahl persönlich zu leiten, und es wird ihm zur besonderen Pflicht gemacht, durch angemessene Ansprache darauf einzuwirken, daß hiebei von Seite der Wähler mit dem Ernste vorgegangen werde, welchen die Wichtigkeit der Handlung efordert.

§. 17.

Alle bezüglich der Wahlen aufgenommenen Protokolle und ausgefertigten Urkunden sind stempelfrei.

§. 18.

Die gewählten Vertreter und Ersatzmänner der Berechtigten, wie der Verpflichteten, sind, wenn sie als Mitglieder der Ministerial-Kommission berufen werden, verpflichtet, dem Rufe des Ministerial-Kommissärs an dem von ihm festgesetzten Zeitpunkte zu folgen, haben sich bei ihm mit dem Kreditive des Regierungs-Präsidenten auszuweisen, und sind von ihm feierlich zu beeiden.

Das Mandat der Beisitzer aus dem Stande der Berechtigten und Verpflichteten gilt bis zur Beendigung des Entlastungsgeschäftes.

§. 19.

Dem Ministerial-Kommissär steht die unmittelbare Leitung der Geschäfte, die innere Eintheilung und die Reglung des gesammten Manipulazionswesens zu, er führt den Vorsitz bei den Berathungen der Ministerial-Kommission, bestimmt die dabei zu

przedmiotów obradowania, czuwa nad ścisłem dopełnieniem uchwał Komisyi ministeryalnej, oraz zarządza wszystkiém, i czyni potrzebne przygotowania, ażeby postanowienia w rzeczach uwolnienia gruntu od ciężarów dokładnie i jak najrychlej przywieść w wykonanie.

Dla wszelkich podań, dotyczących dzieła uwolnienia gruntu, w okręgu krakowskim przeprowadzić się mającego prowadzony być ma osobny protokół podawczy, czynności zaś tego rodzaju od czynności, któremi Komisya ministeryalna w sprawach reszty obwodu administracyjnego się zajmuje, oddzielić należy, ażeby tym sposobem mieć zawsze dokładny przegląd rezultatów dzieła uwolnienia gruntu w Okręgu Krakowskim.

Wyjąwszy osoby w §§. 3. i 22. wymienione, Komisarz ministeryalny w miarę, jak jest do tego upoważnionym od Ministerstwa, mianuje i oddala urzędników pomocniczych i kancelaryjnych, którzy pod jego bezpośrednim zostają zarządem.

Sposób kontroli nad postępowaniem i działaniem komisyj powiatowych zostawia się jego sądowi.

§. 20.

Komisya zaś ministeryalna jako najwyższa władza kierująca dziełem uwolnienia ziemi od ciężarów, a razem wymiarkowania należącego ztąd wynagrodzenia ma zarządzać to wszystko, cokolwiek dla przeprowadzenia samego dzieła uznawa potrzebnem.

§. 21.

Komisarz ministeryalny podzieli Okrąg Krakowski na trzy powiaty i postanowi dla każdego osobną komisyę powiatową, dziełem uwolnienia gruntu zajmować się mającą.

§. 22.

Komisye powiatowe mają składać się:

1. z jednego politycznego urzędnika konceptowego w niej prezydującego i jej kierownika;
2. z jednego indywiduum pełniącego urząd sędziego, albo przynajmniej w tej własności zaprzysiężonego;
3. z jednego urzędnika władz skarbowych;
4. z aktuaryusza, także w rachunkowości biegłego, który nie ma prawa głosowania.

§. 23.

Aktuaryusza mianuje Komisya ministeryalna, innych komisyi powiatowej członków właściwe Ministerstwo na wniosek Komisyi ministeryalnej, która przytém winna uwzględniać dowiedzione zdolności, doświadczenie, nieposzlakowany charakter, i znajomość języka krajowego.

beobachtende Ordnung der Berathungs-Gegenstände, überwacht den pünktlichen Vollzug der Beschlüsse der Ministerial-Kommission, und trifft alle Verfügungen und nöthigen Voreinleitungen, damit die Bestimmungen über die Grundentlastung genau und möglichst schnell zur Ausführung kommen.

Ueber alle das Grundentlastungs-Geschäft des Krakauer Gebietes betreffenden Eingaben ist ein abgesondertes Einreichungs-Protokoll zu führen, und die diesfälligen Verhandlungen von jenen der Ministerial-Kommission für den übrigen Verwaltungs-Bezirk in der Absicht zu trennen, um über die Resultate des Grundentlastungs-Geschäftes in diesem Gebiete stets die vollständige Uebersicht erlangen zu können.

Mit Ausnahme der im §. 3 und 22 benannten Personen, ernennt und entläßt der Ministerial-Kommissär nach Maßgabe der Ermächtigung des Ministeriums das erforderliche Hilfs- und Kanzleipersonale, welches ihm zunächst untergeordnet ist.

Die Art und Weise der Kontrole über den Vorgang und die Thätigkeit der Bezirks-Kommissionen wird seinem Ermessen überlassen.

§. 20.

Die Ministerial-Kommission dagegen, als oberste Behörde für die Entlastung des Grundes und Bodens, und die Ausmittlung der hieraus gebührenden Entschädigung hat alles dasjenige, was zur Durchführung des Grundentlastungs-Geschäftes selbst nothwendig erscheint, zu verfügen.

§. 21.

Der Ministerial-Kommissär hat das Krakauer Gebiet in drei Bezirke einzutheilen, und für jeden derselben eine Grundentlastungs-Bezirks-Kommission zu bestellen.

§. 22.

Die Bezirks-Kommissionen haben zu bestehen:

1. aus einem politischen Konzeptsbeamten als Vorsitzenden und Leiter derselben;
2. aus einem mit der Ausübung des Richteramtes betrauten, oder doch wenigstens hiefür beeidigten Individuum;
3. einem Beamten der Finanzbehörden;
4. einem auch im Rechnungswesen erfahrenen Aktuar ohne Stimmrecht.

§. 23.

Den Aktuar ernennt die Ministerial-Kommission, die übrigen Mitglieder der Bezirks-Kommission das betreffende Ministerium über Vorschlag der Ministerial-Kommission, die hiebei auf erprobte Fähigkeiten, Erfahrung, Unbescholtenheit und Kenntniß der Landessprache Rücksicht zu nehmen hat.

W tym celu Komisya ministeryalna jest upoważnioną, ogłosić powszechnie wezwanie do ubiegania się w krótkim, który oznaczyć ma, terminie, poszczególniając własności, które kandydat wykazać winien, i korzyści z urzędowaniem połączone.

Nadanie urzędu ograniczone jest na czas trwania dzieła.

Komisarz ministeryalny ma prawo mianowanych, których sprawowanie służby nie jest potemu, oddalać, lub odprawiać, albo jeżeli od Ministerstwa są mianowani, temuż w tym celu wnioski przekładać.

W każdym razie także zdania Komisyi ministeryalnej zasięgnąć należy.

§. 24.

Członkowie komisyj powiatowych złożą na urząd przysięgę, przybierając na czas swej służby własność rzeczywistych c. k. urzędników.

Urzędnicy publiczni, użyci przy przeprowadzeniu dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, z tego powodu nie mają doznawać krzywdy przy stopniowym, lub innym jakim awansie, owszem przy szczególnie gorliwej i pożytecznej pilności mają nawet przed wszystkimi innymi prawo do względu przy posunięciu na wyższe urzędy, lub przy nadawaniu nowych.

§. 25.

Działaniem komisyj powiatowych będzie, wymiarkowywać i ustanawiać należące ilości indemnizacyjne i wykupne, trzymając się zasad i przepisów, które zawarte są w patencie z dnia 12. Marca r. b. tudzież w niniejszem rozporządzeniu.

Prócz tego także Komisarz ministeryalny mocen jest dla komisyj powiatowych wydawać potrzebne instrukcye, objaśnienia i polecenia.

§. 26.

Komisya ministeryalna rozstrzyga w przypadkach, które w następującym rozdziele są poszczególnione, albo samoistnie, albo w drugiej instancyi.

Do zakresu działania komisyj powiatowych należą wszelkie przedmioty i czynności, które dla komisyi ministeryalnej nie są wyłącznie zastrzeżone.

§ 27.

Tak Komisya ministeryalna, jak i komisye powiatowe obradują kolegialnie, a uchwały ich zapadają bezwzględną większością głosów.

Przy zachodzącej równości głosów rozstrzyga prezydujący, pisząc się na tę, lub na ową stronę.

Zu diesem Ende steht der Ministerial-Kommission zu, mit Festsetzung einer kurzen Bewerbungsfrist eine öffentliche Aufforderung zu erlassen, in welcher sie die nachzuweisenden Eigenschaften, und die mit der Dienstleistung verbundenen Bezüge bekannt gibt.

Die Anstellung ist auf die Dauer des Geschäftes beschränkt.

Der Ministerial-Kommissär ist berechtiget, die Angestellten, welche durch ihre Verwendung nicht entsprechen, zu entfernen oder zu entlassen, oder falls dieselben vom Ministerium ernannt wurden, diese Maßregel bei demselben zu beantragen.

In allen diesen Fällen ist auch die Ministerial-Kommission zu vernehmen.

§. 24.

Die Mitglieder der Bezirks-Kommissionen werden in Eidespflicht genommen, und nehmen für die Dauer ihrer Anstellung die Eigenschaft wirklicher landesfürstlicher Beamten an.

Oeffentliche Beamte, welche bei der Durchführung der Grundentlastung verwendet werden, sollen hiedurch in ihrer graduellen oder sonstigen Vorrückung keinen Nachtheil erleiden, vielmehr haben sie bei besonders thätiger und ersprießlicher Verwendung sogar vorzugsweise ein Recht auf Berücksichtigung bei Beförderungen oder neuen Anstellungen.

§. 25.

Die Bezirks-Kommissionen haben nach den in dem Patente vom 12. März l. J. und in dieser Verordnung enthaltenen Grundsätzen und Direktiven die entfallenden Entschädigungs- und Ablösungsbeträge auszumitteln und festzustellen.

Außerdem steht auch dem Ministerial-Kommissär zu, den Bezirks-Kommissären die erforderlichen Instrukzionen, Belehrungen und Weisungen zu ertheilen.

§. 26.

Die Ministerial-Kommission entscheidet in den, in den folgenden Abschnitten bezeichneten Fällen entweder selbstständig, oder in zweiter Instanz.

In den Wirkungskreis der Bezirks-Kommissionen gehören alle Gegenstände und Amtshandlungen, welche nicht dem Wirkungskreise der Ministerial-Kommission ausschließlich vorbehalten sind.

§. 27.

Die Ministerial-Kommission sowohl, als die Bezirks-Kommissionen verhandeln kollegialisch und fassen ihre Beschlüsse nach absoluter Stimmenmehrheit.

Bei Gleichheit der Stimmen entscheidet der Vorsitzende für die eine oder die andere Meinung.

51*

§. 28.

Komisya ministeryalna może powziąść uchwałę, jeżeli prócz prezydującego sześciu przynajmniej członków jest obecnych, i jeżeli przy obradach tak uprawnieni, jakoteż i zobowiązani mają swych zastępców.

Wszakże na posiedzenia zawsze wszyscy członkowie, wybrani z pomiędzy uprawnionych i zobowiązanych wezwanymi być mają, a ci do stawiennictwa przysięgą są obowiązani.

Ażeby w komisyi powiatowej uchwały powzięte być mogły, potrzebna jest ku temu zawsze pełna liczba członków, prawo głosowania mających.

§. 29.

Komisye do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów postanowione, mają prawo korespondować bezpośrednio z władzami administracyjnemi i sądowemi, i od tychże żądać wyjaśnień, udzielenia sobie aktów i potrzebnego wspierania w swoich czynnościach.

Władze dotyczące mają takiemu wezwaniu bezzwłocznie zadość czynić. Niemniej organa katastralne i rachunkowe są obowiązane, żądane wykazy natychmiast dostarczać, tudzież na wezwanie Komisyi ministeryalnej przy tejże, albo przy pertraktacyach komisyi powiatowej osobiście brać udział.

§. 30.

Kto jako znawca, rozjemca, pamiętnik albo świadek od której komisyi wezwanym będzie, ten na zawołanie bez ociągania się stawić się powinien, a w razie wzbraniania się przez komisyę użyciem kary pieniężnej albo aresztem do tego nakłoniony być może.

Wykonanie kary należy do władzy politycznej, a ściągnięte za karę pieniądze idą na miejscowy fundusz ubogich.

§. 31.

Pomienione osoby wtedy tylko, i tylko, jeżeli wyraźnie tego żądają, mają prawo domagania się nadgrody, gdy miejsce ich pobytu odległe jest nad dwie mile od miejsca, w którém je słuchano, lub gdy w zarobkowaniu swojem stratę, albo z powodu powołania wydatki ponosić muszą, a przytém słuchanie ich komisya sama potrzebnem uznała.

Jeżeli wezwanie dzieje się jedynie na żądanie jakiej strony, tedy ona także winna jest dać wynadgrodzenie, którego wysokość w razie sporu oznacza komisya powiatowa bez dopuszczenia dalszego odwołania się.

§. 32.

Byli dziedzice obowiązani są bezpłatnie dać potrzebne dla urzędowania komisyj powiatowych lokalności, gromady zaś winne są równie bezpłatnie załatwiać doręczenia i posełki.

§. 28.

Die Ministerial-Kommission ist beschlußfähig, wenn außer dem Vorsitzenden wenigstens sechs Mitglieder vorhanden, und sowohl die Berechtigten, als auch die Verpflichteten vertreten sind.

Es sind jedoch jederzeit alle Mitglieder der Berechtigten und Verpflichteten zu den Sitzungen einzuladen, und dieselben sind nach ihrem Eide zum Erscheinen verpflichtet.

Zur Beschlußfähigkeit der Bezirks-Kommission ist stets die Vollzähligkeit ihrer stimmfähigen Mitglieder erforderlich.

§. 29.

Die Grundentlastungs-Kommissionen sind berechtigt, mit den administrativen und Gerichtsbehörden unmittelbar zu korrespondiren, von denselben Aufklärungen, Mittheilungen von Aktenstücken, und die nöthige Unterstützung ihrer Amtshandlungen zu verlangen.

Einem solchen Ansuchen haben die betreffenden Behörden unverzüglich zu entsprechen. Auch die Katastral- und Rechnungsorgane sind verpflichtet, verlangte Nachweisungen sogleich zu liefern, und auf Ansuchen der Ministerial-Kommission persönlich bei ihnen oder bei den Verhandlungen der Bezirks-Kommission zu interveniren.

§. 30.

Personen, die als Sachverständige, Schiedsmänner, Gedenkmänner oder Zeugen von einer Kommission berufen werden, sind verbunden, dem Rufe unverweilt Folge zu leisten, und können dazu im Weigerungsfalle von der Kommission durch Geld- oder Arreststrafen verhalten werden.

Die Vollziehung der Strafe steht der politischen Behörde, und die eingebrachten Strafbeträge fallen dem Ortsarmenfonde zu.

§. 31.

Derlei Personen haben nur dann, und nur über ausdrückliches Begehren einen Anspruch auf Vergütung, wenn sie über zwei Meilen von dem Orte ihrer Vernehmung entfernt wohnen, oder einen Entgang an ihrem Erwerbe erleiden, oder aus Anlaß ihrer Berufung Auslagen machen müssen, und wenn die Kommission selbst ihre Vernehmung nothwendig findet.

Erfolgt die Vorladung lediglich über Verlangen der Partei, so hat auch diese die Vergütung zu leisten, deren Betrag im Falle des Streites von der Bezirks-Kommission ohne Zulassung einer weiteren Berufung bestimmt wird.

§. 32.

Die Einräumung der Geschäfts-Lokalitäten für die Bezirks-Kommissionen liegt den ehemaligen Grundherrn, die Besorgung der Zustellungen und Botengänge den Gemeinden unentgeltlich ob.

§. 33.

Wszelkim dokumentom, pismom i pertraktacyom względem wymiarkowania, ściągnienia i wydania ilości indemnizacyjnych, niemniej w celu uzyskania środków pomocy w sprawie uwolnienia gruntu od ciężarów, ii aktom urzędowym w celu wykreślenia zniesionych powinności, i hypotecznego zabezpieczenia kapitału indemnizacyjnego służy wolność od stempla, tax i opłaty pocztowej.

Złożone u sądu gotowizny i dokumenta wolne są od opłaty depozytowej.

Te atoli uwolnienia nie ściągają się bynajmniej do podań, któreby strony do innych władz politycznych lub sądowych wnosiły w zamiarze dochodzenia i przeprowadzenia pretensyj, odnoszących się do przedmiotu indemnizacyi, albo też w zamiarze zebrania środków pomocnych.

§. 34.

Oznaczenie nadgrody czyli zapłaty dla osób, zatrudnionych przy dziele uwolnienia gruntu od Ministerstwa zależy.

§. 35.

Jak urzędy podatkowe, tudzież kasa zbiorowa i krajowa kasa główna przy spowodowanym przez uwolnienie gruntu obiegu gotowizny postępować i ewidencyę utrzymywać mają, to postanowiono w rozporządzeniach Ministerstwa skarbu z dnia 14. Lutego 1850 l. 454, i z dnia 31. Maja 1850 l. 6656.

Rozdział II.

§. 36.

Postępowanie.

Co do powinności, które w skutek reskryptu JW. Zaleskiego, byłego galicyjskiego Gubernatora krajowego z dnia 16. Października 1848 l. 164 K. P. w urzędowych tabelach, wykazujących faktyczny stan tychże powinności, jaki w dniu 15. Maja 1848 istniał w obwodzie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu są zawarte, osobnych zameldowań wymagać nie należy, te bowiem tabele mają zastąpić miejsce meldunków.

Co się tycze innych powinności, które w tych tabelach nie są poszczególnione. Komisarz ministeryalny ma jeszcze przed ukonstytuowaniem się Komisyi ministeryalnej edyktem w urzędowym Dzienniku Gazety krakowskiej trzykroć zamieścić się mającym zawezwać uprawnionych, ażeby zameldowanie tych powinności w terminie, który Komisarz ministeryalny podług swego zdania wyznaczy, do niego tém pewniej podali, ileże w razie przeciwnym wszelkie późniejsze podania byłyby wzięte pod pertraktacyę tylko na koszt opieszałego, złożeniem zaliczki zapewnić się mający.

Termin zameldowania poczyna się od dnia ostatniego (trzeciego) obwieszczenia formularzów meldunkowych przez dopiéro wymienioną Gazetę.

§. 33.

Alle Urkunden, Schriften und Verhandlungen über die Ausmittlung, Einbringung und Ausfolgung der Entschädigung, so wie um die Erlangung vor. Behelfen für die Grundentlastung, und die Amtshandlungen zum Behufe der Löschung der aufgehobenen Leistungen, und der bücherlichen Sicherstellung der Entschädigungs-Kapitale genießen die Befreiung vom Stempel und Porto.

Die zu Gericht erlegten Barschaften und Urkunden sind vom Zählgelde befreit.

Diese Befreiungen beziehen sich aber keineswegs auf die von Parteien bei anderen politischen oder Gerichtsbehörden zur Geltendmachung und Durchführung von auf das Objekt der Entschädigung Bezug nehmenden Ansprüchen, oder Behufs der Einsammlung von Behelfen überreichten Eingaben.

§. 34.

Die Bestimmung der Entschädigung oder Entlohnung für die bei Durchführung der Grundentlastung beschäftigten Personen steht dem Ministerium zu.

§. 35.

Wie die Steuerämter, die Sammlungs- und Landes-Hauptkasse den durch die Grundentlastung veranlaßten Durchlauf von Barschaften zu besorgen, und in Evidenz zu halten haben, ist durch die Erlässe des Finanzministers vom 14. Februar 1850 Z. 454, und vom 31. Mai 1850 Z. 6656 bestimmt.

II. Abschnitt.

§. 36.

Verfahren.

Für jene Leistungen, welche in den zu Folge des Erlaßes des gewesenen galizischen Landes-Gouverneurs von Zaleski vom 16. Oktober 1848 Z. 164 K. P. über den faktischen Stand, der am 15. Mai 1848 in dem ehemaligen Krakauer Gebiet bestandenen Schuldigkeiten ämtlich aufgenommenen Tabellen enthalten sind, sollen keine Anmeldungen abgefordert werden, und es haben diese Tabellen die Stelle der Anmeldungen zu vertreten.

In Betreff der übrigen in diesen Tabellen nicht angeführten Leistungen hat der Ministerial-Kommissär noch vor Konstituirung der Ministerial-Kommission mittels eines dreimal in das Amtsblatt der Krakauer Zeitung einzuschaltenden Ediktes die Bezugsberechtigten aufzufordern, die Anmeldung dieser Leistungen binnen einer nach seinem Ermessen zu bestimmenden Frist, so gewiß bei ihm einzureichen, widrigens jede später einlangende Anmeldung auf alleinige Kosten des Säumigen, welche er durch Vorschuß sicher zu stellen hat, in Verhandlung genommen werden würde.

Die Anmeldungsfrist beginnt vom Tage der letzten (dritten) Kundmachung der Anmeldungs-Formularien in der eben genannten Zeitung.

§. 37.

Równocześnie postara się Komisarz ministeryalny o alfabetycznie ułożone spisy dóbr, z których posiadaniem połączony jest pobór prestacyj, i tychże dóbr posiadaczy, tudzież kościołów, osób duchownych i szkół, które w podobnem znajdują się położeniu, a przytém zawezwie władze, ażeby go zawiadamiały o wszelkich zmianach, jakieby się zdarzyły co do osoby tych, którzy do poboru są uprawnieni, lub co do ich zdolności rozrządzania własnością.

§. 38.

Meldunki mają być sporządzone podług formularzów przez Komisarza ministeryalnego ułożyć się mających, i zawiérać ciężary każdej z osobna posiadłości.

Spisy zaległości z roku pożytkowego 1848 uprawniony komisyi powiatowej nawet aż przy jej zebraniu się przełożyć może.

§. 39.

Meldunki albo sami uprawnieni, albo ich pełnomocnicy z dołączeniem pełnomocnictwa podać powinni.

Przy realnościach, z których posiadaniem połączony jest pobór danin, mających być wynagrodzonemi, lub wykupionemi, a których zupełna własność do posiadacza nie należy, meldunki takie wprawdzie stały posiadacz użytkujący podać powinien, atoli też przy zgromadzeniach duchownych mają być podpisane przez trzech członków zgromadzenia oprócz przełożonego.

W imieniu małoletnich, kurandów i krydataryuszów mają działać opiekunowie, kuratorowie, administratorowie majątku i zastępcy masy krydalnej, w imieniu gmin świeckich tych przełożeni i wydział (rada gminy), w imieniu dóbr państwa i funduszowych naczelnictwo krajowej władzy skarbowej.

§. 40.

Meldunki nieformalne tym, którzy je przełożyli, zwrócone będą z wyznaczeniem krótkiego terminu, w którym je na własny koszt przerobić obowiązani

§. 41.

Przedłożone meldunki i tabele zastępujące ich miejsce (§. 36.) należy przesłać do komisyj powiatowych, które wezmą je pod pertraktacyę według porządku przepisanego przez Komisyę ministeryalną.

Dla każdej komisyi powiatowej ma być wydane otwarte pismo wierzytelne. w którém gromady, wchodzące w obręb jej działania wyrażone być powinny.

§. 42.

Przy każdej gromadzie wprzód czynności urzędowe co do powinności włościańskich, a zaraz bezpośrednio po tychże takąż czynność co do innych powinności przedsięwziąć należy.

§. 37.

Gleichzeitig wird sich der Ministerial-Kommissär alphabetisch geordnete Verzeichnisse der Güter, mit deren Besitz der Bezug anzumeldender Prästazionen verbunden ist, und ihrer Besitzer, dann der Kirchen, geistlichen Personen und der Schulen, die sich in der gleichen Lage befinden, verschaffen, und die Behörden auffordern, sie von allen Veränderungen, die sich in der Person der Bezugsberechtigten, oder in ihrer Disposizionsfähigkeit ergeben, in die Kenntniß zu setzen.

§. 38.

Die Anmeldungen sind nach den von dem Ministerial-Kommissär zu entwerfenden Formularien zu verfassen, und darin die Lasten jedes einzelnen Besitzthumes aufzuführen.

Ueber die Rückstände aus dem Nutzjahre 1848 kann der Berechtigte die Verzeichnisse der Bezirks-Kommission auch erst bei ihrem Eintreffen vorlegen.

§. 39.

Die Anmeldungen sind von jedem Bezugsberechtigten entweder selbst. oder von seinem Bevollmächtigten unter Beilegung der Vollmacht einzubringen.

Bei Realitäten, mit deren Besitz der Bezug zu entschädigender oder abzulösender Giebigkeiten verbunden ist, deren vollständiges Eigenthum aber dem Besitzer nicht zusteht, sind diese Anmeldungen zwar von dem bleibenden Nutznießer einzubringen, müssen jedoch bei geistlichen Kommunitäten von drei Gliedern der Kommunität außer dem Vorsteher mitgefertigt sein.

Für Minderjährige, Kuranden, Kridatare haben die Vormünder, Kuratoren, Vermögens-Verwalter und Konkursmassa-Vertreter, für weltliche Gemeinden, deren Vorsteher und der Gemeindeausschuß (Gemeinderath), für Staats-, und Fondsherrschaften der Vorstand der Finanz-Landesbehörde einzuschreiten.

§. 40.

Unförmliche Anmeldungen werden dem Betreffenden mit Festsetzung einer kurzen Frist zur Umarbeitung auf eigene Kosten zurückgestellt.

§. 41.

Die einlangenden Anmeldungen, und die deren Stelle vertretenden Tabellen (§. 36) sind den Bezirks-Kommissionen zuzusenden, und von ihnen nach der von der Ministerial-Kommission vorgeschriebenen Ordnung in Verhandlung zu nehmen.

Jede Bezirks-Kommission ist mit einem offenen Kreditive, worin die ihr zur Amtshandlung zugewiesenen Gemeinden aufzuführen sind, zu versehen.

§. 42.

In jeder Gemeinde ist zuerst die Amtshandlung bezüglich der bäuerlichen Leistungen, und gleich unmittelbar darauf jene bezüglich der anderen Leistungen vorzunehmen.

Odstąpienia od tych zasad tylko kwoli przyspieszenia dzieła, lub dla słusznych i na szczególne względy zasługujących powodów może dozwolić Komisya ministeryalna za porozumieniem się z Komisarzem ministeryalnym.

§. 43.

Strony w sprawie udział mające obowiązane są na każde wezwanie komisyi same, lub przez pełnomocników prawomocnie upoważnionych, albo prawem przeznaczonych zastępców, przed nią się stawić, i udzielać jej objaśnień, jakichby żądała, niemniej dozwalać przejrzenia tak dokumentów, które są w związku z celem wymiarkowania indemnizacyi, jakoteż innych pism, które do poparcia tego celu posłużyć mogą.

§. 44.

Jeżeli w księgach publicznych jest kilku razem zapisanych współwłaścicieli realności uprawnionej, albo zobowiązanej, tedy ci winni postanowić wspólnego swego pełnomocnika.

Jeżeli się na to nie zgadzają, uwazać ich należy, jak gdyby się przed komisyą powiatową wcale nie stawili.

Stawiący się jeden z współwłaścicieli, bez dalszych wywodów jako wspólny pełnomocnik uważanym będzie.

§. 45.

Do prawomocności każdego rodzaju deklaracyi, którą pełnomocnik wystawia, dość będzie, jeśli się tylko wykaże pełnomocnictwem, dobra uprawnione, albo zobowiązane każde z osobna wyszczególniającém, a do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów wydaném.

Na podstawie takiego pełnomocnictwa może on we wszelkich sprawach dotyczących uwolnienia gruntu od ciężarów prawomocne zawierać ugody, praw zrzekać się bez wynagrodzenia za nie, i rozjemców stanowić.

Mąż nie potrzebuje się wykazywać pełnomocnictwem od żony, chyba jeżeli od niej sądownie jest rozłączony, albo jeżeli z jej strony mianowany jest inny pełnomocnik.

§. 46.

Wszelkie przez ograniczonych właścicieli, użytkujących, albo przez zastępców osób takich, które same do tego nie są uprawnione, dane deklaracye, zawarte ugody i poczynione koncesye niepotrzebują do swej prawomocności żadnego przyzwolenia od władzy administracyjnej, lub sądowej.

§. 47.

Jeśliby jedna, albo obie strony niestawienie się swoje dostatecznie nie usprawiedliwiły, lub jeśliby wzbraniano się dostarczyć żądanych dowodów, wtedy komisya ma mimoto przedmiot i ilość wynagrodzenia, atoli zawsze w grani-

Abweichungen von diesen Grundsätzen können nur wegen der Förderung des Geschäftes, oder aus besonders rücksichtswürdigen Billigkeitsgründen von der Ministerial-Kommission im Einverständniße mit dem Ministerial-Kommissär bewilliget werden.

§. 43.

Die betheiligten Parteien sind verpflichtet, über jedesmalige Vorladung vor der Kommission entweder selbst, oder durch ihre rechtsgiltige Bevollmächtigte oder gesetzliche Vertreter zu erscheinen, und die verlangten Auskünfte zu ertheilen, wie auch der Kommission in die auf den Zweck der Entschädigungs-Ausmittlung Bezug habenden Urkunden und sonstigen Behelfe Einsicht zu gestatten.

§. 44.

Sind mehrere als Miteigenthümer der bezugsberechtigten oder leistungspflichtigen Realität in den öffentlichen Büchern zugleich an die Gewähr geschrieben, so haben sie einen gemeinschaftlichen Bevollmächtigten zu benennen.

Vereinigen sie sich hierauf nicht, so werden sie behandelt, als wenn sie vor der Bezirks-Kommission gar nicht erschienen wären.

Erscheint nur ein Miteigenthümer, so wird dieser ohne weiteren Ausweis für den gemeinschaftlich Bevollmächtigten angesehen.

§. 45.

Es genügt zur Rechtsgiltigkeit der von einem Bevollmächtigten abgegebenen Erklärung jeder Art, wenn er sich nur mit einer das berechtigte oder verpflichtete Gut speziel bezeichneten Vollmacht ausweiset, welche auf das Grundentlastungs-Geschäft lautet.

Auf Grundlage einer solchen Vollmacht kann er in allen das Grundentlastungs-Geschäft betreffenden Angelegenheiten rechtsgiltig Vergleiche eingehen, auf Rechte unentgeltlich verzichten, und Schiedsmänner bestellen.

Der Ehemann bedarf keines Ausweises über die Bevollmächtigung von Seite seiner Ehegattin, außer er wäre von ihr gerichtlich geschieden, oder von ihrer Seite ein anderer Bevollmächtigter ernannt.

§. 46.

Alle von beschränkten Eigenthümern, Nutznießern oder von Vertretern nicht eigenberechtigter Personen abgegebenen Erklärungen, eingegangenen Vergleiche und gemachten Zugeständnisse bedürfen zu ihrer Rechtsgiltigkeit keiner Genehmigung der Administrativ- oder gerichtlichen Behörde.

§. 47.

Im Falle des nicht hinlänglich gerechtfertigten Ausbleibens einer oder beider Parteien, oder, wenn die Beibringung der Behelfe verweigert wird, hat die Kommission das Objekt und das Ausmaß der Entschädigung ohne weiters von Amtswegen, jedoch in-

cach podanego meldunku, albo tabel w myśl §. 36. zamiast meldunku złożonych, z urzędu wymiarkować, przeciwko czemu strona nie stająca, lub wzbraniająca się, nie ma prawa wystąpić.

§. 48.

Dalsze postępowanie komisyi powiatowej różne jest według tego, czyli rzecz toczy się o oszacowanie i likwidowanie

A.) powinności włościańskich, czy

B.) zaległości w tychże z roku pożytkowego 1848, czyli naostatek

C.) powinności wykupnych.

A. Postępowanie przy powinnościach włościańskich.

§. 49.

Zanim komisya powiatowa przystąpi do samej (merytalnej) pertraktacyi względem zameldowanych powinności włościańskich, powinna w właściwej drodze zyskać przekonanie, czyli, kiedy i przez kogo, oraz pod jakiemi warunkami, lub innemi okolicznościami, w gromadzie, która przyjść ma pod pertraktacyę, nie nastąpiła bezwarunkowa darowizna powinności włościańskich.

Jeśli zachodzi takowa darowizna, komisya powiatowa ogranicza się na to iż rzecz według danych skazówek sprawdziwszy, dalszej pertraktacyi we względzie tego przedmiotu co do dotyczącej gromady zaniecha, i o tém sprawozdanie przeszle Komisyi ministeryalnej.

Komisya ministeryalna, przekonawszy się o stanie hypotecznym dotyczących dóbr, z któremi darowane teraz powinności połączone były, orzeka z zastrzeżeniem rekursu, do Ministerstwa spraw wewnętrznych wnieść się mającego, względem pytania, czy pomimo zachodzącej darowizny z powodu oczywistej nieważności tejże wynagrodzenie wymiarkować, lub czyli uprawnionego, który darowiznę twierdzi być nieważną, odesłać należy do przepisanej drogi prawa.

W drugim przypadku domagającemu się wynagrodzenia wyznaczony być ma termin, w którym pozew do sądu wnieść, i z tego przed Komisyą ministeryalną wywieść się powinien.

Zaniechanie czyto jednej, czy drugiej czynności uważać należy za zrzeczenie się wynagrodzenia, którego się domagał.

Toż samo ma miejsce, jeżeli zachodzi wątpliwość względem rodzaju darowizny.

§. 50.

Każdemu hypotecznemu wierzycielowi, którego prawa podczas zajścia darowizny przez wpisanie w księgi były już zabezpieczone na dobrach do poboru uprawnionych, służy prawo w przeciągu lat trzech od dnia ogłoszenia niniej-

nerhalb der Grenzen der Anmeldung, oder im Sinne des §. 36 als Anmeldung zu betrachtenden Tabellen zu ermitteln, und der nicht erschienenen oder verweigernden Partei steht dagegen keine Einsprache zu.

§. 48.

Das weitere Verfahren der Bezirks-Kommission ist verschieden, je nachdem es sich um die Verwerthung und Liquidirung

A.) der bäuerlichen Leistungen,

B.) der Rückstände an denselben aus dem Nutzjahre 1848, und

C.) der ablösbaren Leistungen handelt.

A. Verfahren bei den bäuerlichen Leistungen.

§. 49.

Bevor sich die Bezirks-Kommission in die meritale Verhandlung über angemeldete bäuerliche Leistungen einläßt, hat sie sich auf geeignetem Wege die Ueberzeugung zu verschaffen, ob, wann und von wem, und mit welchen begleitenden Bedingungen oder sonstigen Umständen in der in Verhandlung zu nehmenden Gemeinde eine unbedingte Schenkung der bäuerlichen Leistungen Statt fand.

Im Falle einer solchen Schenkung beschränkt die Bezirks-Kommission sich darauf, dieselbe in den angedeuteten Beziehungen zu konstatiren, bricht jede weitere Verhandlung über diesen Gegenstand in der Gemeinde ab, und überreicht die Ergebnisse der Ministerial-Kommission.

Diese überzeugt sich aus den Hypothekenbüchern von dem Stande des fraglichen Gutes, mit welchem die geschenkten Leistungen verbunden waren, und entscheidet mit Vorbehalt des Rekurses an das Ministerium des Innern über die Frage: ob ungeachtet der vorliegenden Schenkung wegen ihrer offenbaren Ungiltigkeit, die Entschädigung auszumitteln? oder ob der Bezugsberechtigte, der die Ungiltigkeit der Schenkung behauptet, auf den ordentlichen Rechtsweg zu weisen sei?

In diesem letzteren Falle ist dem Entschädigungswerber zugleich die Frist zu bezeichnen, innerhalb welcher er die Klage bei Gericht anzubringen und sich hierüber bei der Ministerial-Kommission auszuweisen hat.

Unterläßt er das Eine oder das Andere, so ist diese Unterlassung als eine Verzichtleistung auf die angesprochene Entschädigung anzusehen.

Dasselbe findet Statt, wenn über die Eigenschaft der Schenkung ein Zweifel entsteht.

§. 50.

Jedem Hypothekargläubiger, dessen Rechte zur Zeit der Schenkung auf dem bezugsberechtigten Gute bereits bücherlich sichergestellt waren, steht innerhalb drei Jahren vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung das Recht zu, im ordentlichen Rechts-

szego rozporządzenia wystąpić w drodze prawa przeciw ważności darowizny, i żądać wynagrodzenia za powinności włościańskie, które dłużnik jego darował.

Jeżeli w skutek pozwu uprawnionego albo wierzyciela hypotecznego darowizna za nieważną jest uznana, wtedy albo całe wynagrodzenie, albo tylko, jak dalece na zaspokojenie wygrającego sprawę wierzyciela hypotecznego w granicach wyroku sądowego potrzebnem się okaże, według przepisów niniejszego rozporządzenia dodatkowo wymiarkować należy.

§. 51.

Jeżeli nie zachodzi darowizna, albo jeżeli w przypadkach §§. 49. i 50. nieważność takowej jest uznaną, i wymiarkowanie wynagrodzenia zarządzone, wtedy komisya powiatowa rozpoczyna dzieło zniesienia ciężarów badaniem meldunków (tabel) powinności włościańskich, do którejto czynności uprzednio przyzwanym być ma uprawniony, lub jego zastępca, i wójt wraz z wydziałem gminy.

§. 52.

Przedmiotem wspomnionego w paragrafie poprzedzającym badania są zawarte w meldunkach (tabelach) podania:

a) wzgiędem posiadłości gruntowych, powinnościami włościańskiemi obciążonych,

b) względem tychze powinności, i odpowiednych im powinności wzajemnych.

§. 53.

Przy posiadłościach gruntowych potrzeba sobie zjednać przekonanie, czyli zobowiązany istotnie spokojnie i bez zarzutu posiada w podanej objętości gospodarstwo, którego uwolnienie od ciężarów jest przedmiotem pertraktacyi, czy uprawniony wyszczególnił wszystkie grunta, które w skutek postanowienia §§. 16., 17. i 18. najwyższego patentu z dnia 12. Marca r. b. jako grunta włościańskie uznane zostały sposobnemi do uwolnienia od ciężarów, nakoniec czyli meldunek (tabela) nie zawiera gruntów, z których dawane były powinności, przez zobowiązanego wykupić się mające.

W pierwszym przypadku zapisy w meldunku (tabeli) umieszczone sprostować, w drugim opuszczone grunta wraz z powinnościami z tychże należącemi do meldunku (tabeli) wpisać należy, w trzecim ma miejsce postanowienie paragrafu 58.

§. 54.

Za posiadacza poszczególnego gospodarstwa albo parceli gruntu, jeśliby w tym względzie zachodził spór między zobowiązanymi, i wątpliwości wzniecone zostały, tego należy uważać, kto to gospodarstwo, lub parcelę gruntu istotnie posiada i zagospodarowuje.

wege die Giltigkeit der Schenkung anzufechten, und die Entschädigung für die von seinem Schuldner geschenkten bäuerlichen Leistungen anzusprechen.

Wird über die Klage des Berechtigten oder eines Hypothetargläubigers die Schenkung für ungiltig erklärt, so ist entweder die ganze Entschädigung, oder nur in so weit, als sie zur Befriedigung des obsiegenden Hypothekargläubigers nach Maßgabe des richterlichen Erkenntnißes nothwendig erscheint, nach den Vorschriften dieser Verordnung nachträglich auszumitteln.

§. 51.

Tritt der Fall einer Schenkung nicht ein, oder wird in den Fällen der §§. 49 und 50 die Ungiltigkeit derselben anerkannt, und die Entschädigungs-Ausmittlung angeordnet, so beginnt die Bezirks-Kommission das Entlastungsgeschäft mit der Prüfung der Anmeldungen (Tabellen) über bäuerliche Leistungen, zu welcher vorläufig der Berechtigte oder sein Vertreter und der Ortsrichter mit dem Gemeindeausschuße beizuziehen sind.

§. 52.

Die in dem vorigen §. erwähnte Prüfung hat zum Gegenstande die Angaben in den Anmeldungen (Tabellen)

a) über die mit bäuerlichen Leistungen belasteten Grundbesitzungen,

b) über diese Leistungen selbst und dabei vorgekommenen Gegenleistungen.

§. 53.

Bei Grundbesitzungen ist sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob der Verpflichtete die Grundwirthschaft, um deren Entlastung es sich handelt, thatsächlich in dem angegebenen Umfange ruhig und unangefochten besitzt? ob von dem Berechtigten alle jene Gründe, welche zu Folge der Bestimmung der §§. 16, 17 und 18 des A. h. Patentes vom 12. März l. J. zur Entlastung als bäuerliche Gründe geeignet erklärt wurden, aufgenommen erscheinen? und endlich ob in der Anmeldung (Tabelle) nicht solche Gründe vorkommen, von denen Schuldigkeiten entrichtet wurden, die der Verpflichtete selbst abzulösen hat.

Im ersten Falle sind die Ansätze in der Anmeldung (Tabelle) zu berichtigen, im zweiten findet die Aufnahme der ausgelassenen Gründe sammt den davon gebührenden Leistungen in die Anmeldung (Tabelle) Statt, und im dritten gilt die Anordnung des §. 58.

§. 54.

Als Besitzer einer einzelnen Wirthschaft oder Grundparzelle ist, wenn hierüber unter den Verpflichteten ein Streit obwaltet, und deßhalb Zweifel erhoben werden sollten, derjenige anzusehen, welcher diese Grundwirthschaft oder Grundparzelle thatsächlich besitzt und bewirthschaftet.

Ani w rozpoznanie, ani nawet tylko w dochodzenie wzajemnych pretensyj nie ma się zapuszczać komisya powiatowa: takie pretensye albowiem nie mogą być nigdy przedmiotem organów przeznaczonych do dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów.

§. 55.

Badając powinności włościańskie komisya powiatowa powinna przy tém badaniu bądź z urzędu, bądź na wniesienie strony przedsięwziętém wziąć pod rozwagę, które z zameldowanych powinności

a) według postanowień najwyższego patentu z dnia 12. Marca r. b. i niniejszego rozporządzenia odpadają bez wynagrodzenia,

b) albo też prawomocnemi wyrokami władz za nienaleźne uznane były.

§. 56.

Komisya spostrzegłszy, że z przypadków, o których paragrafy poprzedzające opiewają, ten albo ów zachodzi, ma jeżeli uprawniony naprzeciw temu nie czyni zarzutu, dotyczącą pozycyę meldunku, zanotowując pokrótce przyczynę, wykreślić, albo też zniżyć do należnego wymiaru.

§. 57.

Gdyby zaś protestowano naprzeciw temu, lub gdyby sama komisya przypadek ten uznawała wątpliwym, wówczas wyczerpnąwszy powody za i przeciw mówiące, ma w przypadkach paragrafu 55. lit. b) sama rzecz rozstrzygnąć, w razie zaś, o którym w paragrafie 55. lit. a) jest mowa, akt Komisyi ministeryalnej bezzwłocznie przedłożyć, która w tym względzie, w czém niéma miejsca odwołanie się do wyższej władzy, sama rozstrzyga, i tylko w razie, gdyby postanowienia niniejszego rozporządzenia nie podawały podstawy jej rozstrzygnieniu, uprzednio co do pytania o zasadę polecenia od Ministerstwa ma zasięgnąć.

§. 58.

Do komisyi powiatowej należy orzec, czyli zameldowane powinności z dochodów krajowych wynagrodzone być mają, lub czyli je sami zobowiązani wykupić powinni, a przy zachodzących sporach, jeśliby ugody do skutku przywieść nie można, w téj mierze nawet rozstrzygać.

Jeżeli decyzya, orzekająca, że zameldowane powinności należą do wykupnych, stanie się prawomocną, natenczas potrzeba, wypuściwszy je z meldunku powinności włościańskich, przenieść do innego, do którego właściwie należą.

§. 59.

Dalej ma komisya powiatowa oznaczyć należność i miarę powinności, które wynagrodzone być mają.

In eine Würdigung, oder auch nur Erhebung der wechselseitigen Ansprüche ist sich durchaus nicht einzulassen, nachdem derlei Ansprüche niemals der Gegenstand einer Amtshandlung der mit der Grundentlastung beauftragten Organe sein können.

§. 55.

Bei der Prüfung der bäuerlichen Leistungen hat die Bezirks-Kommission, bei deren Prüfung von Amtswegen, oder auf Erinnerung der Partei in Erwägung zu ziehen, welche der angemeldeten Leistungen:

a) nach den Bestimmungen des A. h. Patentes vom 12. März l. J. und dieser Verordnung ohne Entgelt entfallen, oder

b) durch rechtskräftige Entscheidung der Behörden, als nicht gebührend erklärt worden sind.

§. 56.

Findet die Kommission, daß einer oder der andere der in dem vorhergehenden §. erwähnten Fälle eintritt, so hat sie, wenn von Seite des Berechtigten keine Einsprache geschieht, den Ansatz in der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu streichen, oder auf das liquide Ausmaß herabzusetzen.

§. 57.

Wird jedoch dagegen ein Anstand erhoben, oder findet die Kommission selbst, den Fall zweifelhaft, so hat sie die Gründe, für und wider zu erheben, und in den Fällen des §. 55 lit. b) selbst zu entscheiden, dagegen aber in dem Falle des §. 55 lit. a) den Akt sogleich der Ministerial-Kommission vorzulegen, welche hierüber ohne Zuläßigkeit einer höheren Berufung entscheidet, und nur in dem Falle, wenn sie in den Bestimmungen dieser Verordnung keinen Anhaltspunkt für ihre Entscheidung findet, vorerst über die prinzipielle Frage die Weisung des Ministeriums einzuholen hat.

§. 58.

Der Bezirks-Kommission steht die Erörterung, ob die angemeldeten Schuldigkeiten aus Landesmitteln zu entschädigen, oder von den Verpflichteten selbst abzulösen sind, und bei vorkommenden Streitigkeiten, wenn kein Vergleich erzielt werden kann, auch die Entscheidung hierüber zu.

Wird die Entscheidung, daß die angemeldeten Bezüge unter die ablösbaren gehoren, rechtskräftig, so entfallen sie aus der Anmeldung über bäuerliche Leistungen, und sind in die einschlägige Anmeldung zu übertragen.

§. 59.

Der Bezirks-Kommission liegt ferner ob, die Gebühr und das Maß der zu entschädigenden Leistungen festzustellen.

W tym celu porównywa ona pozycye meldunku z dokumentami pod ręką będącemi, w których powinności włoscianskie są spisane, lub zregulowane, i z niezaprzeczonym istotnym stanem posiadania.

Komisya powiatowa jest przeto obowiązaną, o wskazane dowody się popostarać, tudzież dokładnie i bezstronnie się wywiedzieć o zwyczaju, jaki istniał do roku 1847.

§. 60.

Naostatek ma komisya powiatowa na zasadzie postanowień najwyższego patentu z dnia 12. Marca r. b. oznaczyć jednostkowe ceny powinność wynagrodzić się mających, i według onych przedsięwziąć oszacowanie tychże.

§. 61.

Przy tej pertraktacyi wolno jest każdej wysłuchanej stronie wnieść według jej zdania uzasadnione zarzuty.

Przedmiotem tych zarzutów mogą być:

a) uszczuplenie posiadanego gruntu przez odjęcie części tegoż, lub też jakim innym sposobem;

b) zaprzeczenie prawnego tytułu do pobierania powinności włościańskich, lub powinności w ogóle, albo co do miary zameldowanej;

c) zaprzeczenie istotnego posiadania powinności włościańskich, i powinności wzajemnych.

§. 62.

Naprzeciw rachubie wartości wnieść można zarzut tylko, o ileby ani na pozycyach wartości w patencie z dnia 12. Marca r. b. przepisanych, ani na orzeczeniu znawców się nie zasadzała.

§. 63.

Wszelkie zarzuty muszą być wniesione jeszcze podczas pertraktacyi, a po doręczeniu zapadłej o wynagrodzeniu decyzyi, choćby w formie rekursu wniesione, już więcej słuchane być nie mają.

Na tę okoliczność tak strony, jakotez w szczególności przyzwanych do pertraktacyi mężów zaufania uważnymi uczynić należy

Toż samo zarzuty, któreby wnosili zobowiązani nie naprzeciw uprawnionym, ale znowu naprzeciw zobowiązanym, nie należą do zakresu działania komisyi powiatowej, lecz w każdym razie przed właściwego sędziego wytoczone być powinny.

§. 64.

Jeżeli się powiedzie przy tem badaniu wyświecić i zagodzić zaszłe trudności i różnice, wtedy pozycye meldunku według wynikłości z krócióchnem przytoczeniem powodu sprostować potrzeba.

Sie vergleicht zu diesem Behufe die Ansätze in der Anmeldung mit den vorhandenen Urkunden, in welchen bäuerliche Leistungen verzeichnet oder geregelt erscheinen, und mit dem unbestrittenen faktischen Besitzstande.

Die Bezirks-Kommission ist daher verpflichtet, sich die angedeuteten Behelfe zu verschaffen, und die bis zum Jahre 1847 bestandene Uebung genau und unparteiisch zu erheben.

§. 60.

Endlich hat die Bezirks-Kommission die Einheitspreise der zu entschädigenden Leistungen nach den Bestimmungen des A. h. Patentes vom 12. März l. J. festzustellen und darnach ihre Verwerthung vorzunehmen.

§. 61.

Bei dieser Verhandlung steht es jeder der vernommenen Parteien frei, die ihr gegründet scheinenden Einsprüche zu erheben.

Diese Einsprüche können zum Gegenstande haben:

a) die Schmälerung des Grundbesitzes durch Entziehung, oder auf eine andere Art;

b) die Bestreitung des Rechtstitels zum Bezuge der angemeldeten Leistungen oder Gegenleistungen überhaupt, oder in dem angemeldeten Maße;

c) die Bestreitung des faktischen Besitzes der Leistungen und Gegenleistungen.

§. 62.

Gegen den Werthanschlag kann nur in so ferne, als er weder auf die, in dem Patente vom 12. März l. J. vorgeschriebenen Werthansätze, noch auf die Aussprüche von Sachverständigen gegründet ist, ein Einspruch erhoben werden.

§. 63.

Einsprüche jeder Art müssen schon während der Verhandlung vorgebracht werden, und sind nach Zustellung des Entschädigungs-Ausspruches selbst in der Form einer Berufung nicht mehr zu hören.

Auf diesen Umstand sind die Parteien sowohl, als die der Verhandlung zugezogenen Vertrauensmänner insbesondere aufmerksam zu machen.

Auch solche Einsprüche, die von den Verpflichteten nicht gegen den Berechtigten, sondern nur wieder gegen die Verpflichteten gerichtet sind, gehören nicht vor die Bezirks-Kommission, und sind in jedem Falle an den ordentlichen Richter zu weisen.

§. 64.

Gelingt es die vorgekommenen Anstände und Verschiedenheiten bei dieser Prüfung aufzuklären und zu begleichen, so sind nach den Ergebnissen die Ansätze der Anmeldung mit kurzer Bemerkung des Grundes zu berichtigen.

Jeżeli zaś trudności nie dadzą się usunąć bez wysłuchania pojedynczych zobowiązanych, natenczas, przywoławszy tychże, każdemu z osobna pozycye meldunku, oraz tychże sprostowanie, jeśli takowe w skutek badania przedsięwziętem zostało, dalej jednostkowe ceny powinności, i ztąd dla uprawnionych wypadającą rentę i kapitał indemnizacyjny, które oboje rząd wypłacić ma, przedstawić, i każdego zapytać należy, czy przeciw temu wszystkiemu nie ma co do zarzucenia.

§. 65.

Wszelkie zarzuty, jakie z mocy postanowień §§. 55. i 61. zastępcy gromad wnosić mogą, wolno także wnosić każdemu z zobowiązanych, atoli nikt z tychże nie jest mocen wnosić zarzutów przeciw cenom jednostkowym i szacunkowi powinności wzajemnych.

Pod tem ograniczeniem także skarb państwa, który ma dawać zaliczki na zniesione powinności włościańskie, ma w miarę udziału, jaki w tém dziele bierze, prawo zakładania protestów i czynienia zarzutów na podstawie instrukcyi wydać się mającej.

W instrukcyi tej na to szczególny wzgląd będzie miany, ażeby dla wykonania tego prawa pertraktacye komisyj powiatowych nie doznawały przeszkod, a zasady postępowania tychże, ile być może, w swej mocy utrzymane były.

§. 66.

Przedewszystkiem skieruje komisya powiatowa staranie swoje ku temu, ażeby wszelkie przez pojedyńczych zobowiązanych wniesione zarzuty, nie wstrzymując tem wszakże toku pertraktacyi co do istoty, w drodze ugody załatwić.

Atoli takie tylko ugody może komisya przyjmować, i brać za podstawę dalszej swej czynności urzędowej, któremi rzecz sporu ostatecznie jest załatwioną.

Ugody przez komisyą do protokółu przyjęte, mają być uważane jako obowiązujące, i nie potrzebują wyższego zatwierdzenia.

Dosłowna osnowa ugody, jak ją do protokółu przyjęto, ma na żądanie stron tymże w formie rezolucyi, przez komisyą powiatową podpisanej, wydaną być z poświadczeniem, jako ugoda w ten sposób w obec komisyi zawartą została.

§. 67.

Gdyby droga ugody okazała się bezskuteczną, a rozstrzygnienie przedmiotu spornego podług postanowień niniejszego rozporządzenia należało do komi-

Lassen sich aber die Anstände ohne Vernehmung der einzelnen Verpflichteten nicht beheben, so sind diese selbst vorzurufen, jedem einzelnen die Ansätze der Anmeldung, die in Folge der Prüfung etwa vorgenommene Berichtigung, die Einheitspreise der Leistungen und die darnach für den Berechtigten entfallende, aus Landesmitteln zu zahlende Entschädigung an Rente und Kapital vorzuhalten, und er um seine Einwendungen zu befragen.

§. 65.

Alle Einwendungen, die nach den Bestimmungen der §§. 55 und 61 von den Gemeinderepräsentanten gemacht werden können, stehen auch jedem einzelnen Verpflichteten zu, doch kann dieser gegen die Einheitspreise und den Werthanschlag der Leistungen und Gegenleistungen keine Einsprache mehr erheben.

Unter dieser Beschränkung ist auch der Staatsschatz, da er die Entschädigung für aufgehobene bäuerliche Leistungen vorzuschießen hat, nach Maßgabe seiner Betheilung berechtiget, Einwendungen und Einsprüche auf Grundlage einer besonders zu erlassenden Instrukzion zu erheben.

In dieser Instrukzion wird besondere Rücksicht genommen werden, daß wegen Ausübung dieses Rechtes die Verhandlungen der Bezirks-Kommissionen nicht gehindert, und die Grundsätze über das Verfahren dieser Kommissionen, so weit es nur thunlich ist, aufrecht erhalten werden.

§. 66.

Vor allem hat die Bezirks-Kommission ihr Bemühen dahin zu richten, daß alle von den einzelnen Verpflichteten erhobenen Einsprüche, ohne jedoch dadurch den Fortgang der Verhandlung im Wesentlichen aufzuhalten, im Vergleichswege beigelegt werden.

Es sind aber nur solche Vergleiche von der Kommission aufzunehmen, und ihrer weiteren Amtshandlung zum Grunde zu legen, durch welche der streitige Punkt definitiv abgethan wird.

Die von der Kommission protokollirten Vergleiche sind, ohne, daß sie einer weiteren Bestätigung bedürfen, für endgiltig anzusehen.

Der Wortlaut des Vergleichs ist, wie er protokollirt wurde, den Parteien auf ihr Verlangen in der Form eines von der Bezirks-Kommission zu fertigenden Bescheides mit der Bestätigung hinauszugeben, der Vergleich sei in dieser Art vor der Kommission geschlossen worden.

§. 67.

Mißlingt der Vergleichsversuch und steht die Entscheidung des Streitgegenstandes nach den Vorschriften dieser Verordnung der Bezirks-Kommission zu, so hat dieselbe

syi powiatowej, taż wyświeciwszy rzecz w drodze dokładnego dochodzenia, ma wydać decyzyę, i takową stronom doręczyć.

§. 68.

W jaki sposób dochodzenie najodpowiedniej i w najkrótszym czasie przedsięwzięte być ma, to zostawia się osądzeniu komisyi powiatowej, która ma prawo, postarać się ku temu o dokumentne środki pomocnicze, jakieby za potrzebne uznała, tudzież wysłuchać pamiętników, świadków, i znawców, czy to na wniesienia stron, czy z urzędu.

§. 69.

Względem zarzutu, jaki wedle §. 62. dopuszczalnym jest przeciw rachubie wartości, ma natychmiast sąd polubowny rozstrzygnąć, nie puszczając sprawy na dalszą drogę prawa.

W takim przypadku należy polecić stronom, by wymieniły sędziów polubownych, czego natychmiast, albo w krótkim, przez komisyą wyznaczonym terminie dopełnić mają.

§. 70.

Wymienionych sędziów polubownych, bez zwłoki przywołać się mających, potrzeba o rzeczy sporu, względem której mają rozstrzygnąć, na piśmie zawiadomić, i onym przytem wyznaczyć dzień i godzinę, kiedy swój wyrok w obec komisyi wydać będą mieli.

Zarazem zaś polecić im należy, by natychmiast wymienili nadrozjemcę, którego gdyby między rozjemcami do zgodnego nie przyszło zawyrokowania, bezzwłocznie przywołać, i o samoistny wyrok zapytać należy.

Gdyby która strona zaniechała wymienić sędziego polubownego, albo sędziowie polubowni nie zgodzili się na osobę nadrozjemcy, komisya powiatowa wymieni tychże w zastępstwie opieszałych.

Nie ma żadnych przepisanych powodów, któreby od urzędu sędziego polubownego wyłączały.

§. 71.

W ten zupełnie sposób postępować należy, jeżeli chodzi o to, ażeby stan rzeczy wykryto przez znawców, od których wszakże komisya powiatowa, jeśliby jeszcze w ogóle w tej własności przez sąd zaprzysiężeni nie byli, ma względem sumiennego sprawozdania przysięgę odebrać, sędziom polubownym zaś należy tylko dać stosowne upomnienie o ich obowiązku.

Pamiętnikom, albo świadkom przypomni to komisya powiatowa, iż zeznanie istotnej prawdy jest ich obowiązkiem, wszakże przysięgę wtedy tylko od nich odebrać należy, jeżeli to która strona wymaga, albo komisya sama potrzebnem uznaje.

vorerst durch eine genaue Erhebung die Sache ins Klare zu setzen, die Entscheidung zu fällen, und diese den Parteien zuzustellen.

§. 68.

Auf welchem Wege die Erhebung am zweckmäßigsten und kürzesten zu geschehen habe, bleibt dem Ermessen der Bezirks-Kommission überlassen, welcher es zusteht, sich die nöthig erachteten urkundlichen Behelfe zu verschaffen, Gedenkmänner, Zeugen und Sachverständige über Angaben der Parteien oder von Amtswegen zu vernehmen.

§. 69.

Der nach §. 62 gegen den Werthanschlag zuläßige Einspruch ist sogleich ohne weiteren Rechtszug durch ein Schiedsgericht zu entscheiden.

In diesem Falle sind die Parteien zur Namhaftmachung der Schiedsmänner, die entweder sogleich, oder binnen einer von der Kommission zu bestimmenden kurzen Frist zu geschehen hat, anzuweisen.

§. 70.

Die namhaft gemachten Schiedsmänner sind ohne Verzug vorzurufen, ihnen der streitige Punkt, worüber sie zu entscheiden haben, schriftlich bekannt zu geben und ihnen zugleich der Tag und die Stunde, wenn sie ihren Ausspruch vor der Kommission abzugebn haben, zu bestimmen.

Zugleich aber sind sie zur alsbaldigen Benennung des Obmannes anzuweisen, der, wenn die Schiedsmänner zu keinem einmüthigen Ausspruche gelangt wären, unverzüglich vorzurufen und über seine selbständige Entscheidung zu vernehmen ist.

Wenn eine Partei die Benennung des Schiedsmannes unterläßt, oder die Schiedsmänner über die Person des Obmannes nicht einig werden, steht die Benennung für die Säumigen der Bezirks-Kommission zu.

Gesetzliche Ausschließungsgründe gegen die Annahme dieses Schiedsrichteramtes, gibt es nicht.

§. 71.

Ganz auf gleiche Art ist vorzugehen, wenn es sich um die Erhebung eines Befundes durch Sachverständige handelt, nur hat die Bezirks-Kommission die letzteren, wenn sie nicht schon im Allgemeinen als solche gerichtlich beeidet sind, für die gewissenhafte Abgabe ihres Befundes in Eidespflicht zu nehmen, wogegen den Schiedsmännern, blos eine angemessene Ermahnung an ihre Pflicht zu ertheilen ist.

Gedenkmänner oder Zeugen sind von der Bezirks-Kommission an ihre Pflicht, die volle Wahrheit auszusagen, zu erinnern, und nur dann zu beeiden, wenn es eine Partei fordert, oder die Bezirks-Kommission selbst für nöthig erachtet

§. 72.

Przeciw wyrokom sędziów polubownych, lub znawców, żadne odwołanie stron nie ma miejsca.

Atoli strony mają prawo i obowiązek, dostarczyć znawcom wszelkie środki pomocnicze, by przedmiot gruntownie osądzić mogli.

§. 73.

W przypadkach, gdzie prawo do powinności (tytuł) jest sporne (§. 61. lit. b.), a do ugody nieprzychodzi, ma komisya powiatowa na zasadzie istotnego posiadania wymiarkować wynagrodzenie, i wydawszy decyzyą takową, zobowiązanym, prawo pobierania zaprzeczającym doręczyć z tym dodatkiem, iż w terminie 60 dni do drogi prawa udać się, i w przeciągu tegoż przed komisyą powiatową dowód wniesionego pozwu złożyć mają, w przeciwnym bowiem razie uważaneby było prawo pozwu za zgasłe, a decyzya co do wynagrodzenia za prawomocną.

Jeśliby w takim razie nie podobna było dociec, jaki jest stan istotnego posiadania, komisya ma uprawnionego, dając mu równy termin peremtoryczny, odesłać do drogi prawa z tym prawnym skutkiem, że zaniechanie pozwu za zrzeczenie się żądanego poboru uważanem będzie.

Przedłużenie tego terminu tylko z powodów na szczególny wzgląd zasługujących, i tylko przez Komisyę ministeryalną dozwolone być może.

§. 74.

Podane w terminach pozwy mają sądy brać w pertraktacyą według przepisu o sumarycznem postępowaniu, i ile być może najspieszniej rozstrzygać

Strona, która wygrała sprawę, winna jest zawierzytelniony odpis wyroku w 8. dniach, gdy tenże prawomocnym się stanie, przedłożyć komisyi powiatowej, lub gdyby ta była już rozwiązaną, Komisyi ministeryalnej.

§. 75.

Tylko w przypadku, gdy która strona wywiedzie się, iż w przepisanym terminie udała się drogą prawa, ostateczne wymiarkowanie wynagrodzenia co do pozycyi spornej, zaś w przypadkach, gdzie istotnego stanu posiadania dojść nie można, wydanie decyzyi o wynagrodzeniu będzie odroczonem, dopóki sądowe rozstrzygnienie nie wyjdzie.

Komisya atoli powiatowa tak wszystko przygotować powinna, iżby po wydaniu wyroku sądowego wyrachowanie bez zwłoki nastąpić mogło.

§. 76.

Zobowiązanych, wnoszących zarzuty przeciw uszczupleniu swego posiadania gruntowego, i reklamujących grunta sobie odjęte, a w posiadaniu dworów będące, komisya powiatowa ma odesłać do drogi prawa cywilnego.

§. 72.

Gegen die Aussprüche der Schiedsmänner oder der Sachverständigen findet von Seite der Parteien keine Berufung Statt.

Die Parteien sind jedoch berechtiget und verpflichtet, Behufs einer gründlichen Beurtheilung des Gegenstandes, den Sachverständigen alle Behelfe an die Hand zu geben.

§. 73.

In den Fällen, wo das Bezugsrecht (Titel) bestritten wird (§. 61. lit. b) und kein Vergleich zu Stande kommt, hat die Bezirks-Kommission auf Grundlage des faktischen Besitzes die Entschädigung auszumitteln, das Erkenntniß zu fällen, und den Verpflichteten, welche den Bezugstitel anfechten, mit dem Bedeuten zuzustellen, daß sie binnen einer Fallfrist von 60 Tagen den Rechtsweg zu ergreifen, und innerhalb derselben die Einbringung der Klage bei der Bezirks-Kommission auszuweisen haben, widrigens das Recht zur Klage als erloschen, und das Entschädigungs-Erkenntniß als rechtskräftig angesehen werden würde.

Kann in einem solchen Falle der faktische Besitzstand nicht ermittelt werden, so hat die Kommission den Berechtigten unter gleicher Fallfrist auf den Rechtsweg zu weisen, mit der Rechtsfolge, daß die Nichteinbringung der Klage als Verzichtleistung auf den angesprochenen Bezug angesehen wird.

Eine Verlängerung dieser Frist, kann nur aus besonders berücksichtigungswürdigen Gründen und nur durch die Ministerial-Kommission ertheilt werden.

§. 74.

Ueber die rechtzeitig angebrachten Klagen, haben die Gerichte summarisch zu verhandeln, und mit möglichster Beschleunigung zu entscheiden.

Die obsiegende Partei hat eine beglaubigte Ausfertigung des Urtheils binnen acht Tagen, nachdem es rechtskräftig geworden ist, der Bezirks-Kommission, oder Falls diese schon aufgelöst wäre, der Ministerial-Kommission zu überreichen.

§. 75.

Nur in dem Falle, als sich von einer Partei über die Betretung des Rechtsweges rechtzeitig ausgewiesen wurde, bleibt die definitive Ausmittlung der Entschädigung in Betreff der streitigen Post, und in Fällen, wo der faktische Besitzstand nicht ermittelt werden kann, die Fällung des Entschädigungs-Ausspruches bis zur richterlichen Entscheidung verschoben.

Jedoch hat die Bezirks-Kommission alles so vorzubereiten, daß nach der richterlichen Entscheidung, die Berechnung unverzüglich erfolgen kann.

§. 76.

Wenn Verpflichtete Einsprüche gegen die Schmälerung des Grundbesitzes erheben, und die ihnen entzogenen und im Besitze der gewesenen Grundherrschaften befindlichen Grundstücke reklamiren, so sind sie von der Bezirks-Kommission an den Zivil-Rechtsweg zu weisen.

W zachodzących sporach tego rodzaju, sędzia ma sumarycznie postępować.

Tylko wtenczas, jeżeli

1. uprawniony sam całe gospodarstwo włościańskie posiadając, pomimo tego powinności, które na nim były ciężyły, wykazał w celu zyskania za nie wynagrodzenia, albo jeżeli

2. skutkiem przypadków elementarnych

a) całe gospodarstwo włościańskie, lub

b) jakie części tegoż

zaginęły, a powinności z tychże bez zmiany do meldunku przyjęte zostały, ma komisya powiatowa, jeżeli po bliższem dochodzeniu rzecz żadnemu wątpieniu nie podpada, w przypadku pod 1., równie jak pod 2. lit. a) wytkniętym, wykazane powinności, przytoczywszy powód tego, uważać za takie, które wynagrodzone nie będą, w przypadku zaś pod 2. lit. b) wspomnionym takowe stosunkowo zniżyć.

Jeśli w przypadku pod 1. uprawniony przychyla się do zwrócenia prawnemu pretendentowi gospodarstwa włościańskiego, wykazane pobory według prawideł powszechnych oszacować należy.

Gdy tenże zostanie wyrokiem sądowym skazany na oddanie gospodarstwa, może za wykreślone powinności dodatkowo zażądać wynagrodzenia.

§. 77.

Na podstawie sprostowanego meldunku (tabeli), tudzież ugod przez komisyę powiatową do skutku przywiedzionych, i decyzyj od niej wydanych, następuje wydanie dekretu wynagrodzenia w formie sumarycznego wykazu, opiewającego na całą gromadę, lub na część gromady, jednemu do pobierania powinności uprawnionemu zobowiązaną.

Wykaz ten ma zawierać:

a) przedmioty od ciężarów uwolnione, t. j. wszelkie włościańskie posiadłości gruntowe z ich posiadaczami;

b) roczną rentę, dla uprawnionego wymiarkowaną, i odpowiedny tejże kapitał wynagrodzenia, z wyrażeniem, że jedno i drugie z kasy państwa wypłaconem będzie;

c) szacunek rocznych powinności wszystkich włościańskich posiadłości gruntowych, który wypłacalnym jest uznany;

d) ilości, które zobowiązany jako wykupno za służebności wypłacić ma, albo odniesienie się do wyroku, w tym względzie oddzielnie może wydanego;

e) pozycye, względem których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wynagrodzenia tymczasem na później odłożonem zostaje;

f) nakoniec do tych wykazów przydany ma być spis powinności, bez wynagrodzenia zniesionych.

Der Richter hat über derlei Streitigkeiten summarisch zu verhandeln. (§. 74).

Nur dann, wenn

1. der Berechtigte die ganze Bauernwirthschaft selbst besitzt, demungeachtet aber die auf derselben gehafteten Schuldigkeiten zur Entschädigung angemeldet hat, oder

2. durch Elementarereignisse

a) die ganze Bauernwirthschaft, oder

b) Theile derselben

zu Grunde gegangen, die Leistungen aber unverändert in die Anmeldung aufgenommen worden sind, hat die Bezirks-Kommission, falls durch nähere Erhebung die Sache außer Zweifel gesetzt wurde, im Falle ad 1) wie in jenem ad 2) lit. a die angemeldeten Schuldigkeiten mit Angabe des Grundes, als nicht zu entschädigende zu behandeln, im Falle ad 2) lit. b aber, dieselben verhältnißmäßig herabzusetzen.

Läßt sich der Berechtigte im Falle ad 1) zur Zurückstellung der Bauernwirthschaft an den rechtmäßigen Prätendenten herbei, so sind die angemeldeten Bezüge nach den allgemeinen Grundsätzen zu verwerthen.

Wird er durch ein richterliches Urtheil zur Herausgabe der Wirthschaft verurtheilt, so kann er die Entschädigung für die ausgeschiedenen Leistungen nachträglich verlangen.

§. 77.

Auf Grundlage der berechtigten Anmeldung (Tabellen), der von der Bezirks-Kommission zu Stande gebrachten Vergleiche und der von ihr gefällten Entscheidungen, erfolgt die Ausfertigung des Entschädigungsausspruches in Form eines auf die ganze Gemeinde, oder den Einem Berechtigten pflichtigen Gemeindeantheil lautenden summarischen Ausweises.

Dieser hat zu enthalten:

a) die Gegenstände, welche entlastet wurden, d. i. alle bäuerlichen Grundbesitzungen mit ihren Besitzern;

b) die für den Berechtigten ermittelte Jahresrente und das ihr entsprechende Entschädigungs-Kapital mit der Angabe, daß beides die Staatskasse zu zahlen habe;

c) den liquid befundenen Werthanschlag der jährlichen Leistungen aller bäuerlichen Grundbesitzungen;

d) die von dem Verpflichteten an Entgeld für die Servituten einzuzahlenden Beträge oder die Beziehung auf das dießfalls etwa abgesondert ausgefertigte Erkenntniß;

e) diejenigen Posten, wegen welcher der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Entschädigungsausmittlung einstweilen verschoben bleibt;

f) endlich ist diesem Ausweise ein Verzeichniß der ohne Entschädigung aufgehobenen Leistungen beizufügen.

Jeżeli komisya powiatowa decyzyę jaką uprzednio wydała, tedy na takową, a przytem i na stronę, przeciwko której była zapadła, należy w wykazie odwołać zię z odniesieniem się do spisanych protokołów, i domieścić uwagę, czy owa decyzya stała się prawomocną, albo nie.

Wykaz ten ma być sporządzony w cztérech egzemplarzach, z których dwa dla Komisyi ministeryalnej zatrzymawszy, jeden uprawnionemu, a jeden gromadzie zobowiązanej, komisya powiatowa bezpośrednio doręczyć winna.

§. 78.

Jeżeli do jednego państwa więcej gromad należy, tedy z wykazów pojedyńczych gromad potrzeba jeszcze wykaz główny w dwóch egzemplarzach sporządzić, z których jeden dla Komisyi ministeryalnej w aktach zatrzymać, drugi zaś uprawnionemu wydać należy.

§. 79.

Ogłoszeniem i doręczeniem tych dokumentów zajmie się sama komisya powiatowa, przed którą tak uprawniony, jakoteż w zastępstwie gromady wójt, z kilką członkami gromady, a w szczególności z tymi dla których zarzutu pozawierano ugody, lub wydano decyzye, stawić się ma.

Tym stronom osnowę rzeczonych dokumentów wyłożyć, a następnie one zapytać należy, czyli i względem których punktów zastrzegają sobie rekurs do Komisyi ministeryalnej.

Po nastąpionem z ich strony oświadczeniu, na egzemplarzu, który im ma być doręczonym, winna komisya stwierdzić dzień uskutecznionego ogłoszenia, i doręczenia z zastrzeżeniem rekursu, albo z zrzeczeniem się tegoż, egzemplarz zaś wydać dotyczącym stronom.

§. 80.

Jeśli kto z zobowiązanych zastrzegł sobie rekurs do Komisyi ministeryalnej, tedy gdy tego zażąda, ma mu być wydany wyciąg z wykazu dla gromady wygotowanego.

Jeżeli zaś żadna strona rekursu sobie nie zastrzegła, natenczas u komisyi powiatowej pertraktacya o wynagrodzeniu jest ukończona.

W przedmiocie całej pertraktacyi ma być spisany sumaryczny protokół, który tylko główne jej momenta, n. p. badanie meldunków, wymiarkowanie cen jednostkowych, dochodzenia z powodu zaszłych trudności, sprawozdania znawców, dalej jako alegata powołane w nim dokumenta, zeznania świadków niemniej wydane uchwały i zawarte ugody i t. d. zawierać, i przez wszystkich członków komisyi, tudzież przez uprawnionego i reprezentanta gromady podpisany być ma.

Odmówienie podpisu na protokóle nie odejmuje temuż mocy prawnego dowodu.

Ist eine Entscheidung der Bezirks-Kommission vorhergegangen, so ist dieselbe, und die Partei, gegen welche sie erfloß, in dem Ausweise mit Beziehung auf die aufgenommenen Protokolle zu berufen und die Bemerkung beizufügen, ob sie in Rechtskraft erwachsen sei oder nicht.

Dieser Ausweis ist vierfach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, eines dem Berechtigten und eines der verpflichteten Gemeinde unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

§. 78.

Gehören zu einer Herrschaft mehrere Gemeinden, so ist noch weiters aus den Ausweisen der einzelnen Gemeinden ein Hauptausweis in zwei Parien zu verfassen, und eines hievon für die Ministerial-Kommission zu den Akten zu nehmen und eines dem Berechtigten zuzustellen.

§. 79.

Die Kundmachung und Einhändigung dieser Urkunden geschieht von der Bezirks-Kommission selbst, bei welcher der Berechtigte und für die Gemeinde der Vorstand mit einigen insbesondere jenen Gemeindegliedern, über deren Einsprüche Vergleiche geschlossen, oder Entscheidungen gefällt wurden, zu erscheinen hat.

Diesen Parteien ist der Inhalt der Urkunden vorzutragen, und dieselben sind sohin zu vernehmen, ob und in welchen Punkten sie sich die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten.

Nach der von ihnen erfolgten Erklärung ist sohin auf dem ihnen auszuhändigenden Exemplare der Tag der geschehenen Kundmachung und Einhändigung mit dem Vorbehalte der Berufung oder der Verzichtleistung auf dieselbe von der Kommission zu bestätigen, und das Exemplar der zuständigen Partei auszufolgen.

§. 80.

Wenn sich einer der Verpflichteten die Berufung an die Ministerial-Kommission vorbehalten hat, so ist ihm über sein Verlangen ein Auszug aus dem für die Gemeinde ausgefertigten Ausweise zuzustellen.

Ist sich aber von keiner Seite eine Berufung vorbehalten worden, so ist die Entschädigungs-Verhandlung bei der Bezirks-Kommission geschlossen.

Ueber die ganze Verhandlung ist ein summarisches Protokoll aufzunehmen, welches blos die Hauptmomente derselben, als z. B. Prüfung der Anmeldung, Ermittlung der Einheitspreise, Erhebungen aus Anlaß erhobener Anstände, Befunde der Sachverständigen, dann als Beilagen die bezogenen Dokumente, die Zeugenaussagen, dann die gefällten Erkenntnisse und geschlossenen Vergleiche u. s. w. zu enthalten hat, und von allen Kommissionsgliedern, dem Berechtigten und den Gemeinderepräsentanten zu unterfertigen sein wird.

Die verweigerte Unterschrift des Protokolls hebt seine rechtliche Beweiskraft nicht auf.

§. 81.

Tak wykończony operat o wynagrodzeniu za powinności włościańskie ma być ku dalszemu zarządzeniu Komisyi ministeryalnej przesłany wraz z zachowanemi wykazami (§§. 77. i 78).

B. Postępowanie z zaległościami.

§. 82.

Komisya powiatowa zajmie się uprzednio sprawdzeniem podanego przez uprawnionych wykazu zaległości w powinnościach włościańskich za czas roku użytkowego 1848 od dnia 1. Lipca 1847 do dnia 15. Maja 1848.

§. 83.

W tym celu należy, przywoławszy każdego zobowiązanego w przytomności wójta miejscowego, wyłuszczyć mu zaległości, oraz objawić jednostkowe ceny stosownie do niniejszego rozporządzenia ustanowione, tudzież ilość pieniężną według tego wyrachowaną, i też ilość, jeżeli żaden nie zachodzi zarzut, w wykazie zaległości widoczną uczynić.

§. 84.

Jeżeli wypłacalność zaległości ulega zaprzeczeniu, a między uprawnionym a zobowiązanym nie przyjdzie do ugody, spór odesłać należy do sędziego cywilnego, który z onym postąpi podług przepisu, o postępowaniu z dawniejszemi zaległościami wydać się mającego.

§. 85.

Chociażby nawet zobowiązany na należyte wezwanie nie stawił się do pertraktacyi, komisya powiatowa pomimo tego z urzędu przedsięwziąć ma likwidacyą i oszacowanie zaległości.

§. 86.

Po ukończonej pertraktacyi wykaz zaległości w formie dekretu sporządza się w trzech egzemplarzach, z których się jeden gromadzie, drugi uprawnionemu doręcza, a trzeci Komisyi ministeryalnej przekłada, która względem prenotacyi zaległych ilości, do urzędu poborczego wyda polecenie.

§. 87.

Wykaz zaległości ma zawierać:

a) oblikwidowane zaległości;
b) ilość pieniężną, za one zaległości przez zobowiązanego wypłacić się mającą;
c) termina wypłat;
d) termin rekursu.

§. 88.

W razie zapowiedzianego rekursu, pojedynczym zobowiązanym, gdyby tego żądali, wydać można wyciąg z wykazu zaległości.

§. 81.

Das so beendete Operat über die Entschädigung der bäuerlichen Leistungen mit den zurückbehaltenen Ausweisen (§§. 77, 78) ist der Ministerial-Kommission zur weiteren Verfügung zu übersenden.

B. Verfahren bei Rückständen.

§. 82.

Den von den Berechtigten überreichten Ausweis der Rückstände an bäuerlichen Leistungen für die Zeit des Nutzjahres 1848, vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 hat die Bezirks-Kommission einer vorläufigen Richtigstellung zu unterziehen.

§. 83.

Zu diesem Behufe ist jeder Verpflichtete vorzurufen, ihm in Gegenwart des Ortsvorstandes der Rückstand vorzuhalten, die in Gemäßheit dieser Verordnung festgestellten Einheitspreise und der nach diesen entzifferte Geldbetrag bekannt zu geben, und der letztere, wenn keine Anstände erhoben werden, in dem Rückstandsausweise ersichtlich zu machen.

§. 84.

Wird die Liquidität des Rückstandes bestritten, und kömmt zwischen den Berechtigten und den Verpflichteten kein Vergleich zu Stande, so ist der Streit an den Zivilrichter zu weisen, der hierüber nach der für die Behandlung älterer Rückstände zu erlassenden Vorschrift zu verfahren hat.

§. 85.

Erscheint der ordnungsmäßig vorgeladene Verpflichtete zur Verhandlung nicht, so hat dennoch die Bezirks-Kommission die Liquidstellung und Verwerthung der Rückstände von Amtswegen vorzunehmen.

§. 86.

Nach geschlossener Verhandlung wird der Rückstandsausweis in Form einer Entscheidung in drei Parien ausgefertigt, wovon das eine der Gemeinde, das eine dem Berechtigten zugestellt, und das dritte der Ministerial-Kommission vorgelegt wird, die die Vorschreibung der rückständigen Beträge bei dem Steueramte zu veranlassen hat.

§. 87.

Der Rückstandsausweis hat zu enthalten:

a) die liquid gestellten Rückstände;
b) den Geldbetrag, der statt derselben vom Verpflichteten zu zahlen ist;
c) die Termine zur Zahlung;
d) den Rekurstermin.

§. 88.

Im Falle der Rekursanmeldung kann den einzelnen Verpflichteten auf ihr Verlangen ein Auszug aus dem Rückstandsausweise ausgefolgt werden.

§. 89.

Wymiarkowanie zaległości od dnia 15. Maja 1848 do końca Października 1848 dzieje się w ten sposób, że wyrachowuje się obliczoną roczną rentę w stosunku do pomienionego czasu.

Tę kwotę zaległości, nie na zobowiązanego przypadającą, należy przenieść tak w wykazy poszczególnych gromad (§. 77.), jako też i w wykaz główny (§. 78.), i takową osobno uwidocznić.

§. 90.

Względem zaległości w powinnościach wykupnych w ogólności tudziez w powinnościach włościańskich z czasu przed dniem 1. Lipca 1847 upłynionego działania komisyi powiatowej ograniczą się na tém, iż stronom za stawiennictwem i na żądanie tychże ugody w obec siebie zawierać dozwolą.

Tym ugodom przyznaje się ten sam skutek, jak ugodom sądowym.

Protokóły pertraktacyjne, i dekreta komisyj powiatowych, z powodu tych ugod wygotowywane wolne są od stempla.

W ugodach tych od niedotrzymania jednego terminu wypłaty, utratę dawniejszych zależną uczynić nie można.

Wypłaty uskuteczniane na zasadzie takich ugód mają zawsze dziać się do rąk osób uprawnionych, które same o egzekucyę onych u właściwego sędziego cywilnego postarać się mają.

C. Postępowanie przy powinnościach wykupnych.

§. 91.

Przy tych powinnościach komisya powiatowa rozpocznie dzieło uwolnienia gruntu od tego, że przyzwawszy pojedynczych zobowiązanych, ze względem na §. 10. patentu z dnia 12. Marca r. b. przekona się, jak dalece jakość i miara zameldowanych, lub w tabeli (§. 36.) wpisanych poborów zgadza się z postanowieniami ustaw, tudzież z dokumentami i innemi dowodami.

Zarazem poleci sobie przełożyć dowody, które może ze względu na rozmaitość danin, do oszacowania tychże i powinności wzajemnych potrzebnemi będą.

§. 92.

Po skończonem badaniu tytułu należytości i zalikwidowaniu należy na zasadzie postanowień patentu z dnia 12. Marca r. b. oznaczyć ceny jednostkowe dla każdego rodzaju powinności, i powinności wzajemnych, takowe zobowiązanym przedstawić, a jeżeli żadnych przeciw temu nie uczynią zarzutów, przystąpić do wygotowania dekretów o wykupnie, w razie zaś jakich zarzutów z takowemi według przepisu następujących paragrafów sobie postąpić.

§. 89.

Die Ausmittlung der Rückstände vom 15. Mai 1848 bis Ende Oktober 1848 geschieht dadurch, daß die entzifferte Jahresrente in dem Verhältniße zu dem bemerkten Zeitabschnitte berechnet wird.

Dieser nicht dem Verpflichteten zur Last fallende Betrag an Rückständen ist sowohl in die Ausweise der einzelnen Gemeinden (§. 77), als auch in den Hauptausweis (§. 78) zu übertragen und abgesondert ersichtlich zu machen.

§. 90.

In Betreff der Rückstände an ablösbaren Leistungen überhaupt, so wie jener an bäuerlichen Leistungen vor dem 1. Juli 1847 beschränkt sich die Wirksamkeit der Bezirks-Kommission auf die Verpflichtung über Erscheinen und auf Verlangen beider Theile Vergleiche aufzunehmen.

Diesen Vergleichen wird die gleiche Wirkung, wie den gerichtlichen beigelegt.

Die Verhandlungsprotokolle, und die Aussertigungen der Bezirks-Kommissionen über derlei Vergleiche sind stempelfrei zu behandeln.

In diesen Vergleichen darf jedoch von der Nichtzuhaltung einer Zahlungsfrist der Verlust der übrigen nicht abhängig gemacht werden.

Die Einzahlungen auf Grundlage dieser Vergleiche haben unmittelbar zu Handen der Berechtigten zu geschehen, und diese letzteren selbst die Exekuzionen vor dem ordentlichen Zivilrichter anzusuchen.

C. Verfahren bei den ablösbaren Leistungen.

§. 91.

Die Bezirks-Kommission hat das Entlastungsgeschäft bei diesen Schuldigkeiten damit zu beginnen, daß sie sich mit Zuziehung der einzelnen Verpflichteten, und mit Rücksicht auf den §. 10 des Patentes vom 12. März d. J. die Ueberzeugung verschaft, in wieferne die Beschaffenheit und das Maß der angemeldeten, oder in den Tabellen (§. 36) eingetragenen Bezüge mit den Bestimmungen der Gesetze, mit den Urkunden und sonstigen Behelfen übereinstimmt.

Zugleich wird sie jene Behelfe einholen, die etwa nach Verschiedenheit der Giebigkeiten zur Verwerthung derselben und der Gegenleistungen erforderlich sind.

§. 92.

Nach vollendeter Prüfung der Bezugstitel und Liquidstellung sind die Einheitspreise für jede Gattung der Leistungen und Gegenleistungen nach den Weisungen des Patents vom 12. März l. J. festzustellen, den Verpflichteten vorzuhalten, und wenn von ihrer Seite keine Einwendungen erhoben werden, zur Ausfertigung der Ablösungsaussprüche zu schreiten, falls aber Anstände vorkommen, diese nach Anwendung der folgenden Paragraphe zu behandeln.

Jeżeli okaże się, że gromada jest zobowiązaną, tedy pertraktacyę w teraźniejszym tudzież w poprzedzającym paragrafie przepisaną, z osobami w §. 51. niniejszego rozporządzenia wymienionemi przeprowadzić należy.

§. 93.

Podczas pertraktacyj, do których także i uprawniony stawić się powinien, mogą być czynione zarzuty:

a) przeciw istotnemu poborowi powinności, lub powinności wzajemnej;

b) przeciw prawnemu tytułowi do tychże;

c) przeciw szacunkowi.

W każdym takim razie ma komisya, aczkolwiek toku pertraktacyi w ogólności co do istoty powstrzymywać nie można, starać się rzecz przywieść do ugody, mając przytém na uwadze §. 66. tego rozporządzenia.

Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, postanowienia §§. 69. do 75. włącznie zastosowane być mają.

§. 94.

Rezultat wymiarkowanego wykupna, wyda komisya w formie sumarycznego wykazu każdemu uprawnionemu zosobna.

Wykaz ten ma zawierać:

a) przedmioty uwolnienia od ciężarów;

b) rentę wykupną, przypadającą na uprawnionego;

c) kapitał wykupna;

d) ilości częściowe, które kraj ponosić ma;

e) pozycye, z powodu których udano się drogą prawa, a wymiarkowanie wykupna na później odłożonem zostaje;

f) oświadczenie strony względem spłaty kapitału;

g) ciężary bez wynagrodzenia zniesione;

h) termina rekursu, i skutki zaniechania tegoż.

Dekret ten wydany być ma w trzech egzemplarzach, z których dwa komisya powiatowa dla Komisyi ministeryalnej zatrzymać, jeden zaś zobowiązanemu za stwierdzeniem odebrania, na pierwopisie zamieścić się mającem, sama doręczywszy, sama także dzień odebrania na dokumencie stwierdzić powinna.

Jeżeli uprawniony zastrzegł sobie rekurs, wtedy czwarty egzemplarz wygotować, i temuż równym sposobem doręczyć należy.

§. 95.

Wniesiony w należytym terminie rekurs lub pozew nie wywiera wstrzymującego wpływu ani na dekret wykupna, ani na wypłatę przezeń przyznaną.

Erscheint die Gemeinde als Verpflichteter, so ist die in diesem und in dem vorhergehenden Paragraphe vorgeschriebene Verhandlung mit den im §. 51 dieser Verordnung bezeichneten Personen zu pflegen.

§. 93.

Während der Verhandlungen, bei denen auch der Berechtigte zu erscheinen hat, kann Einsprache erhoben werden:

a) gegen den faktischen Bezug einer Leistung oder Gegenleistung;

b) gegen den privatrechtlichen Titel hiezu, und

c) gegen den Werthanschlag.

In allen solchen Fällen hat die Kommission, ohne daß jedoch der Fortgang der Verhandlungen im Ganzen wesentlich aufgehalten werden darf, einen Vergleich zu versuchen, und sich hierbei den §. 66 dieser Verordnung gegenwärtig zu halten.

Kommt ein Vergleich nicht zu Stande, so finden die Bestimmungen der §§. 69 bis 75 inclusive Anwendung.

§. 94.

Das Resultat der Ablösungsausmittlung ist jedem einzelnen Verpflichteten in Form eines summarischen Ausweises von der Kommission hinauszugeben.

Dieser Ausweis hat zu enthalten:

a) die Gegenstände der Entlastung;

b) die hierauf auf den Verpflichteten entfallende Ablösungsrente;

c) das Ablösungskapital;

d) die Antheile, die das Land zu tragen hat;

e) diejenigen Posten, wegen welcher der Rechtsweg ergriffen wurde, und die Ablösungsausmittlung verschoben bleibt;

f) die Erklärung der Partei in Betreff der Einzahlung des Kapitals;

g) die Lasten, die ohne Entschädigung aufgehoben worden sind;

h) die Fristen der Berufung und die Folgen ihrer Versäumung.

Dieser Ausspruch ist dreifach auszufertigen, zwei Exemplare sind für die Ministerial-Kommission zurückzubehalten, und eines ist unmittelbar von der Bezirks-Kommission dem Verpflichteten gegen Bestätigung des Empfanges auf der Urschrift zuzustellen, und der Tag des Empfanges von der Kommission auf der Urkunde zu bestätigen.

Sollte der Berechtigte sich die Berufung vorbehalten, so ist ein viertes Pare auszufertigen und jenem in gleicher Art zuzustellen.

§. 95.

Die rechtzeitige Einbringung der Berufung oder einer Klage äußert auf den Ablösungsausspruch und die durch denselben zuerkannte Zahlung keine aufschiebende Wirkung.

Atoli w tych przypadkach wypłaty przez zobowiązanego uiszczone uprawnionemu dopiero po odrzuceniu założonego przez zobowiązanego rekursu, albo po zapadłej na rzecz uprawnionego sądowej uchwale wydane być mają.

Jeżeli zaś założony przez zobowiązanego rekurs skutek otrzyma, lub jeżeli uchwała sądowa wypadnie na jego korzyść, wtedy nadpłaty tymczasem uiszczone powrócić mu należy.

§. 96.

W końcu pertraktacyi główne wykazy wykupna, jakie na uprawnionego przypada, mają być sporządzone z odniesieniem się do poszczególnych decyzyj, wydanych względem zniesienia ciężarów, i z wyrażeniem renty, przez kraj ponosić się mającej, które wykazy komisya powiatowa sama uprawnionemu doręczy.

W tym wykazie mają być uwidocznione owe pozycye, które podług §. 95. jeszcze nie mogą być wypłacane.

Dwa egzemplarze głównego wykazu dla Komisyi ministeryalnej w aktach zostają.

§. 97.

Przeciw tym głównym wykazom żadne odwołanie się nie ma miejsca: jedynie wolno jest uprawnionemu, w przypadku jakiego uchybienia w rachunku uwagi swoje bądź na razie do Komisyi powiatowej w celu sprostowania onych, bądź bezpośrednio do Komisyi ministeryalnej w przeciągu ośmiu dni podać, by mogły być uwzględnione przy rewizyi rachunku.

§. 98.

Co do prowadzenia protokołów, ma ważność §. 80. niniejszego rozporządzenia.

§. 99.

Komisya powiatowa ukończywszy względem którego uprawnionego operat obejmujący ciężary, które wykupnu ulegają, zaraz przeszle Komisyi ministeryalnej protokóły wraz z dwoma egzemplarzami dekretów, niemniej wykazów głównych, dla uprawnionego wygotowanych.

Rozdział III.

O rekursach w ogólności.

§. 100.

Przeciw tym dekretom i decyzyom komisyi powiatowej można we wszelkich przypadkach, gdzie tylko to niniejszem rozporządzeniem wyraźnie nie jest za niedopuszczalne uznanem, założyć rekurs do Komisyi ministeryalnej.

Rekurs należy w przeciągu trzech dni od dnia doręczenia niezadowalniającego dekretu ustnie, albo na piśmie komisyi powiatowej oznajmić, samo zaś

Nur sind in diesen Fällen die von dem Verpflichteten geleisteten Zahlungen dem Berechtigten erst nach Abweisung der vom Ersteren ergriffenen Berufung, oder nach der zu Gunsten des Letzteren erflossenen richterlichen Entscheidung auszufolgen.

Wird aber der Berufung des Verpflichteten Statt gegeben, oder ergeht die richterliche Entscheidung zu seinen Gunsten, so sind demselben die mittlerweile geleisteten Ueberzahlungen zurückzustellen.

§. 96.

Am Schluße der Verhandlung sind für den Berechtigten mit Beziehung auf die einzelnen Ablösungsaussprüche Hauptausweise über die auf ihn entfallende Entschädigung mit Beisetzung der vom Lande zu tragenden Rente auszufertigen, und unmittelbar von der Bezirks-Kommission zuzustellen.

In diesem Ausweise sind jene Posten ersichtlich zu machen, die sich nach §. 95 noch nicht zur Auszahlung eignen.

Zwei Parien des Hauptausweises werden für die Ministerial-Kommission zu den Akten genommen.

§. 97.

Gegen diese Hauptausweise findet keine Berufung Statt, sondern es steht dem Berechtigten bloß frei, in Betreff eines etwaigen Rechnungsverstoßes Erinnerungen entweder sogleich bei der Bezirks-Kommission Behufs der Verbesserung, oder unmittelbar bei der Ministerial-Kommission binnen acht Tagen zum Gebrauche für die Rechnungsrevision zu überreichen.

§. 98.

Ueber die Führung der Protokolle gilt die Bestimmung des §. 80 dieser Verordnung.

§. 99.

Sobald die Bezirks-Kommission das Operat über die der Ablösung unterliegenden Lasten bezüglich eines Berechtigten beendigt hat, sendet sie die Protokolle sammt den zwei Exemplarien der Aussprüche und der für den Berechtigten ausgefertigten Hauptausweise an die Ministerial-Kommission ein.

III. Abschnitt.

Von den Rekursen im Allgemeinen.

§. 100.

Gegen diese Aussprüche und Entscheidungen der Bezirks-Kommission kann die Berufung in allen Fällen, wo es nicht durch diese Verordnung ausdrücklich für unzuläßig erklärt ist, an die Ministerial-Kommission ergriffen werden.

Diese Berufung ist binnen drei Tggen vom Tage der Zustellung des angefochtenen Ausspruches bei der Bezirks-Kommission mündlich oder schriftlich anzumelden, und

pismo rekursowe z dołączeniem komisyjnego dekretu w oryginale w dalszym terminie dni czternastu, po oznajmieniu liczyć się mających, którego terminu przekroczyć nie wolno, podać do komisyi powiatowej, a tylko wtedy do Komisyi ministeryalnej, gdyby owa w powiecie już nie istniała.

Wolno wszakże każdej stronie zrzec się podania pisemnego rekursu, a powody rekursu podać do protokółu.

Podobnie w interesie skarbu państwa może być wykonywane prawo założenia rekursu w miarę udziału, jaki tenże bierze przy wymiarkowaniu wynagrodzenia.

Jakim sposobem, i przez kogo prawo to ma być wykonywane, to przepisanem będzie osobną instrukcyą, którą Komisarz ministeryalny, porozumiawszy się z Namiestnikiem kraju ułoży, Ministerstwu do zatwierdzenia poda, i powszechnie ogłosi.

Instrukcyą tą przypadki, w których można będzie wykonywać prawo czynienia zarzutów, lub podawania rekursów, tudzież bliższe postanowienia o wykonywaniu tego prawa na podstawie prawideł podanych w niniejszem rozporządzeniu, (§. 65.) szczególnie oznaczone będą.

§. 101.

Każdy rekurs komisya powiatowa w przeciągu trzech dni po podaniu tegoż powinna z własnemi stosownemi uwagami Komisyi ministeryalnej do decyzyi przedłożyć.

Na rekurs strony, któryby w terminie nie był oznajmiony, lub podany, nie należy mieć żadnego względu.

§. 102.

Przeciw rezolucyi Komisyi ministeryalnej pospiesznie, ile to być może, wydać się mającej, ileby mocą tejże dekret komisyi powiatowej zatwierdzonym nie został, ma miejsce dalszy rekurs do Ministerstwa.

Rekurs ten podany być ma w terminie prekluzyjnym dni czternastu, rachując je od dnia, w którym rezolucya przez komisyę powiatową, lub gdyby taż w miejscu już nie istniała, przez starostwo powiatowe doręczoną została, z załączeniem tej rezolucyi w oryginale do Komisyi ministeryalnej, a przez tęż bezzwłocznie odesłany do Ministerstwa, które w ostatniej instancyi rozstrzyga.

Rozdział IV.

Postępowanie Komisyi ministeryalnej z nadesłanemi operatami.

§. 103.

Skoro która komisya powiatowa nadeszle jaki operat uwolnienia gruntu od ciężarów, zaraz prezydujący w Komisyi ministeryalnej zarządzi, aby takowy po-

die Berufungsschrift selbst ist mit dem Ausspruche der Kommission in Urschrift belegt, in der unüberschreitbaren weiteren Frist von vierzehn nach der Anmeldung zu rechnenden Tagen, bei der Bezirks-Kommission, und nur, wenn diese im Bezirke nicht mehr anwesend wäre, bei der Ministerial-Kommission zu überreichen.

Doch steht auch jeder Partei frei, mit Verzichtleistung auf die Ueberreichung der schriftlichen Berufung ihre Rekursgründe zu Protokoll zu geben.

Auch im Interesse des Staatsschatzes kann nach Maßgabe seiner Betheiligung bei der Ausmittlung der Entschädigung das Rekursrecht ausgeübt werden.

Die Art und Weise, durch wen und wie dieses Recht ausgeübt werden soll, wird durch eine besondere von dem Ministerial-Kommissär im Einverständniße mit dem Statthalter zu verfassende Instrukzion, welche der Genehmigung des Ministeriums zu unterbreiten und öffentlich bekannt zu machen ist, geregelt werden.

Diese Instrukzion wird die Fälle, in welchen das Recht der Einwendungen, Einsprüche oder des Rekurses ausgeübt werden kann, so wie die näheren Bestimmungen über die Ausübung dieses Rechtes auf Grundlage der Grundsätze dieser Verordnung (§. 65) besonders feststellen.

§. 101.

Die Bezirks-Kommission hat die Berufung binnen drei Tagen nach ihrer Ueberreichung mit ihren allfälligen Bemerkungen zur Entscheidung an die Ministerial-Kommission zu überreichen.

Auf eine von der Partei nicht rechtzeitig angemeldete oder eingereichte Berufung ist kein Bedacht zu nehmen.

§. 102.

Gegen die mit möglichster Beschleunigung hinauszugebende Entscheidung der Ministerial-Kommission findet, in soferne sie den Ausspruch der Bezirks-Kommission nicht bestätigt, die weitere Berufung an das Ministerium Statt.

Diese ist in der Präklusivfrist von vierzehn Tagen, vom Tage der im Wege der Bezirks-Kommission, oder, wenn sie nicht mehr im Orte anwesend wäre, im Wege der Bezirkshauptmannschaft zu bewirkenden Zustellung der Entscheidung an, gerechnet, unter Anschluß der letzteren in Urschrift bei der Ministerial-Kommission einzureichen, und von dieser unverzüglich an das Ministerium einzubegleiten, welches in letzterer Instanz entscheidet.

IV. Abschnitt.

Verfahren der Ministerial-Kommission mit den eingesendeten Operaten.

§. 103.

Sobald eine Bezirks-Kommission ein Entlastungs-Operat eingesendet hat, veranlaßt der Vorsitzende der Ministerial-Kommission die rechnungsmäßige Prüfung, läßt

dług zasad rachunkowych zbadano, a zachodzące w tym względzie przeszkody w krótkiej drodze usunięto: poczem Komisya ministeryalna, jeżeli w legalnym toku dzieła zniesienia ciężarów żadne nie pojawią się uchybienia domieszcza na dekretach wynagrodzenia, i wykazach głównych swe zatwierdzenie, użyczając tymże przez to własności dokumentów sposobnych do intabulacyi.

Po zbadaniu operatu we względzie rachunkowym, podać ma urzędnik rachunkowy z swej strony wniosek, ażeby dotycząca kasa prenotowała rentę do poboru przeznaczoną, oraz rentę uprawnionemu już teraz wypłacalną.

§. 104.

Następnie zarządzi Komisya ministeryalna, o ile to da się wykonać według zachodzących okoliczności, ażeby w dotyczącym sądzie, któremu obadwa egzemplarze dekretu wynagrodzenia przesłać należy, właściwe kasy hypotecznie zabezpieczono, równocześnie zaś wykreślono pierwotne ciężary, których miejsce zajął kapitał wynagrodzenia.

Z dwóch egzemplarzów dekretu wynagrodzenia jeden, klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryalnej zwrócić, a drugi w urzędzie hypotecznym zatrzymać należy, gdzie tenże jako część księgi dokumentów uważany być ma.

§. 105.

Nadto zarządzi Komisya ministeryalna, ażeby przy dotyczących dobrach w księgach uwidoczniono należności indemnizacyjne, dla byłego uprawnionego wynikłe ze zniesienia poborów, które osobną rubrykę dochodu z dóbr stanowiły, i na tento cel udzieli urzędowi hypotecznemu owe dwa egzemplarze wykazów (§. 77. i 96.), z których jeden klauzulą intabulacyjną zaopatrzony, Komisyi ministeryalnej zwrócony, a drugi u władzy tabularnej jako część księgi dokumentów zatrzymany być ma.

§. 106.

Naostatek Komisya ministeryalna wyda do właściwej kasy polecenie zaprenotowania renty, tudzież zaległości, które ratami w terminach podatkowych przypadającemi płacone być mają.

Rozdział V.

O wypłatach.

§. 107.

Jeżeli zobowiązany oświadczy przy pertraktacyi o wynagrodzeniu, jako uiścić chce całkowicie, lub w części wypłatę kapitałów wykupnych, komisya powiatowa uczyni o tém doniesienie do Komisyi ministeryalnej, która według tego właściwej kasie poleci zaprenotowanie i pobieranie wypłat.

vorkommende Rechnungsanstände im kurzen Wege beheben, worauf die Ministerial-Kommission, wenn anders keine Anstände gegen den legalen Vorgang bei dem Entlastungsgeschäfte sich ergeben, die Bestätigung den Entschädigungsaussprüchen und Hauptausweisen beifügt, und ihnen dadurch die Eigenschaft intabulazionsfähiger Urkunden beilegt.

Nach erfolgter rechnungsmäßiger Prüfung ist von dem Rechnungsbeamten der Antrag zu stellen, bei der betreffenden Kasse die zur Empfangnahme bestimmte Rente, so wie die zur Ausfolgung an den Berechtigten schon derzeit flüßige Rente vorzuschreiben.

§. 104.

Hierauf veranlaßt die Ministerial-Kommission, in soweit es, nach Beschaffenheit der obwaltenden Umstände, thunlich ist, bei dem betreffenden Gerichte, unter Einsendung der beiden Exemplare der Entschädigungsaussprüche, die bücherliche Sicherstellung der betreffenden Kasse und die gleichzeitige Löschung der ursprünglichen Lasten, an deren Stelle das Entlastungs-Kapital getreten ist.

Das eine Exemplar des Ausspruches ist, mit der Einverleibungsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzusenden, das zweite hat bei dem Hypothekenamte zu bleiben, und ist als ein Theil des Urkundenbuches anzusehen.

§. 105.

Die Ministerial-Kommission hat ferner die bücherliche Ersichtlichmachung der, dem ehemaligen Berechtigten aus der Aufhebung der zu einem Gute als Ertragszweig gehörigen Bezüge, erwachsenen Entschädigungsansprüche bei den betreffenden Körpern zu veranlassen, und zu diesem Ende dem Hypothekenamte die zwei Parien der Ausweise (§§. 77 und 96) mitzutheilen, wovon eines, mit der Intabulazionsklausel versehen, an die Ministerial-Kommission zurückzustellen ist, und das zweite bei dem Hypotheken-Amte als ein Theil des Urkundenbuches zu verbleiben hat.

§. 106.

Endlich verordnet die Ministerial-Kommission bei der betreffenden Kasse die Vorschreibung der Rente und der, in den mit den Steuerterminen zusammenfallenden Raten, einzuzahlenden Rückstände.

V. Abschnitt.

Von den Zahlungen.

§. 107.

Erklärt der Verpflichtete während der Entschädigungsverhandlung, daß er die Zahlung der Ablösungs-Kapitale ganz oder zum Theile leisten wolle, so hat die Bezirks-Kommission hievon die Anzeige an die Ministerial-Kommission zu machen, welche hierüber die Vorschreibung und Empfangnahme bei der betreffenden Kasse verfügt.

§. 108.

Jeżeli zobowiązani po ukończonej z nimi pertraktacyi zgłaszają się z chęcią wypłacenia na rachunek jakiej ilości kapitału, Komisya ministeryalna za otrzymanem od urzędów poborczych doniesieniem, postąp sobie według postanowienia paragrafu poprzedzającego.

We wszystkich przypadkach wypłaty kapitału do wypłacających należy starunek, aby wypłacone ilości, z ksiąg hypotecznych wykreślono, co bez opłaty stempla i taks wykonaném być ma.

W jaki sposób tymczasowie użyte być mają tak wpłynione ilości, jakoteż zapłaty za dalsze użytkowanie służebności wniesione, to w osobném rozporządzeniu przepisaném będzie.

§. 109.

Jeżeli renty i zaległości w czasie, za który przypadają, nie ulegały egzekucyi, tedy ich wypłatę do rąk wykaziciela zaasygnować należy, w przeciwnym zaś przypadku arkusze płatnicze i asygnacye mają być wydane do doręczenia władzy sądowej, która egzekucyą wykonała.

W takim razie wypłaty asygnowane być mają na ręce osób, które przez sąd będą wymienione.

Atoli jestto rzeczą egzekwentów o prawach egzekucyi Komisyę ministeryalną za pośrednictwem dotyczącej władzy egzekucyjnej zawiadomić.

§. 110.

Jeżeli zobowiązany zaległości za czas od 1. Lipca 1847 do 15. Maja 1848 bez odwłoki w obec komisyi wypłacił do rąk uprawnionego, taż komisya zanotowawszy to w wykazie zaległości i w protokóle likwidacyjnym, zobowiązanemu stwierdzi wypłatę bez opłaty stemplowej.

§. 111.

Wreszcie co do wnoszenia do kas wpłat ze strony zobowiązanych, tudzież co do wypłacenia wpłynionych ilości do rąk uprawnionych, należy postępować według postanowień rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 14. Lutego 1850 l. 454.

Rozdział VI.

Szczegółowe postanowienia.

§. 112.

Kataster wynagrodzenia ma pod bezpośrednim kierunkiem Komisarza ministeryalnego podług planu przezeń podanego, a przez Ministerstwo zatwierdzonego, być ułożony i dalej prowadzony.

Bach, m. p.

§. 108.

Wenn Verpflichtete sich nach der mit ihnen gepflogenen Verhandlung anmelden, Kapitalsbeträge auf Abschlag einzahlen zu wollen, verfährt die Ministerial-Kommission über Anzeige der Steuerämter, nach der Weisung des vorhergehenden Paragraphes.

In allen Fällen einer Kapitalseinzahlung bleibt es den Einzahlern überlassen, selbst die bücherliche Löschung der eingezahlten Beträge zu erwirken, was stempel- und gebührenfrei zu geschehen hat.

Eine besondere Vorschrift wird bestimmen, wie die eingezahlten Beträge sowohl als auch die für den Fortgenuß der Servituten eingehenden Zahlungen einstweiler zu verwenden sind.

§. 109.

Renten und Rückstände, wenn sie in der Zeit, für welche sie laufen, keiner Exekuzion unterlagen, sind dem Anmelder zahlbar anzuweisen, sonst aber sind die Zahlungsbögen und Zahlungsanweisungen der Gerichtsbehörde, welche die Exekuzion vollzogen, zur Zustellung zu erfolgen.

Die Zahlungsanweisung geschieht dann zu Handen der von dem Gerichte namhaft gemachten Personen.

Es ist aber Sache der Exekuzionswerber, die Exekuzionsrechte im Wege der betreffenden Exekuzionsbehörde zur Kenntniß der Ministerial-Kommission zu bringen.

§. 110.

Wenn der Verpflichtete die Rückstände vom 1. Juli 1847 bis 15. Mai 1848 sogleich bei der Kommission zu Handen des Berechtigten bezahlt hat, so hat die letztere dieses in dem Rückstandsausweise und dem Liquidirungs-Protokolle anzumerken, und dem Verpflichteten die Zahlung stempelfrei zu bestätigen.

§. 111.

Im Uebrigen ist sich in Betreff der Einzahlungen von Seite der Verpflichteten an die Kassen, und der Auszahlung der eingelaufenen Beträge an die Berechtigten nach den Bestimmungen des Erlaßes des Finanzministeriums vom 14. Februar 1850 Z. 454 zu benehmen.

VI. Abschnitt.

Besondere Bestimmungen.

§. 112.

Der Entschädigungs-Kataster ist unter der unmittelbaren Leitung des Ministerial-Kommissärs nach einem über seinen Vorschlag von dem Ministerium zu genehmigenden Plane anzulegen und fortzuführen.

Bach, m. p.